

Rygeforbud på stribе

- men unge må stadig ryge til fodbold

sundhed side 10

Frikommuneforsøg

er strandet - nu skal ordningen gentænkes

forsøg side 12

'En kollega sagde engang:

Du er blød udenpå og hård indeni'

politikerliv side 22

kommunen.dk

POLITIK FRA RØDDERNE

TORS DAG 15. AUGUST 2019 / NR. 7 · 62. ÅRGANG

Anklager mod Tvind i England: Vold og svigt mod anbragte børn

overgreb side 4

Danske kommuner sendte **210 mio. kr. til Tvind** sidste år.

Nogle er tilfredse med de købte ydelser, andre er i gang med at **skrue ned**. Ministeren vil se hele området efter i sømmene.

anbringelser side 8

Ny åbenhed får borgere til at deltage i udvalgs møder

Flere kommuner tilbyder borgerne at komme med og få taletid på udvalgs møder, og det benytter mange borgere sig af. I København har fagudvalgene 144 gange i år og sidste år givet taletid til borgere, mens der i år i Fredensborg har været 55 borgere med på et udvalgs møde for at fremlægge deres sag for politikerne, skriver DR København.

Det er en fordel for politikerne, at de får en sag fremlagt personligt af en borger i stedet for at få den forklaret i en mail eller en redegørelse fra forvaltningen, siger Bo Hilsted (S), formand for Fritids- og Idrætsudvalget i Fredensborg.

Tilbuddet om taletid på møderne findes også i blandt andre Københavns, Odense, Aarhus, Odder, Herlev, Furesø, Ishøj, Rudersdal, Allerød, Hvidovre og Frederiksberg kommuner.

'Jeg har (...) et håb om at kunne genopbygge den tillid, der led et knæk, sidst Socialdemokratiet havde regeringsmagten. Forløbet var uskønt, og det kommer ikke til at gentage sig.'

Pernille Rosenkrantz-Theil (S), børne- og undervisningsminister, om skolereformen og lockouten i 2013

Senere frist for at vedtage budget

På grund af folketingsvalget går forhandlingerne mellem regeringen, KL og Danske Regioner først i gang i sidste halvdel af august, og et aktstykke ventes at lande i Folketingets finansudvalg i september, hvorefter tilskudsudmeldingen til kommuner og regioner kan finde sted.

Derfor forlænges kommuners og regioners frist for at vedtage budgettet for 2020 til 5. november. Normalt skal budgetterne være vedtaget 15. oktober.

Fordobling på et år: Flere kommuner gør skoletiden røgfri

Ifølge Kræftens Bekæmpelse har 22 kommuner i alle fem regioner nu valgt at indføre røgfri skoletid for både elever og ansatte. For et år siden gjaldt det ti kommuner. Siden 2012 har det ifølge loven ikke været tilladt

De tidligere børnehjemsbørn, som blev udsat for misrøgt på drengehjemmet Godhavn, fik tirsdag en officiel undskyldning fra statsminister Mette Frederiksen (S), her sammen med formanden for Foreningen Godhavnsdrene, Poul Erik Rasmussen. Drengene blev i perioden 1947 til 1976 udsat for en række overgreb, herunder systematiske tæsk, lussinger, seksuelle overgreb samt medicinske forsøg. Foto: Mads Claus Rasmussen, Ritzau Scanpix

at ryge på skolernes matrikler. Men på skoler med røgfri skoletid er det hverken tilladt at ryge på eller uden for skolens matrikel i løbet af skoledagen, og forbuddet gælder både cigaretter, e-cigaretter, snus, vandpibe og lignende produkter.

59

kommuner lader de nye skolebørn flytte fra børnehaven til sfo nogle måneder før skolestart. Kun 36 kommuner har stadig sfo- og skolestart i august som hovedmodel.

Kilde: Forsker Anja Stanek, SDU

Rykkerindsats skrabes 125 mio. kr. ind i offentlig gæld

Gældsstyrelsen sender henover sommeren rykkere til flere end 90.000 borgere og virksomheder. Det har foreløbig fået flere end 12.000 til at betale hele eller dele af deres gæld til det offentlige og sendt 125 mio. kr. i statskassen. Beløbet forventes at stige i den kom-

Christine Cordsen
@CCordsen

Det forlyder, at der trods alt blev grinet en del, da Venstres folketingsgruppe indledte dagens møde med sangen Livets Træ og nåede til dette vers 😊

Der er så hård en kamp om magten
alle kæmper for sig selv
Er der ingen der har sagt dem
at de slår sig selv ihjel?

Lad os lege...

mende tid. Gældsstyrelsen inddriver den gæld til det offentlige, som andre offentlige myndigheder ikke har kunnet opkræve, og rykkerbreve er et af flere værktøjer, som styrelsen bruger. En skyldner kan fx også blive trukket i sin løn eller få foretaget udlæg i sine aktiver.

DK Weekend. **Nyheder for den offentlige beslutningstager – nu også i weekenden!**

Siden den 11. september 2001 har dknyt serviceret den offentlige beslutningstager med nyheder på alle hverdage.

Undervejs har dknyt fået stadigt flere læsere, og mobile enheder har ændret vores læsevaner. Det tager dknyt nu konsekvensen af.

DK Weekend.

Fremover udsender vi også et nyhedsbrev lørdag og et søndag.

Du kan tilmelde dig nyhedsbrevet på dknyt.dk

Rigtig god dk-weekend!

DKNYT

**NYHEDER FOR OFFENTLIGE
BESLUTNINGSTAGERE**

Tidligere elever anklager ledende Tvind-folk for vold og ydmygelse

'Hvis du ikke ville slå de andre elever på ordre fra lærerne, fik du selv tæv.'

Stephen Chase,
tidligere elev på Red House

'Altså vi troede jo alle sammen, at det var helt almindeligt, at du skulle have én på hovedet, hvis du gjorde noget forkert.'

Lee Penney,
tidligere elev på Red House

'Jeg anede ikke, hvad der var rigtigt eller forkert, og de lærte os, at det var ok at være voldelig.'

Leon Stevens,
tidligere elev på Red House

Red House blev i 1998 lukket af de sociale myndigheder, fordi man frygtede for elevernes 'sundhed, sikkerhed og velfærd'. Nu står tidligere elever frem med nye beskyldninger.

Dansk leder af opholdssted og ledende medlemmer af Tvinds Lærergruppe beskyldes for grove overgreb mod børn i England. Politiet genåbner nu sagen.

anbragte børn

Af Ronja Pilgaard
og Tom Bristow

ronja@kommunen.dk

tom.bristow@archant.co.uk

Neddysning af voldtægter, ydmygelser, grov vold og brækkede lemmer er bare nogle af de ting, som en række tidligere elever fra en af Tvinds tidligere småskoler i England nu anklager ledende medlemmer af Tvinds Lærergruppe for.

Eleverne var alle døgnanbragt på Tvindskolen The Small School on Red House i 1980'erne og 1990'erne. Enstemmigt fortæller de om en opvækst i et voldeligt miljø, hvor de lærere, der skulle

passé på dem, i stedet manipulerede og hjernevaskede dem, hvis de da ikke uddelte tæsk eller ydmygede dem.

I dag er flere af selv samme lærere aktive på opholdssteder i Danmark som enten ledere eller bestyrelsesmedlemmer samt på Lærergruppens hotel i Norge, som udsatte børn fra Danmark kommer i praktik på, og hvor anbragte på Tvindrelaterede opholdssteder hvert år er på skiferie.

- En af lærerne brækkede min finger, men det gik jo ikke, at myndighederne fik nys om, hvad der foregik, så jeg kunne ikke komme på hospitalet. I stedet lappede de den sammen med tape og

plastic-pinde fra nogle slikkepinde, siger den tidligere elev på småskolen Stephen Chase til kommunen.dk.

- Jeg blev voldtaget af en anden elev, og lærerne dysede det ned, underkendte mig og fortalte mig, at det ikke var sket. At det var noget, jeg bildte mig ind. De fortalte mig, at jeg var en opmærksomhedskrævende løgner, siger Hayley Jones, som var anbragt på småskolen i 1993-1996 grundet selvskade.

Småskoler er det ord, Tvindrelaterede opholdssteder også i dag bruger om sig selv. Der er tale om opholdssteder til udfordrede børn og unge, hvor der på stedet også er tilknyttet skoledel, og som oftest vil den undervisning, eleverne får, være praktisk funderet.

Drengen der sagsøgte

Stephen Chase er en af flere elever, der har talt med kommunen.dk samt den britiske avis Eastern Daily Press. Her står de frem med beskyld-

ninger om børnemishandling på Red House.

Småskolen blev i 1998 lukket af de sociale myndigheder, fordi man frygtede for elevernes 'sundhed, sikkerhed og velfærd', og fordi de tilsynsførende 'tvivlede stærkt' på, om personalet på stedet var deres opgave voksen. I perioden 1984-1998 blev småskolen drevet på en måde, som gjorde, at sociale myndigheder over hele landet blev advaret imod at sende deres udsatte børn og unge til småskolen.

Flere af de beskyldninger, der nu kommer frem i Eastern Daily Press og i kommunen.dk, og som skal være foregået i perioden 1984-1990, er allerede blevet undersøgt af politiet én gang.

Politiet undersøgte også en række overgrebssager i henholdsvis 1988 og 2009, uden at der blev rejst tiltale. I forbindelse med de to efterforskninger talte politiet med 26 tidligere elever, hvoraf 12 kom med beskyldninger om overgreb og voldsepiso-

der - alle fra perioden 1984-1990.

De nye beretninger fra tidligere elever fik i sidste uge det britiske politi til at genoptage efterforskningen af de daværende forhold på småskolen. Det gælder særligt de elever, der ankom til småskolen efter 1990, hvis sager politiet ikke hidtil har set nærmere på.

En af de tidligere elever er Michael Rose, der ankom til småskolen i 1990. I dag er han 40 år og bor i London, og i 2001 vandt han en sag over de sociale myndigheder i den engelske kommune Barnet, fordi de sendte ham til Tvindskolen Red House.

Han vandt sagen, fordi de sociale myndigheder netop var blevet advaret imod at placere børn og unge på Red House, men gjorde det alligevel. Michael Rose fik også sin erstatning, fordi hans sagsbehandler havde modtaget en detaljeret rapport om et voldeligt overgreb mod Michael Rose begået af en lærer.

'Vi knoklede for at gøre vores arbejde så godt som overhovedet muligt. Det blev gjort ud fra et godt hjerte. Det gjorde det altså. Men vi var underbemandede, og derfor lavede vi også fejl.'

- Steen Thomsen, tidligere skoleleder på småskolen Winestead Hall

de ser

Arkivfoto: Eastern Daily Press

'Jeg blev voldtaget af en anden elev, og lærerne dyssede det ned, underkendte mig og fortalte mig, at det ikke var sket. At det var noget, jeg bildte mig ind. De fortalte mig, at jeg var en opmærksomhedskrævende løgner.'

- Hayley Jones, tidligere elev på Småskolen Red House

- Han væltede mig og sparke mig. Og mens jeg lå på gulvet, blev han ved med at sparke mig, siger Michael Rose.

I dag fortæller han, at han gjorde oprør imod den voldelige kultur, der angiveligt havde overtaget hverdagen på småskolen:

- Men mange af eleverne havde oplevet så mange dårlige ting, at de ikke kendte til noget andet. Det har jo også haft omfattende betydning for resten af mit liv, siger Michael Rose.

Danske ledere

Flere af de tidligere elever siger, at det var en lille håndfuld danske Lærergruppemedlemmer fra Tvind, der var årsagen til, at der herskede en voldelig kultur på Red House

Den første, som især fylder meget i bevidstheden hos de elever, som var på skolen i 1990'erne, er den nu afdøde Benny Jørgensen.

En elev, som var på skolen i 1995, har i 24 år båret rundt på et billede, som ifølge den tidligere elev er taget i Indien under en skoletur:

- På mine øjne kan man se, at jeg har grædt, men Benny blev bare ved med at slå og trykke mig ned i madrassen. Han havde for vane at trykke på forskellige steder på kroppen, hvor det ville gøre mest ondt, siger den tidligere elev, der ikke ønsker at stå frem med navn.

Benny Jørgensen døde af kræft i 2013. Ifølge flere elever var han i årene på Red House samlevende med et medlem af Lærergruppen. Hun skriver til kommunen.dk i en mail, at hun ingen kommentarer har til de beskyldninger, der er rejst imod Lærergruppen, og henviser til sin tavshedspligt.

'Hvis politiet retter henvendelse til mig, kan jeg naturligvis svare på politiets spørgsmål,' slutter hun sin mail.

Endvidere peger flere elever på lærergruppemedlemmet Lena Eriksson, som i dag ifølge den norske ækvivalent til det danske CVR-register er daglig leder på Hornsøj Højfjeldshotel, der er ejet af Tvinds Lærerggruppe, hvor anbragte børn og unge fra Tvinds opholdssteder hvert år tager på skiferie, og hvor kilder på Tvind-relaterede opholdssteder tidligere har fortalt til kommunen.dk, at anbragte børn, som havde svært ved at tilpasse sig, kunne komme i praktik.

Kommunen.dk har forsøgt at kontakte Lena Eriksson via både mail, telefon og Facebook, men hun er ikke vendt tilbage på vores henvendelser.

Den danske forbindelse

Elever, som var på småskolen i 1980'erne, fremhæver især forstander Steen Conradsen, når snakken falder på lærere, som de mener er årsagen til den vold, som angiveligt foregik på skolerne.

En elev har de sidste 24 år gemt dette billede, hvor Benny Jørgensen holder ham nede og trykker på hans kraveben. Privatfoto

Steen Conradsen er i dag leder af Botilbuddet på DNS - et socialpædagogisk botilbud til anbragte unge voksne med sociale problemer - samt psykiske og fysiske handicap. Her er plads til ti personer i både midlertidigt og længerevarende botilbud.

Derudover står han opført som leder af anbringelsesstedet Ungdomshøjskolen PTG. Stedet, som er en blanding mellem et opholdssted og et botilbud, huser op til ti børn og unge.

Begge anbringelsessteder ligger på Tvind i Ulfborg, hvor Steen Conradsen også er opført som driftsleder af DNS ITP - et botilbud med 22 pladser til både midlertidigt og længerevarende placeringer af voksne borgere.

I 2016 var Steen Conradsens endvidere formand for tre Tvind-relaterede opholdssteders bestyrelser. Han sidder desuden i bestyrelsen for Fonden Fælleseje, der ejer langt størstedelen af de bygninger, de Tvind-relaterede opholdssteder har hjemme i.

Kommunen.dk har forsøgt at kontakte Steen Conradsen via både mail, telefon, sms og telefonsvarerbesked, men han er ikke vendt tilbage på vores henvendelser.

Foruden de lærere, som især fremhæves af de tidligere elever, fortæller eleverne om andre lærere, der deltog i eller overværede vold eller nedværdigende behandling af elever. Da de lærere enten deltog i mindre grad, eller de tidligere elever ikke har haft helt enslydende beskrivelser af deres andel, har kommunen.dk valgt ikke at nævne deres navne. Vi har dog kontaktet 10 lærere, som arbejdede på skolen. De har enten ikke har svaret på vores henvendelse eller meddelt, at de ikke har ønsket at udtale sig.

Afhopperen

Det tidligere lærergruppemedlem Steen Thomsen var i årene 1991-1998 leder af søsterskolen til Red House, som hed Winestead Hall. Han skrev i 1998 en rapport til det danske undervisningsministerium om sin tid på Tvind. Her skrev han, at småskolerne i England blev set som rene pengemaskiner, der blev brugt til at kanalisere penge fra de sociale myndigheder i Storbritannien og ind i Tvinds fonde. Det blandt andet ved meget høje huslejer og lejeudgifter på skibe, som skolerne var tvunget til at leje. Netop på

grund af de høje lejeudgifter var der meget få penge rent faktisk at drive skole for, siger Steen Thomsen:

- Vi knoklede for at gøre vores arbejde så godt som overhovedet muligt. Det blev gjort ud fra et godt hjerte. Det gjorde det altså. Men vi var underbemandede, og derfor lavede vi også fejl, siger han.

Steen Thomsen oplevede som oftest, at eleverne var glade for at være på småskolen, siger han i dag.

Steen Thomsen medgiver dog, at Steen Conradsen har haft en hårdhændet behandling af eleverne på småskolerne, men han mener ikke, at der var tale om en voldelig kultur:

- Jeg undrede mig over, om eleverne mon var ok med det, når de tumlede. Det skulle se ud, som om det var morsomt, men jeg syntes bare ikke, det var morsomt. Det mindede mig mest om underlegenhed, der ikke ville være opstået, hvis de voksne havde været gode til deres opgave. Steen Conradsen var jo bare en stor dreng, selvom han var forstander, siger han og tilføjer, at han også oplevede, at mange elever selv opfordrede til fysisk konfrontation i leg.

Steen Thomsen har ikke haft sin daglige gang på Red House, men hvis vilkårene på skolen var som på Winestead Hall, kan han godt forstå, hvis eleverne har oplevet, at lærerne har været hårdhændede.

- Vi kunne blive tvunget til at bruge magtanvendelser, hvis en elev angreb andre elever eller personalet. Eller hvis de var til fare for sig selv. Som hovedregel var vi altid to om det, og det handlede først og fremmest om at mindske faren, mindes han i dag og fortæller, at de på Winestead Hall skrev alle magtanvendelser ind i en bog med nummererede sider, så ingen kunne fjerne siderne fra den.

Sagen genåbnet

Hos det britiske politi meddeler en talsperson nu, at man vil genåbne sagen i forlængelse af de nyeste afsløringer, der er kommet frem i Eastern Daily Press.

- Vi kan bekræfte, at vi har modtaget en række beskyldninger om overgreb på Red House School i Buxton. De informationer, vi har fået ind, bliver nu behandlet, og vi har besluttet at udføre en ny efterforskning af de beskyldninger, der nu er rejst. Derfor appellerer vi også til, at alle, som har information, der ikke tidligere er blevet meldt, henvender sig, oplyser en talsperson for politiet i Norwich.

Michael Rose, som var på småskolen fra 1990, siger i dag, at han sætter stor pris på, at det nu bliver muligt for flere elever at få deres sag prøvet.

- På den her måde kan flere få en smule retfærdighed. Og det hjælper enormt meget, når man skal hele efter de her oplevelser. Det er selvfølgelig sent, men det hjælper at vide, at nogen lytter til os efter alle de år, hvor vi klagede til vores sagsbehandlere, uden at de gjorde noget, siger Michael Rose. ●

Sådan gjorde vi

- **Kommunen.dk** har i samarbejde med Eastern Daily Press været i kontakt med ni tidligere elever, hvoraf fire har været villige til at stå frem med navn. De resterende har bakket de andres fortællinger op.
- **Kommunen.dk** har forsøgt at kontakte 10 tidligere lærere på skolen for at konfrontere dem med de beskyldninger, de tidligere elever har rejst.
- **Kommunen.dk** kender til identiteten på alle tidligere elever, der udtaler sig i denne artikel.

○ **Fire tidligere elever på Red House fortæller:**

‘De sagde, jeg løj, og at jeg var opmærksomhedskrævende’

Hayley Jones fortæller, at hun blev voldtaget af en anden elev, men at lærerne dyssede det ned.

○ **vidnesbyrd**

Af Ronja Pilgaard
ronja@kommunen.dk

Hayley Jones’ arme bærer synlige tegn på en ungdom, der ikke var, som den skulle have været.

År med selvskade har sat så tydelige ar, at hun måtte fortælle sine børn, da de var helt små, at mor var kommet til at sidde fast i noget pigtråd. I dag er de så store, at de kender lidt af sandheden: At mor havde det så dårligt som teenager, at hun skar i sig selv.

- De er 15 og 17 år gamle, og i dag kan jeg ikke lade være med at spørge, hvordan

‘Jeg blev voldtaget af en anden elev, og lærerne dyssede det ned, underkendte mig og fortalte mig, at det ikke var sket.’

Hayley Jones, tidligere elev på Red House

nogen dog kunne finde på at behandle børn på den alder på den måde, vi blev behandlet. Det var frygteligt, siger Hayley Jones i dag om sin tid på Red House, hvor hun var placeret af de sociale myndigheder i årene 1993-1996, fra hun var 13, til hun var 16 år gammel.

Efter hun forlod stedet, har hun sloges med voldsomme psykiske udfordringer, angiveligt fordi hun aldrig har fået behandlet de ting, hun oplevede på stedet:

- Jeg blev voldtaget af en anden elev, og lærerne dyssede det ned, underkendte mig og fortalte mig, at det ikke var sket. At det var noget, jeg bildte mig ind. De fortalte mig, at jeg var en opmærksomhedskrævende løgner, siger hun.

Drengen, som angiveligt stod bag voldtægten, blev ifølge Hayley Jones flyttet til den anden Tvind-skole i England, Winestead Hall.

Vold og overgreb

Som andre elever før hende fortæller Hayley Jones om en hverdag med vold og usikkerhed.

- Det var ikke altid, vi blev slået, hvis vi havde gjort noget forkert. Der kunne også være andre ret hårde sanktioner. Jeg havde en enkelt gang været oppe og slås med min kæreste. Jeg havde nok kastet noget efter ham. Det fik den konsekvens, at jeg blev sat

til at skrabe hele indersiden af en swimming-pool ned og male den. Det tog mig tre uger, hvor jeg arbejdede fra morgen til aften i stedet for at gå i skole, siger hun.

Hayley Jones er ikke den eneste tidligere elev, som har fortalt kommunen.dk om seksuelle overgreb og voldtægter på skolen. Tre andre elever har fortalt, at de angiveligt er blevet voldtaget på skolen, men ingen af dem har haft modet til at stå frem.

- Min smerte handler om, at de voksne ikke gjorde noget. Jeg mistede tiltroen til, at de

voksne kunne gøre noget for mig. Jeg blev aldrig udsat for seksuelle overgreb fra lærerne, men de tævede os og troede ikke på os. Det var børnemishandling, siger Hayley Jones.

Steen Thomsen, som i disse år var forstander for Winestead Hall, mindes ikke at have modtaget elever fra Red House i sine år som forstander. Han siger, at han aldrig i sin tid som forstander har modtaget en person, som han var bevidst om skulle have begået voldtægt.

Arrene efter mange år med selvskade er tydelige på Hayley Jones’ arme. Privatfoto

Hayley Jones hed Hayley Buck, mens hun var anbragt på Red House. Privatfoto

I dag er Hayley Jones et stabilt sted i sit liv. Det er vigtigt for hende at fortælle sin historie, så det ikke sker for andre.

Privatfoto

‘Det var som en arbejdslejr, hvor vi aldrig fik lov til at være børn’

For Leon Stevens skulle der gå 10 år, før det gik op for ham, at vold ikke er en almindelig del af hverdagen.

○ **vidnesbyrd**

Af Ronja Pilgaard
ronja@kommunen.dk

Leon Stevens var et problembarn i 1994, da han først kom til Tvind-skolen Red House. Før det var han konstant stukket af fra sit børnehjem og kom ofte i problemer med politiet.

- Mit bud er, at de sociale myndigheder sendte mig derhen for at slippe for mig. Jeg tænker da også, at de må have forventet, at jeg blev passet på og fik en uddannelse, men det skete jo ikke, siger Leon Stevens i dag, hvor han er 38 år gammel og bor i Great Yarmouth - ikke langt fra Red House i Norwich.

Han fortæller om en kultur, hvor det var helt almindeligt, at elever kunne blive bedt om at slå andre elever, og hvor især én kvindelig lærer angiveligt jævnligt fastholdt elever og sparkede dem i maven.

- Og det er jo ikke en reel fastholdelse. Det er jo bare en lærer, der tæver en, siger han i dag til kommunen.dk.

Mest husker han dog sit ophold på skolen som en arbejdslejr, hvor eleverne blev brugt

som gratis arbejdskraft på forskellige Tvind-projekter.

- De fortalte os for eksempel, at vi skulle til Indien på studietur og lære om indisk kultur. I stedet blev vi sendt ud på et af Humanas projekter, hvor vi skulle grave grøfter hele dagen. Det er jo ikke en studietur. Det er bare gratis arbejdskraft, siger han.

Han fortæller også, at eleverne angiveligt blev sendt ud for at indsamle donationer til UFF og Humana, mens de var på et skoleophold i Danmark.

- Det var ikke noget, vi ønskede, men vi blev tvunget af sted sammen med de danske børn.

Efter at han forlod Red House, kom Leon Stevens tilbage på børnehjem, og derfra gik det ned ad bakke.

- Jeg har været ude og inde af fængslet, indtil jeg for 11 år siden mødte min kone. Da jeg forlod Red House, havde jeg ingen uddannelse. Jeg anede ikke, hvad der var rigtigt eller forkert, og de lærte os, at det var ok at være voldelig, siger han.

Leon Stevens var placeret på Red House fra 1994, til myndighederne lukkede skolen i 1998.

Leon Stevens var 15 år gammel, da myndighederne i januar 1998 lukkede skolen. Privatfoto

‘Jeg har været ude og inde af fængslet, indtil jeg for 11 år siden mødte min kone,’ siger Leon Stevens, der i dag er 38 år gammel.

Privatfoto

‘Det var tarveligt, de var onde, og i dag betaler vi prisen’

Stephen Chase var 12 år, da han ankom til Red House i 1989. Da han rejste derfra knap tre år senere, havde han mistet tilhiden til de voksne.

• vidnesbyrd

Af Ronja Pilgaard
ronja@kommunen.dk

Stephen Chase havde det med at stikke af. På sine 13-årige ben løb han gerne så langt væk som muligt. Så langt væk, at lærerne ikke kunne nå ham. Så langt væk, at han næsten kunne glemme, at Tvinds skole Red House fandtes.

- Hvis du ikke ville slå de andre elever på ordre fra lærerne, fik du selv tæv. Jeg kan huske, at de på et tidspunkt tog en billardkugle og lagde i en sok, hvorefter de svingede den mod mine ribben. Selv hvis de var i godt humør, kunne en af lærerne komme rendende og bande på dansk. Den dag i dag kan jeg huske det der ‘for helvede’, der blev råbt hele tiden. Jeg aner stadig ikke, hvad det betyder, siger han i dag til kommunen.dk.

Stephen Chase fortæller om lærere, der lærte ham, at man ikke kan stole på de voksne.

Om ham, der tvang ham til at gå rundt med et toiletsæde over hovedet, fordi han havde tisset i sengen. Om ham, der låste ham inde i et lokale med en stor schæferhund. Om andre elever, der bankede ham. Om den socialrådgiver, han ad omgange forsøgte at råbe op i breve, men som aldrig kom og hentede ham.

- Volden var en helt almindelig del af dagligdagen. Derfor var den heller ikke det værste ved at bo på skolen. Det værste var det psykiske pres. Ens venner kunne finde på at tæve én på ordre fra lærerne, fordi de var så bange for de voksne. Mange af mine venner ville sige ‘undskyld Stephen. Jeg ville ikke gøre det, men jeg var bange.’ Og du vidste aldrig, hvornår du ville blive nedværdiget og latterliggjort af de ledende medlemmer af Lærergruppen, siger Stephen Chase.

Han insisterer på, at han aldrig selv har deltaget i vold mod andre elever. Men han forstår til gengæld godt de af hans skolekammerater, der gjorde.

Politiet kom ikke og reddede dem

I 1989, mens Stephen Chase stadig var på skolen, udbød der oprør blandt eleverne.

- Der var en elev, som igen var ude for lærernes tyranni. Og til sidst fik eleverne bare nok. Så eksploderede det. Hele skolen blev smadret. Der var ikke en rude, som var hel

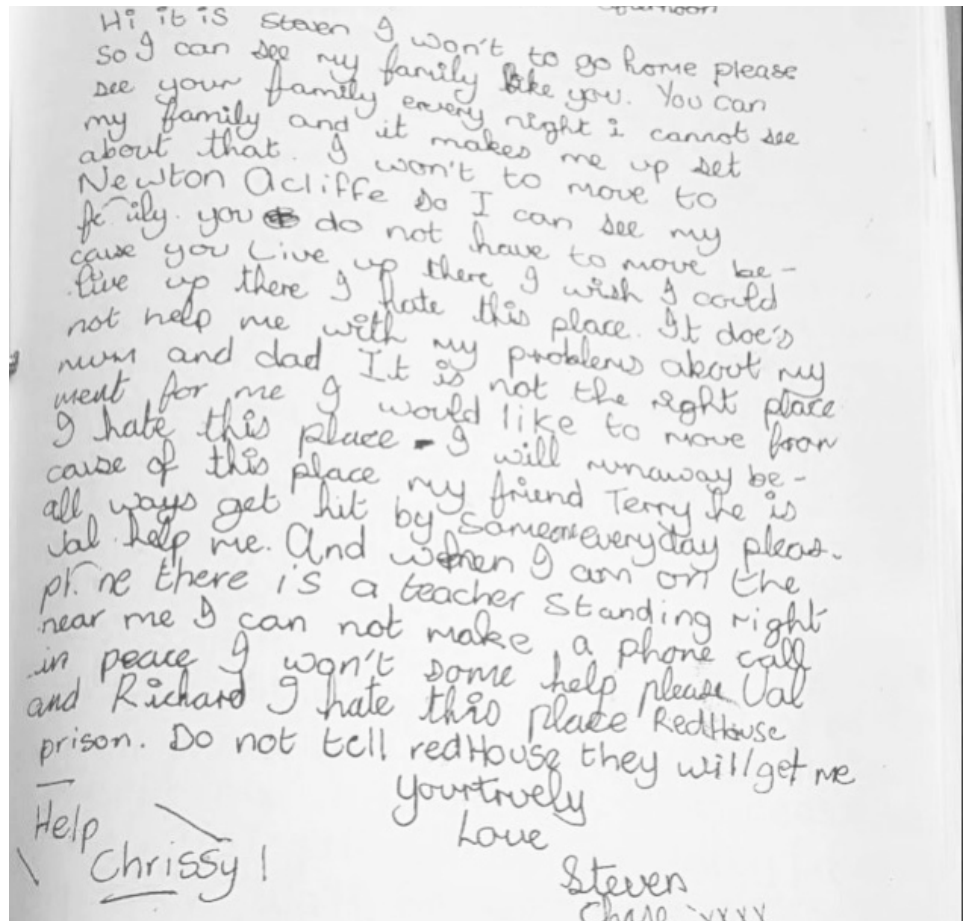
Stephen Chase her som 12-årig, da han lige var ankommet til Red House. Han tilbragte næsten tre år på Red House.

Privatfoto

Stephen Chase kæmper stadig den dag i dag med den traumer, han fortæller, han pådrog sig i løbet af de år, han var på Red House.

Privatfoto

Stephen Chase forsøgte med flere breve at råbe sin socialarbejder op.

Privatfoto

efterfølgende. Det varede i et par timer, og da politiet kom for at få orden på situationen, troede vi faktisk, de kom for at redde os.

I stedet anholdt politiet 19 elever for voldelig opførsel. Stephen røg med i detentionen. Da de kom tilbage, blev eleverne sendt til den anden Tvind-skole i England, Winstead Hall, for at male skolen som straf.

Heller ikke Stephens socialrådgiver, som han skrev til ad flere omgange for at få hende til at komme og hente ham ud af skolen, reagerede.

En samlet stemme

For at komme sine dømmen til livs og for at samle tidligere elever har Stephen Chase oprettet en facebookgruppe, hvor de sammen kan dele erfaringer og oplevelser under navnet ‘Redhouse One Voice’.

- I 12 år har jeg kæmpet for retfærdighed alene. Jeg anede ikke, at der var andre derude fra skolen, som også kæmpede. Derfor går vi nu ind i sagen med én samlet stemme, siger han og henviser til gruppens navn, One Voice.

Flere af de børn og unge, der var anbragt sammen med Stephen, har i dag psykiske udfordringer, som de fortæller stammer direkte fra de overgreb, de oplevede på Red House.

- Det var så tarveligt. De var onde imod os, og alligevel er det os, der betaler prisen. Jeg er ligeglad med penge. Jeg vil have retfærdighed og en undskyldning, siger Stephen Chase.

Stephen Chase kan stadig tælle til 12 på dansk. For lærerne råbte udelukkende på dansk, når de blev vredde, siger han.

Stephen Chase har tidligere anmeldt sine oplevelser på skolen til politiet, der ifølge Chase ikke fulgte sagen til dørs.

‘I dag ved jeg jo godt, at det ikke er normalt, at voksne slår børn’

Lee Penney forlod Red House efter angiveligt at have fået klemmt sin arm i en dør af en lærer. Alligevel mener han, at han var en af de heldige.

• vidnesbyrd

Af Ronja Pilgaard
ronja@kommunen.dk

Egentlig synes Lee Penney mest af alt, at han var heldig. I løbet af de 18 måneder fra 1994-1996, han befandt sig på Red House, var han forholdsvist skånet for vold.

- Altså vi troede jo alle sammen, at det var helt almindeligt, at du skulle have én på hovedet, hvis du gjorde noget forkert. Men selvom jeg senere har haft psykiske problemer som følge af mit ophold på stedet, var jeg heldig, at min far anerkendte, at det her var forkert og trak mig ud af det sted, siger han til kommunen.dk.

I dag er han 36 år gammel og bor i Blackpool med sin mor. Han arbejder som kok og ser sig på mange måder som et af de mennesker, der kom fra Red House med livet mest i behold.

- Mit ophold på skolen har betydet, at mit selvværd senere har haft det frygteligt. Jeg har mistet mange minder fra den tid, fordi det har været for hårdt at tænke på. Min hjerne har simpelthen blokeret for de minder, der har med de mest frygtelige ting at gøre, siger han og forklarer, at det største problem for ham var, at eleverne aldrig vidste, hvad der ville ske, fordi overgrebene fra lærerne angiveligt kunne ske lige pludseligt og uden forvarsel.

Selv husker han kun et enkelt voldeligt overgreb. En kvindelig ansat reagerede ifølge Lee Penney voldsomt, da han nægtede at tage med på en skoletur.

- Hun hev mig ud af bilen og klemte min arm i døren. Derefter ringede jeg til min far og bad ham komme og hente mig. Det gjorde han heldigvis, så der skulle gerne ligge både en politianmeldelse og en hospitalsjournal fra vores tur på skadestuen derefter.

Derefter hentede Lee Penneys forældre ham hjem, men de ting, han fortæller at kunne huske fra stedet, spøger stadig:

- Jeg ville virkelig ikke tilbage. Der var ikke styr på noget som helst. Der var 12-årige, der gik i seng med hinanden. De voksne vidste, at det skete, men de gjorde ikke noget. Og der var medarbejdere, som mishandlede børnene. De slog dem og fastholdt dem uden grund. I dag ved jeg jo godt, at det ikke er ok at slå børn, og at det ikke er normalt, at voksne slår børn. Men dengang troede jeg, at det var helt almindeligt.

Lee Penney arbejder i dag som kok og bor med sin mor i Blackpool. Hans far tog Penney ud af Red House, efter Penney angiveligt fik klemmt sin arm i døren af en minibus af en lærer.

Privatfoto

Tvinds kommunale pengemaskine lever

Kommuner over hele landet har sat en prop i deres indkøb af sociale ydelser hos Tvind. Men trods modstand i både kommuner og stat lever Tvind videre i bedste velgående.

anbragt

Af **Ronja Pilgaard**
ronja@kommunen.dk

Der var ingen glæde at spore hos kommunerne, da kommunen.dk i 2017 kunne fortælle, at Tvinds Lærergroupe i ly af en kompliceret forretningsstruktur var vokset til at blive landets største udbyder

af socialpædagogiske ydelser på opholdssteder. Og at Lærerguppen i øvrigt også sad tungt på markedet for bosteder og STU-uddannelser for unge.

Peter Skaarup (DF) var på det tidspunkt formand for Folketingets retsudvalg. Han kaldte det at være til grin for egne skatte kroner.

Benedikte Kiær (K) fortalte, at hun som borgmester i Helsingør ville have undersøgt, om kommunen kunne holde op med at bruge institutionerne.

Og Thomas Medom (SF), som var socialrådmand i Aarhus, skrev sådan her på Twitter:

‘67 kommuner anvender Tvind-institutioner. Det kan ikke forsvares, og brugen af tilbud med den ideologi og brug af penge skal standses.’

Alligevel står Tvinds Lærergroupe fortsat bag den største gruppe af bo- og opholdssteder i Danmark.

Opholdssteder er den store forretning

I dag er der 74 kommuner, som køber ydelser fra Tvind-

relaterede institutioner. Det viser en opgørelse, kommunen.dk har lavet på baggrund af aktindsigtsanmodninger til landets 98 kommuner.

Heraf kan vi også læse, at der i 2018 gik 209.946.928 kr. fra de danske kommuner til Tvind-relaterede specialskoler, anbringelser, STU-forløb og andre sociale ydelser.

Af de penge er 137.525.151 kr. gået til anbringelsen af 279 børn på 24 opholdssteder.

Der er også brugt 21.904.390 kr. til otte socialpædagogiske bosteder for unge over 18 år og udsatte voksne.

De resterende penge er gået til STU-forløb, et aflastningsprojekt, specialskoler, et kursussted og en længere

række fonde. Fonde, hvor de kommuner, vi har spurgt, har haft svært ved at gøre rede for, hvad de har købt.

Kigger ikke på organisationen

En af de kommuner, der som udgangspunkt er glad for de ydelser, de køber hos bo- og opholdssteder med relation til Tvind, er Vejen.

- Vi kigger faktisk ikke på, om det er Tvind eller ej. Vi kigger på, hvem der kan levere det rigtige match mellem stedet og den unge, der skal anbringes, siger Lene Willumsen, der er afdelingsleder i børn- og ungeenheden i kommunen.

Hun fortæller, at kommunen blandt andet i årevis har gjort brug af opholdsstedet

'Det enkelte barns trivsel kommer i første række. Men det næstvigtigste er så, at vi får udfaset brugen af det her imperium.'

Thomas Medom (SF), rådmand i Aarhus

Fra 190 mio. til 231 mio. kr.

- **Kommunen.dk skrev for to år siden** en række historier om Tvind-relaterede bo- og opholdssteder. I denne forbindelse kunne vi dokumentere, at kommunerne i 2016 betalte mindst 190 mio. kr. for socialpædagogiske ydelser til bo- og opholdsstederne.
- **Siden har en mere præcis aktindsigt vist**, at der i 2016 faktisk var tale om 231 mio. kr.
- **I 2018 betalte** landets kommuner tilsammen 209 mio. kr. for ydelser fra de Tvind-relaterede bo- og opholdssteder.
- **Da Undervisningsministeriet i 1996 lukkede for kassen til Tvinds skoler**, var statstilskuddet på 103 mio. kr. Omregner man beløbet til den værdi, pengene ville have haft i dag, svarer det til 151 mio. kr. Dermed modtager Tvindkoncernen altså flere penge fra det offentlige i dag.

Tvind-relaterede bo- og opholdssteder

- **Tidligere fandtes Tvindportalen**, hvor man ifølge hjemmesidens egen ordlyd kunne læse mere om 'Tvinds opholdssteder, botilbud, skoler'. Tilbuddene havde det til fælles, at de som oftest lejede deres bygninger af Fonden Fælleseje. Derudover var det som oftest Fonden E-advice, der ejede deres hjemmesider. Ydermere sad der medlemmer af Tvinds Lærergroupe i samtlige bestyrelser for alle tilbuddene.
- **Det gør sig fortsat gældende** for de institutioner og skoler, som kommunen.dk har spurgt kommunerne til. Da kommunen.dk i 2017 begyndte at undersøge tilbuddene, blev teksten på Tvindportalen ændret til at handle om 'en række uafhængige opholdssteder, botilbud og skoler', og kort efter blev hjemmesiden nedlagt.

videre

'Vi kigger faktisk ikke på, om det er Tvind eller ej. Vi kigger på, hvem der kan levere det rigtige match mellem stedet og den unge, der skal anbringes.'

Lene Willumsen, afdelingsleder i børn- og ungeenheden i Vejen Kommune

Lindknud, som i mange år var tilknyttet Tvind.

- Det har altid handlet om det faglige, og der gik lang tid, før det gik op for mig, at der var tale om en Tvind-institution. Men det er det jo så heller ikke længere nu, siger hun og fortæller, at Lindknud i foråret 2019 ikke længere har relationer til hverken Fonden E-advice eller Fonden Fælleseje, der normalt står bag henholdsvis opholdsstedernes hjemmesider og opholdsstedernes adresse.

Skattely og kvalitet

Men hvorfor kan det overhovedet være et problem, at Tvind-relaterede bo- og opholdssteder sidder på så stor en del af markedet?

Hvad er det, der fik Peter Skaarup til at reagere så voldsomt?

Det drejer sig især om, at Mogens Amdi Petersen og fire andre ledende medlemmer af Tvinds Lærergroupe er anklaget for skattesvig og unddragelse. Da ankesagen skulle for Landsretten, dukkede kun en enkelt op. Han kunne gå derfra med en dom på to års fængsel. De øvrige fem var over alle bjerge, og det er derfor aldrig lykkedes at gennemføre sagen mod dem. Derfor er de i dag fængslet in absentia og efterlyst gennem Interpol.

Men ifølge Heidi Thamestrup, formand for Landsforeningen Autisme, er der også et grundlæggende problem

med kvaliteten på både opholdssteder og bosteder:

- Tvind uddanner selv en del af sin arbejdskraft, men kvaliteten på deres uddannelser er ganske enkelt ikke høj nok til at tage sig af de sårbare borgere, jeg repræsenterer, siger hun og fortsætter:

- Der mangler simpelthen kontinuitet i deres måde at uddanne folk på. Og det er uholdbart, når man har med mennesker at gøre som dem, jeg repræsenterer, der har behov for hjælp til alvorlige udviklingsforstyrrelser. Der er det vigtigt, at man forstår deres handicap og deres udfordringer, og det er man altså ikke i stand til med en Tvind-uddannelse i bagagen, siger Heidi Thamestrup.

Som formand for Landsforeningen Autisme har hun modtaget henvendelser fra forældre og søskende til autister, som ifølge Heidi Thamestrup fortæller om borgere med autisme, som er blevet brugt som gratis arbejdskraft under dække af at være i beskæftigelse eller aktive-ring.

En prop i

Den kommune, der bruger absolut flest penge på Tvind-relaterede bo- og opholdssteder, er Aarhus.

Men selvom Aarhus Kommune stadig bruger nær ved 15.929.000 kr. på Tvinds opholdssteder, er forbruget for nedadgående. Og det er helt bevidst, siger børn- og ungerådmand i Aarhus Kommune Thomas Medom (SF), som i 2017 var rådmand for socialforvaltningen, der er den forvaltning, der også tager sig af anbringelsessager blandt børn og unge:

- Det her er institutioner, som der bliver ført tilsyn med. Derfor vil vi ikke flytte de børn, som allerede er placeret der. Det enkelte barns trivsel kommer i første række. Men det næstvigtigste er så, at vi får udfaset brugen af det her imperium, siger han.

Han fortæller, at han indskærpede over for socialforvaltningen, da han var rådmand der, at de i det omfang, de overhovedet kan undgå det, ikke skal bruge de institutioner, som har relationer til Tvind. Det blev politik dengang, siger han og forklarer, hvorfor han sagde, som han gjorde:

- Det kan sagtens være, at der er nogle dygtige pædagoger på de enkelte opholdssteder, men der er en ideologi og en overbygning, som jeg ikke kan forsvare, at vi bruger skattekroner på, siger han.

Derfor vil han nu følge op på, om den nye rådmand på området Kristian Würtz (S) fortsat fører den politik, der blev indført dengang.

- På den længere bane er der brug for at udvikle flere opholdssteder, for Tvind sidder på for stor en del af markedet. Men det betyder også, at der er behov for flere alternativer, der kan tage konkurrencen op. I første omgang

'Jeg ved, at mange kommuner er skeptiske over for botilbud drevet af Tvind på grund af ting, som er foregået i Tvind i fortiden. Og jeg forstår godt, at navnet får alarmklokkerne til at ringe.'

Astrid Krag (S), social- og indenrigsminister

gælder det om, at man i min kommune i mindst muligt omfang bruger de her institutioner.

Også i Helsingør har man forsøgt at stoppe med at bruge Tvind-relaterede opholdssteder. Her sagde borgmester og tidligere socialminister Benedikte Kiær (K) i 2017, at hun ville have undersøgt, om kommunen kunne placere børn og unge andre steder. Dengang som nu brugte kommunen cirka to mio. kr. på forskellige tilbud med relation til Tvind.

- Helsingør Kommune har gennem de seneste år ikke visiteret nye borgere til de pågældende institutioner - hvilket bestemt ikke gør mig noget. De udgifter, vi har haft, handler alene om borgere, der fortsat er i tilbud, de tidligere er blevet visiteret til, og hvor det ikke giver mening af afbryde forløbene. For tiden drejer det sig om tre borgere, der fortsat er tilknyttet de pågældende tilbud, siger Benedikte Kiær.

Den næsten hjælpende hånd

Noget af det, som gør det svært for kommunerne at undgå at bruge de Tvind-relaterede bo- og opholdssteder, er, at de kan være svære at identificere. Derfor ændrede børne- og socialminister Mai Mercado (K) i foråret på Tilbudsportalen, hvor alle godkendte opholdssteder er oplistet. Her kan man nu læse, om et bosted eller et opholdssted er en del af en koncern eller en koncernlignende konstruktion.

'Jeg har personligt intet til overs for Tvind, men jeg kan hverken forbyde opholdsstederne eller forbyde kommu-

nerne at bruge dem. Jeg er optaget af, at borgerne får den bedst mulige hjælp. De sociale tilbud skal ikke være pengemaskiner, og de skal overholde lovgivningen som alle andre. Derfor skal der være en maksimal gennem-sigtighed omkring tilbudde-ne, og så er det op til kommunerne at vælge det tilbud, der er bedst for borgerne, skrev Mai Mercado (K) i januar i en mail til Kristeligt Dagblad.

Men udfordringen er, at der ikke i almindelig forstand er tale om en koncernlignende konstruktion. Det har Socialtilsyn Midt konstateret. For på trods af et omfattende personsammenfald, som er det ene af to krav til, om en organisation kan kaldes en koncernlignende konstruktion, så mangler der en 'ikke ubetydelig samhandel' mellem opholdsstederne. Det er nemlig ikke nok, at alle opholdsstederne handler med de samme fonde - der i øvrigt også har sammenfald mellem de ansvarlige personer. De skal også handle med hinanden, og det gør de ikke 'i udpræget grad'.

Derfor er det kun seks af de Tvind-relaterede bo- og opholdssteder, der rider under fanen 'koncernlignende konstruktion'.

Minister varsler eftersyn

Nuværende social- og indenrigsminister Astrid Krag (S) kan godt forstå, at ordet Tvind får alarmen til at gå i flere kommuner:

- Vi har som samfund et stort ansvar for at sikre, at bo- og opholdssteder tager sig ordentligt af udsatte børn og unge, de har i deres vare-tægt. Det er ofte børn og unge, der har været udsat for mange svigt. Dem må vi ikke svigte igen, skriver Astrid Krag i en mail til kommunen. dk og fortsætter:

- Jeg er derfor først og fremmest optaget af, at kommunerne vælger de botilbud, der er de bedste. Jeg ved, at mange kommuner er skeptiske over for botilbud drevet af Tvind på grund af ting, som er foregået i Tvind i fortiden. Og jeg forstår godt, at navnet får alarmklokkerne til at ringe. Det er også derfor, at Tilbudsportalen for nyligt er ændret, så man kan se, om et tilbud er en del af en koncern eller koncernlignende konstruktion, som nogle af Tvind-tilbuddene er, skriver hun og henviser til den ændring af Tilbudsportalen, Mai Mercado gennemførte i foråret.

Men derudover bebuder Astrid Krag også, at det er tid til et eftersyn af anbringelsesområdet:

- Den senere tid har vi desværre set en række grelle eksempler på botilbud, der ikke lever op til en ordentlig kvalitet. Og derfor er der et helt generelt behov for at se kvaliteten på anbringelsesområdet efter i sømmene. Det arbejde vil jeg i den kommende tid sætte gang i. ●

Må man tage en smøg på sidelinjen, mens børnene spiller fodbold? Der er der forskellige regler om i kommunerne.

Mens politikere snakker cigaretpriiser, kan de unge pulse løs til idræt

Kommunerne forbyder kun i begrænset omfang rygning på kommunale idrætsanlæg med mange unge mennesker. Vi mangler lovgivning på området, mener Kræftens Bekæmpelse.

o rygning

Af Morten Guldberg
morten@kommunen.dk

I Danmark er det cool at ryge blandt teenagere. Hver

dag begynder 40 nye unge med at ryge, og i aldersgruppen 16-24 vokser rygerandelen, hvilket skiller os ud fra de fleste vesteuropæiske lande.

En af forklaringerne er et afslappet forhold til rygning i omgivelser med mange unge.

Sommerens musikfestivaler, hvoraf flere har delvist kommunalt ejerskab, har ifølge en undersøgelse fra Aarhus Universitet den tvivlsomme ære at være 'dygtigst' til at udklække nye rygere, alligevel har ingen af de større af slagsen endnu indført forbud.

Stadions i Superligaen, hvoraf de fleste er kommunalt ejede, og hvor børn og unge udgør en stor del af publikum, har stærkt varierende ryge-regler, og kun fire har eller har planlagt et totalt rygeforbud. I

eksempelvis England har rygning til sammenligning været forbudt på alle stadions i landets fire bedste fodboldrækker de seneste 12 år.

Og endelig er rygereglene på landets idrætsfaciliteter under kommunalt ejerskab for elite og bredde alt andet end klare.

Det er forbudt at ryge indendørs, men for de udendørs anlæg er det op til de enkelte kommuner at administrere egne regler, og her er der ikke fælles fodslag.

Kommunen.dk har kontaktet alle landets kommuner for at høre om rygereglene på kom-

munale idrætsanlæg. 48 reagerede på henvendelsen, af dem har 13 forbudt rygning på udendørs anlæg, 14 har restriktioner på rygningen, mens 19 kommuner - heriblandt landets største, København - tillader udendørs rygning uden specielle forbehold.

To kommuner har ingen idrætsanlæg, men har all aktivitet placeret i selvejende institutioner, som selv administrerer rygepolitik.

Svendborg: En rigtig god idé

Ganske tankevækkende har flere af kommunerne uden

'Det er både trist og forstemmende, at billedet er så broget.'

Jesper Fisker, direktør i Kræftens Bekæmpelse

Foto: Henning Bagger, Ritzau Scanpix

Mens det eksempelvis i England er totalt forbudt at ryge på fodboldstadions, er det i Danmark op til den enkelte klub/kommune at fastlægge regler for rygning til superligakampe.

Foto: Jacob Ehrbahn, Ritzau Scanpix

- Det er jo et oplagt sted at sætte ind, og som kommune har vi pligt til at gå forrest i forhold til at skabe røgfri miljøer for unge. Det er en rigtig god idé, og jeg kan sagtens forestille mig, at det er et område, vi snarest kommer til kigge på, siger Hanne Klit (S), social- og sundhedsudvalgsformand i Svendborg.

Hun ser ikke umiddelbart forhindringer i forhold til indføre rygeforbud på kommunale anlæg, men hun er alligevel tilhænger af, at beslutningen bliver i kommunerne.

- Jeg tror, man skal være forsigtig med for mange generelle forbud og restriktioner. Jeg vil hellere arbejde gradvist med at gøre områder røgfri og øge bevidstheden om at gøre rygning besværligt blandt de unge og på de steder, hvor de færdes. Det, tror jeg, virker bedst på langt sigt, siger hun.

Kræftens bekæmpelse: Trist og forstemmende

Flere andre kommuner uden nuværende forbud forudser ligesom Svendborg restriktive rygeregler i takt med, at kommunerne generelt strammer adgangen til tobak på offentlige arealer. Andre henviser til, at eventuelle rygeforbud i forbindelse med idrætsanlæg er svære at håndhæve, og at de sandsynligvis bliver overtrådt, fordi idrætsforeninger ofte disponerer over faciliteterne uden opsyn.

Flere kommuner bruger direkte sidstnævnte som

‘Det er jo et oplagt sted at sætte ind, og som kommune har vi pligt til at gå forrest i forhold til at skabe røgfri miljøer for unge.’

Hanne Klit (S), social- og sundhedsudvalgsformand i Svendborg

begrundelse for ikke at indføre forbud på området.

Direktør i Kræftens Bekæmpelse, Jesper Fisker, er ikke imponeret af undersøgelsens resultat - men heller ikke forundret over tallene.

- Det er både trist og forstemmende, at billedet er så broget. Sandsynligvis ser det næppe bedre ud for de kommuner, som ikke har svaret, for man er næppe stolt af at lade stå til. Desværre kunne vi stadig gøre meget mere for at forhindre de unge i begynde at ryge, og det er et af de felter, hvor vi halter efter mange andre lande, siger Jesper Fisker, som tilføjer, at netop rekrutteringen af unge rygere er et indsatsområde for Kræftens Bekæmpelse.

- Prisen er fortsat det vigtigste våben i forhold til at reducere rygningen, men selv om vi selvfølgelig skal

gøre, hvad vi kan for at få ældre rygere til at stoppe, er det på langt sigt endnu vigtigere at forhindre, at unge begynder at ryge. Hver dag begynder 40 unge at ryge, og af dem vil 20 dø af en rygerelateret sygdom, siger Jesper Fisker og tilføjer:

- Vi har haft et fint samarbejde omkring projekt Røgfri Skoletid, og flere af musikfestivalerne har også sluttet sig til Røgfri Fremtid. Men hele fritidsområdet er et oplagt sted at sætte ind, fordi mange unge her kan få en opfattelse af, at rygning er en acceptabel del af kulturen. Vi mangler central lovgivning på området, for opgaven er for vigtig at overlade til de enkelte kommuner.

DIF vil ikke tvinge forbud igennem

DGI og DIF gik sidste år ind i Røgfri Fremtid sammen med flere end 100 organisationer, og administrerende direktør i DIF Morten Mølholm håber på langt sigt, at landets idrætsforeninger kan blive røgfri. Men det kommer ikke til at ske gennem tvang fra paraplyorganisationen.

- Vi kan bidrage med oplysning og opfordringer

til klubber og foreninger om at skabe røgfri områder. Men vi kan ikke indføre generelle røgforbud blandt vores medlemmer, den opgave ligger hos kommunerne. Og der synes jeg også, opgaven hører hjemme, siger han.

DIF har ikke en decideret målsætning om at gøre uden-dørsområder i idrætsforeninger røgfri inden for en afgrænset tidsperiode, og når forbundet tøver med alt for kategorisk retorik på området, kan det også skyldes hensynet til landets mange motionister.

Sidstnævnte dyrker foreningslivet med det sociale samvær som en motivationsfaktor, og her spiller adgangen til både at nyde en bajer og en smøg efter træning og kamp en vigtig rolle.

Det vil Morten Mølholm hverken afvise eller bekræfte, men han erkender, at ‘tredje halvleg’ er et vigtigt element i motionsidrætten.

- Men overordnet set mener vi ikke, børn og unge skal udsættes for passiv rygning, eller at idrætsforeningerne skal fungere som rekrutteringssted for nye rygere, siger han.

restriktioner på udendørs idrætsanlæg indført generelle rygeforbud blandt kommunens ansatte.

En af dem er Svendborg, hvor kommunen har gjort det til et særligt fokusområde at øge forebyggelsesindsatsen i forhold til rygning blandt kommunens unge.

Kommunen fik i år tildelt KL's forebyggelsespris for sit arbejde med sundhed blandt unge, og Svendborg er en del af partnerskabet Røgfri Fremtid, som Kræftens Bekæmpelse og TrygFonden står bag, og som har en målsætning om helt at fjerne ryg-

ning blandt unge under 18 år inden 2030.

Denne sommer har byrådet besluttet at forbyde rygning for alle kommunens ansatte i arbejdstiden, pauser inklusive, fra august næste år.

Men unge såvel som voksne kan fortsat pulse løs, når de går til idræt.

Hverken i administrationen eller hos politikerne finder man nogen oplagt begrundelse for, hvorfor rygning fortsat er tilladt på kommunale anlæg med mange unge mennesker, men viljen til at ændre på praksis fejler ikke noget.

Idræt uden røg

► Disse 13 kommuner oplyser til kommunen.dk, at de har totalt rygeforbud på idrætsanlæg: Holbæk, Fredensborg, Ishøj, Bornholm, Aarhus, Vejle, Billund, Allerød, Lolland, Mariagerfjord, Rebild, Holstebro og Solrød.

KL's formand, Jacob Bundsgaard (S), synes det er ærgerligt og tankevækkende, at frikommuneforsøgene er gået i stå, og at der ikke kom flere ansøgninger i foråret.

Foto: Thomas Borberg, Ritzau Scanpix. Manipulation: Jonas Rue

Kun seks ansøgninger: Nye frikommuneforsøg er gået i stå

En ny runde frikommuneforsøg træder vande. Uheldig timing kan være årsag, mener Viveforsker. Nu vil indenrigsminister Astrid Krag (S) kigge på ordningen og efterspørger derfor kommunernes gode og dårlige erfaringer. KL's formand glæder sig over ministerens udmelding.

o frikommune

Af Christian Olesen
christian@kommunen.dk

10 nye frikommuneforsøg skulle så småt have været i gang med de indledende

faser nu. Men ved ansøgningsfristens udløb i april, var der blot kommet seks ansøgninger fra fire kommuner, oplyser Indenrigsministeriet. Siden da er processen gået i stå.

Folketingsvalget og den efterfølgende regeringsdannelse gjorde, at de nye frikommuneforsøg ikke kom meget videre efter ansøgningsfristen i april. Oprindeligt skulle regeringen ellers vælge mellem ansøgningerne i maj og arbejde videre med 10 af dem i juni.

Oven i de manglende ansøgninger fra april presser en ny deadline sig på. Anden og sidste ansøgningsfrist i denne runde frikommuneforsøg, kaldet Frikommuneforsøg 3, er planlagt den 1. oktober. Her er det også meningen, at der skal vælges omkring 10 forsøg.

Hvad der kommer til at ske er dog uvist.

Indenrigsminister Astrid Krag skriver i et svar til kommunen.dk, at hun gerne vil høre mere om kommunernes

'I forhold til frikommuneforsøgene vil jeg gerne høre mere om kommunernes erfaringer, både de dårlige og gode. Det er vigtigt for mig at have hørt dem, inden jeg og regeringen skal tage stilling til, hvordan fremtiden for ordningen ser ud.'

Astrid Krag (S), social- og indenrigsminister

erfaringer, både de gode og de dårlige, før hun og regeringen tager stilling til, hvordan fremtiden for ordningen skal se ud.

- Vi skal have ryddet ud i unødigt bureaukrati og tunge dokumentationskrav, så medarbejderne får mere tid til deres kerneopgaver og mere nærvær til borgerne. Jeg er meget interesseret i at høre kommunernes forslag til, hvordan det kan gøres, skriver Astrid Krag.

De planlagte nye forsøg er tredje runde frikommuneforsøg. Første runde løb fra 2012 til 2016, mens anden runde blev indledt i 2016 og slutter i 2020.

Uheldig timing

Ved de to tidligere runder manglede der ikke ansøgninger, og at kun fire kommuner

denne gang har søgt, kan skyldes uheldig timing. Det forklarer Ulf Hjelmar, der er forsker i offentlig forvaltning hos Vive, hvor han i øjeblikket arbejder på en evaluering af Frikommuneforsøg 2.

- Der ligger noget i timingen, så man skal passe på med at være alt for hård og sige, at nu er luften taget ud af frikommuneforsøgene. Frikommuneforsøg 2 er jo stadig i fuld gang og løber til 2020, og kommunerne er først lige blevet færdige med alt den tunge implemente-

ring. Så de er ikke et sted, hvor de nødvendigvis er klar til at starte forfra igen, siger Ulf Hjelmar og fortsætter:

- Jeg tror heller ikke, at oktober er den mest hensigtsmæssige periode at lægge næste runde i. Frikommuneforsøg står ikke højest på dagsordenen. Så måske er behovet der ikke lige nu, og man kunne muligvis overveje at udskyde.

KL efterlyser smidighed

En anden grund til det drastiske fald i ansøgninger i april

kan være en udtalelse fra KL i januar. Dengang sagde formand Jacob Bundsgaard til DR, at han ikke kunne anbefale kommunerne at deltage i flere frikommuneforsøg.

I dag overrasker det ham ikke, at der blot kom seks ansøgninger i april.

- Det er jo både ærgerligt og tankevækkende. Jeg tror, begrundelsen har været, at arbejdet har været enormt tungt for kommunerne ved de andre forsøg, siger Jacob Bundsgaard til kommunen.dk.

Derfor glæder det ham, at ministeren vil kigge på ordningen.

- Det er en dialog, vi gerne indgår i fra kommunernes side. Vi er grundlæggende glade for frikommuneforsøgene som ordning, for de giver mulighed for at afprøve tanker og idéer, og de indeholder en ambition om at mindske bøvl og bureaukrati. Det er en tilgang, vi deler i KL, siger formanden.

Han fortæller, at udfordringen med den nuværende ordning er, at det er alt for tungt rent administrativt at få godkendt et forsøg.

- De kræfter og den tid, det kræver at få lov til at lave et frikommuneforsøg, lever ikke altid op til den forventede gevinst. Særligt hvis forsøget skal godkendes i flere ministerier, siger Jacob Bundsgaard.

Han håber derfor, at Astrid Krag og Indenrigsministeriet

‘De kræfter og den tid, det kræver at få lov til at lave et frikommuneforsøg, lever ikke altid op til den forventede gevinst. Særligt hvis forsøget skal godkendes i flere ministerier.’

Jacob Bundsgaard (S), formand for KL

vil kigge på de godkendelsesprocedurer, frikommuneforsøg skal igennem.

Fredensborg vil gerne, men må ikke

Fredensborg deltager ikke i Frikommuneforsøg 3. Kommunen ville ellers gerne, da de har været med i de to foregående forsøg, men de lever ikke op til et nyt krav om 60.000 indbyggere. I Fredensborg bor der omkring 41.000 indbyggere, og kommunen skal derfor samarbejde med en anden kommune for at deltage.

Og det er svært, forklarer borgmester Thomas Lykke Pedersen (S).

- Vi arbejder på at finde en kommune at samarbejde med. Det er bare lidt presset, hvis du er omgivet af kommuner, der ikke gider være med. Så jeg håber, vi kan blive fritaget fra minimumskravet på 60.000, siger Thomas Lykke-Pedersen.

Generelt har Fredensborg været meget glad for de foregående forsøg. Derfor faldt KL's udtalelse fra januar heller ikke i god jord hos borgmesteren.

- Den udtalelse ærgrer mig rigtig meget. Der er de alt for fodslæbende og ikke særlig ambitiøse. Jeg synes, vi skal være ambitiøse på kommunernes vegne. For med frikommuneforsøgene kan vi få nogle af vores borgere og medarbejderes idéer ud i livet, siger Thomas Lykke Pedersen.

God idé med krav

Vive-forskeren Ulf Hjelmar forstår Fredensborgs problematik, men han er ikke enig i, at kravet om 60.000 nødvendigvis skal sløjfes.

- Jeg synes, det er meget fornuftigt at have noget volumen i de her forsøg. Et lille forsøg i en enkelt kommune kan være sværere at evaluere og skalere op til resten af landet. Det så man i Frikommuneforsøg 1, som ikke gav de samme resultater, som vi ser i forsøg 2. I forsøg 2 er der færre af slagsen, men en større volumen, siger Ulf Hjelmar.

På trods af de få ansøgninger i april forestiller han sig ikke, at frikommuneforsøg forsvinder lige foreløbig.

- Det er vigtigt at huske, at hvis man går til udlandet og kigger ind i Danmark og ser det her, så synes de, det er helt fantastisk. Det er i høj grad en nordisk ting at sætte kommunerne fri. Det ligger en høj grad af tillid og inddragelse i det, siger Ulf Hjelmar.

Fakta om frikommuneforsøg

- Frikommuneforsøg giver mulighed for at blive undtaget udvalgt lovgivning i en forsøgsperiode. Hvis forsøget går godt og skaber positive resultater, kan Folketinget lade sig inspirere og ændre lovgivningen til gavn for hele landets kommuner.
- Danmarks første frikommuneforsøg foregik i 1985-1993 og var en blandet succes.
- I 2012 genoptog man idéen med ni kommuner og 86 frikommuneforsøg i Frikommuneforsøg 1. Det gav positive resultater, men det store antal forsøg var svært at evaluere efterfølgende.
- I 2016 begyndte Frikommuneforsøg 2 med forskellige netværk af 44 kommuner, der skulle prøve forsøg af i fællesskab. De forsøg slutter i 2020 og har allerede ført til lovændringer.
- Frikommuneforsøg 3 har droppet netværkene til fordel for et krav om et befolkningsgrundlag på 60.000 personer for forsøgene. Det betyder, at mindre kommuner skal arbejde sammen, mens større bykommuner som København og Aarhus kan lave forsøg selv.

Økonomi- og Indkøbschef til Ringsted Kommune

Ansøgningsfrist: 1. september 2019

Nøgleposition med stor indflydelse og en tilsvarende høj grad af ansvar. Ringsted Kommune søger en ambitiøs chef med solid kommunal erfaring, der kan sikre at Økonomifunktionen er på forkant i forhold til at sikre Ringsted Kommunes fremadrettede drift og udvikling.

Om jobbet

Som Økonomichef kommer du i det daglige til at referere direkte til Kommunaldirektøren. Du får det ledelsesmæssige ansvar for 12 medarbejdere i Økonomiafdelingen samt 6 medarbejdere i Indkøb, hvor en teamleder har den daglige personaleledelse.

Din primære opgave bliver at drive og udvikle en proaktiv serviceorienteret økonomifunktion sammen med medarbejderne i økonomiafdelingen. Du skal professionalisere kommunens økonomiske aktiviteter ved at skabe overblik, samt strukturer og processer, der kan understøtte kommunens ca. 80 arbejdspladser i sikker økonomistyring jf. kommunens økonomiske politik (læs mere HER). Økonomifunktionen skal være en efterspurgt strategisk samarbejdspartner. Ambitionen er, at du gennem udvikling og videreudvikling af valide rapporterings- og kontrolsystemer kan understøtte den administrative såvel som politiske ledelse i kommunen. Behovet er for nuværende bedre og mere nøjagtig prognostisering og budgetopfølgning samt hjælp til anlægsstyring.

Du er typen, der insisterer på, at tingene gøres ordentligt, og du evner at gøre hele organisationen bedre gennem undervisning, vejledning og sparring. Hver gang du møder uregelmæssigheder,

sikrer du, at de håndteres med langtidsholdbare løsninger, som modvirker at de opstår igen. Det forventes samtidigt, at du kan bidrage til, at budgetmaterialet gøres endnu lettere tilgængeligt for udenforstående.

Sidst men ikke mindst skal du gennem en teamleder sikre, at vores indkøbsafdeling lever op til forventningerne i vores udbud og indkøbspolitik (læs mere HER), samt at der kontinuerligt er fokus på at professionalisere og optimere kommunens indkøb.

Hvad er forventningerne til dig

Du får ansvaret for kommunens økonomiske drift, og det er derfor helt essentielt, at du både kan arbejde på strategisk niveau og gå ned i detaljen efter behov. Derudover formår du at igangsætte forretningsunderstøttende udviklingsinitiativer. Du trives i et miljø med høje forventninger, hvor tempoet til tider kan være højt. Det stiller store krav til din effektivitet, fleksibilitet og gennemslagskraft.

Sammenlægningen af Økonomi og indkøb er helt ny, og der er derfor en forventning om, at du kan lykkes med at forankre de to enheder i én stab kendt ved samarbejde og socialt fællesskab. Det kræver motiverende personaleledelse, hvor evnen til at sætte udvikling på dagsordenen, herunder skabe engagement og medejerskab er altafgørende. Kommunens økonomifunktion varetages i dag både centralt såvel som decentralt. Som økonomichef er det ambitionen, at du kan etablere en tydeligere struktur/fordeling mellem, hvad der varetages decentralt henholdsvis centralt.

Hvad er din baggrund

Vi forestiller os, at du enten har en samfundsvidenskabelig eller økonomisk uddannelse, for eksempel cand.merc.aud., cand.scient.pol, cand.polit., HD eller lignende. Du har kendskab til bogholderifunktionen, er solidt funderet i økonomistyring og ledelsesrapportering og har erfaring med ledelse.

Vi lægger samtidig vægt på, at du har kommunal erfaring og grundlæggende viden omkring kommunal økonomi og udbud.

Personligt

Du er passioneret omkring dit arbejde og involverer dig i din arbejdsplads. Du fastholder et positivt syn på arbejdet ved modgang og opretholder en rolig og rationel tilgang til udfordringer og travlhed. Du er grundig, har høje faglige standarder og sikrer dig at alt er i orden. Du trives med at være tæt på den politiske og administrative ledelse, og du indgyder tillid hos Kommunaldirektøren. Du besidder en høj grad af selvstændighed og vedholdenhed, og drives af kompleksitet og nye udfordringer på daglig basis. Du formår på en positiv og konstruktiv måde at stille krav såvel opad som nedad i organisationen.

Hvorfor skal du vælge Ringsted Kommune
Du får et job med stor frihed og stor indflydelse, hvis du formår at sætte dagsordenen. Du får samtidig en spændende og afvekslende hverdag, med direkte adgang til kommunaldirektør og borgmester.

Der kan i forbindelse med rekrutteringen rettes fortrolig henvendelse til kommunaldirektør Jacob Nordby på telefon 22 76 92 16.

Lokale journalister på plads i baggrunden for at dække et byrådsmøde i Randers.

Foto: Annelene Petersen, Ritzau Scanpix

Ugeaviser og lokale dagblade er under økonomisk pres, men ifølge en rundspørge til kommunerne er den journalistiske dækning af kommunalpolitik ikke skrumpet.

◉ kommunikation

Af Emma Oxenbøll
og Iben Sørensen
emma@kommunen.dk,
iben@kommunen.dk

Trykte medier er pressede på økonomien, og det gælder især de lokale: Annoncekerne forsvinder til Google og Facebook, mens læsere og abonnenter søger andre steder hen. Derfor bliver der stadig færre journalister til at

skrive om den lokale politik og de kommunale forhold.

Alligevel er danske kommuner overvejende godt tilfredse med de lokale mediers dækning.

Det viser en undersøgelse, kommunen.dk står bag. Her mener 63 pct. af de deltagende kommuner, at lokalpolitikken bliver tilstrækkeligt dækket, mens 97 pct. svarer, at de har en lokal redaktion i kommunen.

Af dem er syv kommuner redaktionelt dækket af et lokalt dagblad, 11 kommuner af en ugeavis og 44 kommuner af begge typer medier. Tre kommuner har angivet, at de udelukkende er dækket af en tredje type medie, fx et webmedie.

Og det er overraskende høje tal, i forhold til hvad man kunne have en hypotese om, vurderer Søren Schultz Jørgensen, der er selvstændig medieforsker og ph.d. i mediesociologi.

- Vi ved, at ugeaviser er blevet lukket, og at lokale dagblade har været udsat for nedskæringer, besparelser og fusioner. Der er tale om en enorm koncentration i de her år inden for mediebranchen, hvor flere og flere aviser slår sig sammen for så at sige at spare på den journalistiske drift, siger han.

Søren Schultz Jørgensen hæfter sig ved, at knap 85 pct. af kommunerne angiver, at der er mindst en journalist til stede ved byrådsmøder.

- Det ser ud, som om at der faktisk er pænt og overraskende stor journalistisk tilstedeværelse i den traditionelle del af den kommunale journalistik, nemlig byrådsreferatet. Og det synes jeg sådan set er meget positivt, siger han.

Lokalsamfund er ikke ved at tørre ud

En af de journalister, der altid har været til stede ved Næstved Kommunes byrådsmøder, er Mogens Lorentzen.

Gennem næsten 50 år har han dækket den lokale politik, først som elev og journalist ved Næstved Tidende og siden på Sjællandske, hvor

han blev redaktør med ansvaret for dækningen af byrådsmøderne i Næstved.

Derfor er han ene mand stort set altid gået til byrådsmøderne og har dækket indholdet, og han mener, at lokalpolitik og kommunale forhold er blevet dækket mere eller mindre i samme omfang i de 50 år, han har beskæftiget sig med det.

- Heldigvis har de fleste politikere virkelig respekt for at komme på forsiden med en kritisk artikel, selvom oplagene er gået ned. Enhver borgmester har det for øje, at han skal sgu ikke på forsiden med en dårlig sag, hvis han kan undgå det, siger Mogens Lorentzen.

Også borgernes interesse for kommunalpolitik er stadig lige god, mener han:

- Som journalist er det jo vores metier at stille de kriti-

ske spørgsmål på borgernes vegne. Og vi er stadig dem, folk går til, når de føler sig magtesløse over for kommunen, og så rykker det.

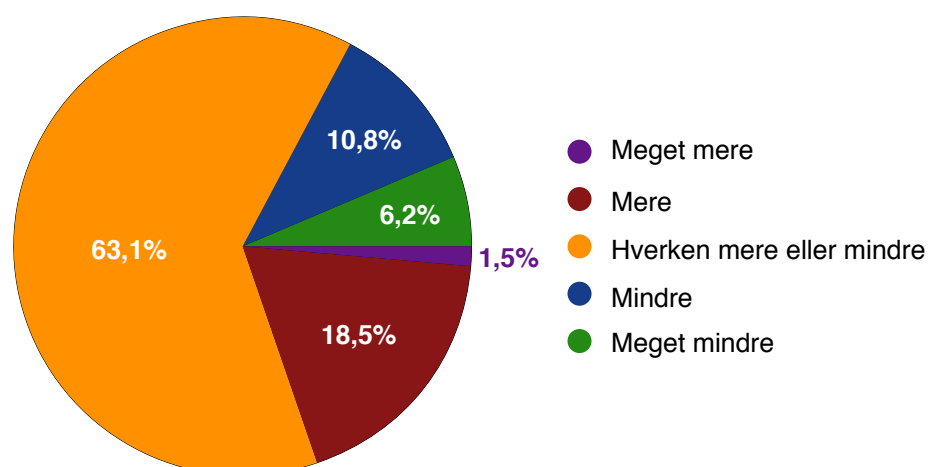
I modsætning til herhjemme har forskere i USA opgjort, at der er deciderede geografiske områder på det amerikanske landkort, såkaldte nyhedsørkener, hvor der ikke længere er journalistisk dækning. Overhovedet.

Det samme diskuterer man i England og Sverige, og herhjemme ønsker flere politisk at styrke den regionale og lokale journalistik - væk fra København.

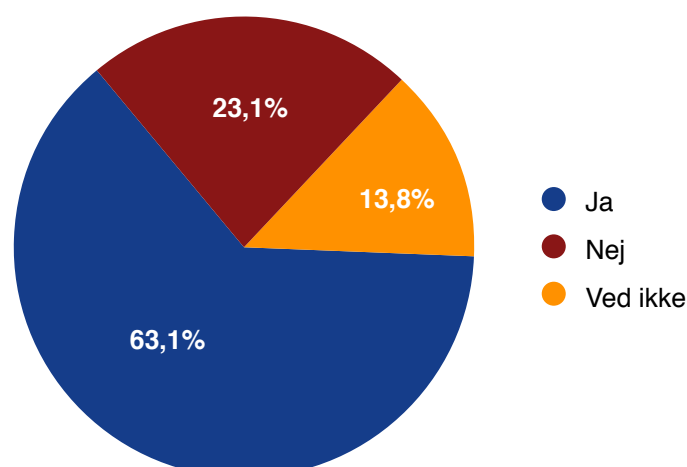
Da den daværende regering og DF sidste år vedtog medieforlig, besluttede de fx at afsætte 25 mio. kr. til lokale dagblade og ugeaviser.

Søren Schultz Jørgensen har i et årti beskæftiget sig

Bliver lokalpolitik og kommunale forhold dækket mere, mindre eller i uændret omfang i dag i forhold til for to år siden?

Er der ifølge kommunen tilstrækkelig redaktionel dækning af lokalpolitik og kommunale forhold?

med lokaljournalistikkens vilkår i Danmark og udlandet og mener, at ethvert lokalsamfund og kommune har godt af at have journalister til stede. Han peger på, at kommunen.dk's undersøgelse for første gang giver systematiske tal på dækningen set fra kommunernes side.

- De gør det i virkeligheden muligt at få en lidt nuanceret forståelse af, om vi også er i gang med at få nyhedsrækker i Danmark. Og det tror jeg måske ikke, vi er i samme grad, siger han og hæfter sig ved, at tallene først og fremmest bekræfter journalisters tilstedeværelse.

Kommunen gør jobbet

En væsentlig ting, der dog har ændret sig, og som har haft betydning for journalisters dækning, er de voksede kommunale kommunikationsteams.

Gennem årene har Mogens Lorentzen mærket en forskel i kommunikationen mellem kommune og medier, og han husker, at den første informationsmedarbejder i Næstved blev ansat efter megen diskussion i byrådet i starten af 1980'erne.

Informationsmedarbejderen var uddannet journalist og startede med at skrive notitser fra byrådsmøderne, som han sendte ud til distriksbladene og avisen. Siden da er informations- og kommunikationsafdelingerne i flere kommuner vokset voldsomt.

- Det er en udmærket udvikling med den åbenhed, men faren er bare, at det er alt alt for nemt for journalister lige at nappe en pressemeddelelse. Kommunerne er jo blevet gode til at servere det, siger han.

Mogens Lorentzen nævner som eksempel, at kommunen sender en pressemeddelelse om en ny renovationsordning: Den er god at få, og informationen kan gå direkte i avisen, når det er oplysende og ufarligt stof.

Så består meddelelsen måske af en glad og tilfreds udvalgsformand og en forbruger ude på Havevej 8, der glæder sig til den nye renovationsordning, og så har kommunikationsmedarbejderne gjort skrivearbejdet.

- De har jo også været på journalisthøjskole og skriver det, så det kan gå direkte i aviserne. Og det gør det desværre ofte. Alle de kritiske spørgsmål, vi som journalister skal stille på borgernes

vegne, dem laver kommunen. Men vores kolleger, der sidder på den anden side som infoarbejdere, er betalt for at skrive den positive historie, siger han.

Positiv vs. grundig

Derfor kan man ifølge Søren Schultz Jørgensen også se kommunernes svar i det lys. Mens medierne har skåret ned på den journalistiske manpower, har både den offentlige og private sektor ansat flere kommunikationsmedarbejdere, og det har ændret styrkeforholdet mellem journalister og institutioner og kommuner.

- Derfor er der heller ingen tvivl om, at kommunerne har lettere 'spil', end de havde før. Jeg vil have en hypotese om, at flere af de historier, der bliver bragt om kommunerne, i virkeligheden er bearbejdet af eller blevet til på initiativ af kommunerne selv, siger han.

Forklaringerne på, at kommunerne er tilfredse med dækningen, kan naturligvis være mange, men Søren Schultz Jørgensen reducerer dem til to:

- At de er enormt tilfredse med dækningen, fordi den er enormt positiv og ikke så kritisk, som den kunne være. Eller at de er tilfredse med dækningen, fordi de mener, at det er god, kritisk og balanceret journalistik.

Tilfredsheden kan nemlig godt skjule, at journalisterne dybest set ikke har så mange ressourcer og så meget kampgejst at gøre godt med længere. Derfor kan kommuner i højere grad være med til at forme journalistikken selv, siger Søren Schultz Jørgensen.

- Dilemmaet kan være, at det jo er godt for kommunerne, at de synes, at dækningen er god, men at det ikke er sikkert, at det i sidste ende er godt for borgerne, siger han.

Ifølge kommunerne selv er der ikke sket den store udvikling i den redaktionelle dækning gennem de seneste to til fem år.

75 pct. af de deltagende kommuner oplever ikke forskel i dækning fra for to år siden til nu, mens 63 pct. ikke mærker forskel fra for fem år siden til nu.

Men af de, der gør, er der til gengæld flere kommuner, som oplever, at dækningen er blevet større, ikke mindre.

- Det er også overraskende. Men det kan godt være, at 'kommunaljournalistikken' er den sidste del, der bliver

skåret fra. Jeg tror, det er den sidste bastion, man vil forlade, fordi man så opgiver at dække de ting, der er generelle for hele kommunen, siger Søren Schultz Jørgensen.

Favrskov forsvundet fra avisen

En af dem, der har oplevet dalende redaktionel dækning, er Favrskov.

Her er der sjældent journalister til stede ved byrådsmøder, og Favrskov er blandt de 23 pct. i rundspørgen, som ikke mener, at der er tilstrækkelig redaktionel dækning af den lokale politik.

Det skyldes blandt andet, at Aarhus Stiftstidende ikke længere fast dækker Favrskov i avisen.

- Det vil sige, at der er mange borgere, som ikke kan finde nyheder om deres lokalområde i avisen. Det betyder fx, at vi skal finde nye kanaler til vores annoncering og være endnu mere opmærksomme på, hvilke målgrupper vi rammer på de forskellige medier, siger kommunikationskonsulent i Favrskov Dorthe Lerche.

- Det er ærgerligt, at det går den vej, for vi går glip af noget eksponering, debat og interesse, siger hun.

Siden Stiften droslede ned på dækningen i Favrskov, er der af aviser kun Midtjyllands Avis, som primært dækker den vestlige del af kommunen, og ugeavisen Lokalavisen Favrskov til stede i kommunen. Nogle gange sniger TV2 Østjylland, TV Midtvest og Jyllands-Posten sig også til at dække særlige historier, fortæller Dorthe Lerche.

Hun forklarer, at kommunen har et ønske om, at mediedækningen i højere grad bidrager til at skabe omtale og interesse i og for hele kommunen og de mange emner og områder, som påvirker borgerne.

- Dækningen skal jo ikke kun handle om, når vi jubler, hejser et flag og synes, det hele er fantastisk. Det må gerne være en blanding. Det er ikke kun den meget positive dækning, jeg efterspørger. Jeg efterspørger egentlig mest en mere grundig dækning af os. Det betyder noget for vores lokale demokrati, at pressen, både den skrevne, digitale medier, tv og radio, fortæller om det, der sker lokalt, siger hun.

Færre holder avis, og mange søger kun sporadisk lokale nyheder. Derfor har det også en effekt på det lokale demokrati, når borgerne ikke oplever nærhed i dækningen.

Særligt fordi det, der foregår i kommunerne, er tættest på deres hverdag:

- For dem, som ikke følger naturligt med, kan en politisk beslutning pludselig være en kæmpe overraskelse. Derfor mener jeg, at mere af pressens bevågenhed burde vendes kommunernes vej og handle om stort og småt og knap så meget om Christiansborg, siger hun. ●

Pressechef Mike Bunde mener, at medierne er vigtige for nærdemokratiet i Vesthimmerland. Selv arbejder han åbent og opsøgende over for dem.

Foto: Søren Rigborg

'Jeg er imponeret over, hvor meget der bliver skrevet om os'

I Vesthimmerlands Kommune mærker de ikke, at lokale redaktioner er økonomisk pressede. Alene til byrådsmøder er der altid tre journalister til stede.

● succes

Af Iben Sørensen og Emma Oxenbøll
iben@kommunen.dk,
emma@kommunen.dk

Vesthimmerland er en af de bedst mediedækkede kommuner i landet, og her har tilgængelighed, samarbejde og offensivitet været vejen frem.

Her kan borgerne læse om deres kommune i både Aars Avis, Farsø Avis, Vesthimmerlands Avis, Vesthimmerlands Folkeblad, på Lokaltindblik.dk og i Nordjyske, og de kan se og høre indslag på både TV Midtvest, TV2 Nord og DR P4 Nordjylland. Kommunen er med andre ord godt dækket.

- Jeg er imponeret over, hvor meget der bliver skrevet om os. Det gælder både gode og dårlige historier. Det går begge veje, siger Vesthimmerlands pressechef, Mike Bunde.

Han kom til kommunen med en journalistisk baggrund fra blandt andet TV2 Nord. Det har været med til at sikre det gode samarbejde med de lokale og regionale medier, mener han.

Rundspørgen fra kommunen.dk viser, at der er en

'Jeg er imponeret over, hvor meget der bliver skrevet om os. Det gælder både gode og dårlige historier. Det går begge veje.'

Mike Bunde, pressechef i Vesthimmerlands Kommune

eller flere journalister til stede ved byrådsmøder i 85 pct. af de kommuner, der har svar.

I Vesthimmerland er der altid tre.

Mike Bunde er klar over, at Vesthimmerlands i redaktionel kontekst er en privilegeret kommune, men heller ikke i tvivl om, at det er et sårbart område.

- Jeg er sikker på, at dækningen fra for eksempel Nordjyske Medier var bedre for 10-15 år siden, og hvis du ringer om et år, og vores lokalavis er lukket, eller de regionale medier er blevet kraftigt beskåret, vil det være meget kritisk. Men vi mangler ikke medier, som

det er nu. Og det sætter vi stor pris på, for det er vigtigt for vores nærdemokrati og for indsigten og synligheden til vores borgere.

Både det gode og dårlige

Helt grundlæggende er det ifølge pressechefen også kommunens opgave at stå til rådighed som offentlig myndighed, der agerer for borgernes penge. Og det er både på godt og ondt.

- Vi er et system, der må stå til rådighed. Man bliver også ansigt for de dårlige historier, det er bagsiden ved at stå til rådighed, men hvis vi kan bidrage, må det være vores pligt som kommune, og jeg er sikker på, vi også får flere gode historier ud på den måde, siger Mike Bunde.

Medierne er en medspiller

Pressechefen har også for nylig inviteret til medietræning, og det har alle udvalgsformænd valgt at takke ja tak til. Et udtryk for, at de gerne vil være forberedte - ikke hvis, men når medierne ringer.

- Medierne er en del af dagligdagen. De er vores medspillere og professionelle som os. Vores politikere er også opmærksomme på det. Jeg tror også, det er mere spændende for politikerne, hvis der er opmærksomhed, der skaber motivation. Man mærker, man lever, når man ikke er ligegyldig - også når det er kritisk, siger Mike Bunde. ●

Sådan gjorde vi

- **kommunen.dk sendte den 1. juni et spørgeskema** til kommunikationsteamet i alle 98 kommuner. Vi har fået svar fra 65 kommuner.
- **Svarene kan ikke ses** som repræsentative for, hvad alle kommuner mener om deres mediedækning, og begrebet 'lokale redaktioner' kan være fortolket forskelligt.
- **Bemærk også, at spørgsmålene** har været rettet mod omfanget og ikke indholdet eller kvaliteten af den journalistiske dækning.

Trods flere skybrud: Kommuner tøver med at købe smart belægning

Kommuner tøver med at lægge asfalt og belægning, der forhindrer oversvømmelser, fortæller Dansk Byggeri og NCC. Det er ellers en god idé, siger forsker.

o oversvømmelse

Af Christian Olesen
christian@kommunen.dk

Der kommer flere og kraftigere skybrud i Danmark. Det viser DMI's fremskrivninger for nedbør. Allerede i juli og august har skybrud medført trafikale problemer i Fredericia, lavet vandskade på Regionshospitalet i Viborg og forurenede badevandet i Aarhus.

Men mange steder kan kommuner undgå oversvømmelserne.

I dag fås asfalt, fliser og anden belægning i en permeabel (hullet) løsning. Det vir-

ker ved, at der er ekstra mellemrum i det øverste lag, hvorfra vandet siver ned til et lag kaldet bæredelen. Her bliver vandet opmagasineret, hvorefter det løber ud i jorden eller ud i et dræn.

Omkring 15-20 kommuner har forsøgt sig med de permeable løsninger, men Kim Falkenberg, der er næstformand for belægningsgruppen i Dansk Byggeri og en del af teknisk afdeling i Ikast Betonvarefabrik (IBF), ser gerne, at flere prøver teknologien af.

- Hele landet bliver ramt af problemer, som permeabel

belægning kan hjælpe med at løse, og nogle kommuner begynder så småt at implementere det. For den permeable belægning reducerer mange af de udfordringer, der er i at lede regnvand væk, siger han.

Permeabel asfalt eller permeabel betonsten er velegnet på mindre veje, parkeringspladser, i skolegårde og på andre offentlige arealer, hvor vand ellers har svært ved at løbe væk. Alligevel tøver mange kommuner med at gå i gang.

- Vi har været ude og fortælle om det i hele landet, men folk stejler og bliver ofte skeptiske, når de hører, at vi leder vand ned i bæredelen under det øverste lag. Det er de vant til at skulle undgå, men bæredelen her er altså udviklet specielt til det. Så kommunerne er interesserede, men det er langt fra alle, der kommer i gang, siger Kim Falkenberg.

Det nikker Michael Brask genkendende til. Han er pro-

jektchef for permeabel asfalt i NCC.

- Det kan jeg godt følge ham (Kim Falkenberg red.) i. Der er nogle kommuner, der er meget innovative, og som gerne vil prøve tingene af, og så er der nogle, der afventer, før de vil bruge borgernes penge på det. Så vi arbejder meget på at komme tættere ind på kommunerne og fortælle dem om fordelene, siger Michael Brask.

Koster næsten det samme

Jan Støvring er seniorforskningskonsulent hos Institut for Geovidenskab og Naturforvaltning og har skrevet ph.d. om permeable belægninger. Han forklarer, at teknologien giver kommunerne mange muligheder i byudvikling.

- Den store fordel er, at det ikke tager plads fra noget andet til at lede regnvand væk. Det har potentiale i byområder, hvor det er svært at finde plads til grønne løsninger som regnvandsbassi-

ner, grøfter og regnvejrskbede, siger Jan Støvring.

Permeabel belægning kan også optage væsentligt mere vand end almindelige kloakløsninger, og der danner sig derfor ikke store vandpytter og oversvømmelser på overfladen. Derfor slipper kommuner også for at anlægge render og brønde ved vejene.

- Det er smart for kommunerne, for vandet bliver ledt væk med det samme på det sted, hvor det falder. Det er der brug for i situationer med skybrud, siger Jan Støvring.

Ifølge Kim Falkenberg er der heller ikke de store økonomiske forhindringer i at lave permeable løsninger.

- Rent økonomisk ligger prisen ofte på samme niveau, når man tager alle facetter med over hele levetiden. Materialerne er dyrere, men selve arbejdsgangen kan gøre, at kommunen sparer nogle penge. Enkelte gange har det faktisk været billigere. Men vi kan ikke helt generalisere pri-

'Hele landet bliver ramt af problemer, som permeabel belægning kan hjælpe med at løse, og nogle kommuner begynder så småt at implementere det. For den permeable belægning reducerer mange af de udfordringer, der er i at lede regnvand væk.'

Kim Falkenberg, IBF og Dansk Byggeri

En taxachauffør på vej ud af sin vogn i København under et voldsomt skybrud i juli 2011. Det var den vejrepisode, der for alvor satte skub i interessen for permeable belægninger i Danmark.

Foto: Bax Lindhardt, Ritzau Scanpix

NCC's Permavej ligner almindelig asfalt til forveksling. Men det øverste lag har huller i, så vandet siver ned til den del, der bærer vejen. Flere forsøg er lavet, hvor man hælder flere tusinde liter vand ud, som lynhurtigt forsvinder fra asfalten.

Foto: Daniel Hjorth, Ritzau Scanpix

sen, for jordens sammensætning spiller en rolle for, hvor dyb bæredelen skal være, siger Kim Falkenberg.

Steder med sandjord kan nøjes med en bæredel på 40 centimeter, mens lerjord skal have 70 centimeter, hvilket koster mere at anlægge.

Horsens glæder sig

For to år siden blev koncertområdet ved Fængslet i Horsens lavet fuldstændig om. Tidligere, når kraftig regn ramte pladsen, og 35.000 gæster var til koncert, fik det lokale spildevandsanlæg problemer med at optage al regnvand og spildevand på samme tid.

En af løsningerne blev, at en del af koncertområdet nu er belagt med permeable betonsten, og det er afdelingschefen for Affald og Trafik i Horsens Kommune, Allan Lyng Hansen, godt tilfreds med.

- Projektet ved Fængslet var ret stort, og det er gået rigtig fint uden de store problemer. Det er et areal, som fungerer godt, og som lever op til vores forventninger. Kort tid efter, det blev færdigt, kom der et skybrud, hvor vandet forsvandt helt, som vi håbede på, siger Allan Lyng Hansen.

Horsens overvejer derfor at udvide med flere permeable løsninger rundt i kommunen.

- Det giver en fordel, at vi ikke belaster spildevandssystemerne, og at vi holder vandet tilbage, så risikoen for oversvømmelser bliver nedsat. Vi kigger i øjeblikket på forskellige steder som parkeringspladser og villa-veje, hvor vi overvejer per-

meable belægninger. Så længe det foregår i tæt samarbejde med vores miljøafdeling, siger Allan Lyng Hansen.

For dyrt at udskifte

NCC har udviklet en permeabel asfalt kaldet Permavej. Det længste stykke Permavej er den 1,7 kilometer lange Lufthavnsvej, hvor der dagligt er meget trafik med blandt andet tunge køretøjer. Det er et af de projekter, Michael Brask fra NCC fremhæver som særligt succesfulde.

Han fortæller, at NCC har lavet permeable løsninger i omkring 15 kommuner.

- Jeg ser kæmpe muligheder, hvis det vælges til de rigtige steder. Der er mange steder, hvor man skal tage diverse hensyn, og det er dyrere at udskifte almindelige veje til Permavej, fordi man skal lægge en ny bæredel. Men det passer godt til nybyggeri med mindre byveje, tætte boligveje og specielt til parkeringspladser, siger Michael Brask.

Det er seniorforskningskonsulent Jan Støvring enig i. Han påpeger, at kommuner skal investere enormt i håndtering af regnvand i de næste 30 år for at forberede sig på klimaforandringerne.

- Frederiksberg er en kommune, som virkelig prøver det af. De har lagt det på forskellige typer veje, og så følger de op med test og løbende evalueringer. Det gør de, fordi de ved, at de skal tilpasse byen til fremtiden, og at de lige så godt kan komme i gang nu, siger Jan Støvring.

Spuler asfalten

En hage ved permeable belægninger er vedligehold-

delsen. Asfalten skal spules en gang årligt, mens betonsten får en tur hvert tredje år. Det sikrer, at der ikke sidder grus og andet skidt i det øverste lag, som forhindrer regnvand i at trænge igennem.

Til gengæld sparer kommunen vedligehold af blandt andet afløb, lyder det fra NCC's Michael Brask.

- Nogle gange vil det være lidt dyrere over levetiden på asfalt og nogle gange lidt billigere. Det plejer at gå nogenlunde lige op. Men man skal være opmærksom på driften af vejen. Det er vigtigt. Vi ser dog også veje, hvor vi ikke skal vedligeholde lige så meget, som vi regnede med, siger han.

Flere kommuner har udtrykt bekymring til NCC og Dansk Byggeri om miljømæssige påvirkninger af, at vandet siver ned til grundvandet og potentielt kan forurene. Og det er en berettiget bekymring, fortæller seniorforskningskonsulent Jan Støvring.

- Vi er stadig i begyndelsen af teknologien, så vi har ikke 70 års erfaring med det som med andre belægninger. Man skal formentlig ikke anvende det i områder med særlige drikkevandsinteresser, men det vil være fordelagtigt alle mulige andre steder, siger han.

Lande som Tyskland, Belgien, Holland, USA og Australien har lavet permeable veje i mange år med gode erfaringer.

- Så det kan ikke passe, at vi ikke kan få det til at slå igennem i Danmark. For vi skal helst ikke stå om 30 år og have forspildt chancen, siger Jan Støvring.

Det danske vejr bliver voldsommere i de kommende år. Derfor kan DMI's nye klimaatlas hjælpe kommunerne med at forberede sig på, hvor der kommer flest skybrud, og hvor vandstanden stiger mest.

Foto: Johan Gadegaard, Ritzau Scanpix

DMI snart klar med kommunalt klima-værktøj til 27 millioner

I efteråret præsenterer DMI et klimaatlas, der skal forberede kommuner på oversvømmelse, skybrud og tørke.

o klimakrise

Af Christian Olesen
christian@kommunen.dk

Våde fødder bliver hverdag, hvis kommunerne ikke ruster sig til klimaforandringerne. Danmarks vejr bliver nemlig mere ekstremt, og det betyder, at kommuner skal sikre sig mod oversvømmelser, tørke og skybrud. Men præcis hvor og hvordan den klimatilpasning skal ske, er svært at regne ud.

Hidtil har kommuner betroet sig til fremskrivninger fra forskellige kilder som Cowi eller Rambøll. Men i flere tilfælde har forskelligartet data skabt usikkerhed om, hvor højt et dige skulle være, eller hvor omfattende kloakløsninger, kommunen skulle anlægge.

Som løsning bliver al DMI's data om nedbør, temperatur, havniveau, stormflod og ekstremnedbør nu samlet ét sted. Det hedder et klimaatlas og er en online portal med forudsigelser om klimaet på kommunalt niveau i henholdsvis år 2050 og 2100.

DMI offentliggør klimaatlasset i efteråret, og det er måske allerede klar i slutningen af september.

- Det er vigtigt, at kommunerne er opmærksomme på, at klimaatlasset kommer. Det løser ikke deres lokale klimaproblemer, men kommunerne kommer til at kunne se, hvordan fremtidens klima ser ud, og så kan de bedre beslutte, præcis hvordan de skal forberede sig. Det giver noget sikkerhed, siger Alan Sørensen, der er projektleder ved DMI.

Klimaatlasset bygger på DMI's egne data og på viden fra FN's globale klimarapport. Projektet kom på finansloven for 2018, hvor

der blev afsat 27,2 mio. kr. over en fireårig periode.

Hvor højt skal diget være?

DMI har arbejdet tæt sammen med KL og flere kommuner for at sikre sig, at det nye værktøj giver værdi i det kommunale arbejde. Det er sket gennem workshops og løbende brugertests.

Alan Sørensen forklarer, at klimaatlasset dog ikke kan stå alene i kommunernes indsats mod klimaforandringer. DMI kan nemlig kun fortælle, hvor vejr og vandstigninger rammer hårdest, og så skal kommunen selv sammenligne med sit kendskab til lokale forhold.

- Forhåbentlig kommer klimaatlasset til at ruste kommunerne bedre til at lave den rigtige klimatilpasning. Dataen gør det for eksempel lettere at regne ud, hvor højt et dige skal være, så kommuner ikke over- eller underdimensionerer indsatsen, siger Alan Sørensen.

Også for fru Jensen

Alan Sørensen fortæller, at DMI senere vil opdatere med data om blandt andet luftfugtighed, solindstråling og vind.

Udover kommuner kan klimaatlasset også hjælpe regionerne, forsyningssektoren, forsikringsbranchen og landbrugssektoren samt beredskaber.

Samtidig kommer klimaatlasset til at ligge frit tilgængeligt, så helt almindelige borgere også kan forberede sig på de forandringer, der vil ske.

- Det bliver en åben hjemmeside, som fru Nielsen også kan bruge. Så kan hun se, hvordan havet stiger i hendes kommune, eller hvor varmt det bliver i nabo-kommunen. Det kan selvfølgelig være svært at navigere rundt i al den data for en lægmand, men vi har prøvet at gøre det nemt at finde ud af det meste, og så er der noget data, som mere er til-egnet fagfolk, siger Alan Sørensen.

'Det er smart for kommunerne, for vandet bliver ledt væk med det samme på det sted, hvor det falder. Det er der brug for i situationer med skybrud.'

Jan Støvring, seniorforskningskonsulent

Fem slags møder skal effektivisere MED-samarbejde

Med ny møde- og styringsstruktur vil Slagelse lukke medarbejdere ind i det strategiske maskinrum og inspirere til mere samarbejde på tværs af hierarkier.

o inddragelse

Af Karin Svennevig Hyldig
karin@kommunen.dk

Fra og med august 2019 er et møde i Slagelses samarbejdsudvalg, HovedMED, ikke bare en fire timer lang seance for 20 mennesker, der mødes syv gange om året for at diskutere og blive opdateret bredt om kommunale mål og metoder.

Der vil fortsat blive indkaldt til tre-fire årlige hovedMED møder med en bred

dagsorden, men fremover skal udvalget mødes oftere i kortere tid og med et klarere formål.

Nogle møder er aftalt et år frem. Det gælder blandt andet det månedlige orienteringsmøde, der kun varer en halv time, og to årlige fællesmøder, der alene skal handle om at inddrage medarbejderne i kommunens strategi.

Andre møder, temamøder og arbejdsgruppemøder, har kun et emne eller projekt på dagsordenen og aftales ad hoc.

Flere kommuner har allerede spurgt ind til Slagelses skarpvinkling af MED-samarbejdet og bedt om at få rammerne for den nye mødestruktur tilsendt til inspiration.

Fornyelsen tegner da også lovende, vurderer professor i offentlig forvaltning ved Syddansk Universitet Kurt Klaudi Klausen.

Medarbejdere savner involvering

- Det er en rigtig god idé at få defineret nogle klare rammer for, hvad der skal tales om til et givent møde. Så kan man komme i dybden med nogle af de temaer, der skal føre kommunen sikkert ind i fremtiden og få skabt rum til at udnytte potentialet i MED-systemet bedre, siger han.

Han nævner Odder, Syddjurs, Silkeborg og Gentofte som eksempler på kommuner, der også er værd at lade sig inspirere af, når det hand-

ler om at få inddraget medarbejdernes viden i udviklingen af fremtidens velfærd og samarbejdsstruktur.

Gode eksempler er vigtige, understreger han. En række kommuner arbejder målrettet på at forbedre samarbejdet, men langt fra alle kommunale ledere har modet og formatet til at give medarbejdere og borgere reel medbestemmelse.

En undersøgelse, FTF sidste år lavede sammen med FOA og Offentligt Ansattes Organisation, OAO, viste, at medarbejderne i de kommunale HovedMED ikke føler sig tilstrækkeligt inddraget i strategiske drøftelser og beslutninger. De oplever heller ikke, at deres input bliver modtaget som noget, der kan kvalificere ledelsens beslutninger.

- MED-systemet fungerer bestemt ikke lige godt i alle kommuner. Nogle topledere og politikere har endnu til

gode at erkende, at de ikke er de eneste, der får gode idéer, siger Kurt Klaudi Klausen.

Nye roller skal defineres og nye samarbejdsformer prøves af, pointerer han. At inddrage medarbejdere og borgere er et langt sejt træk, og uden vilje til forandring sker der i hvert fald ingenting.

Borgerne skal også inddrages

Men det haster, peger kommunaldirektør i Slagelse Frank E. Andersen på.

- Vi er pressede på tid, for demografisk kan vi jo se, at antallet af borgere, der har brug for velfærdsydelser, stiger, mens antallet af borgere, der kan betale for dem, falder. Regnestykket går ikke op, så vi bliver nødt til at finde nye løsninger og fremme en kultur, hvor opfindsomheden har gode vilkår, siger han.

- Det kan vi kun lykkes med, hvis både ledere og

'...antallet af borgere, der har brug for velfærdsydelser, stiger, mens antallet af borgere, der kan betale for dem, falder. Regnestykket går ikke op, så vi bliver nødt til at finde nye løsninger og fremme en kultur, hvor opfindsomheden har gode vilkår...'

Frank E. Andersen,
kommunaldirektør i Slagelse

Strategimøderne i Slagelse skal lukke medarbejderne helt ind i kommunens strategiske maskinrum.

Kommunaldirektør Frank E. Andersen ses her til venstre i billedet.

Foto: Niels Lassen, Slagelse Kommune

'Det er ikke forrædderi, når en tillidsmand samarbejder med ledelsen om at få budgetterne til at balancere. Det er samarbejde.'

Kurt Klaudi Klausen, professor i offentlig forvaltning

medarbejdere bidrager. Derfor skal medarbejderne involveres tættere i det strategiske arbejde, siger kommunaldirektøren, der sidste år kom til Slagelse fra Gentofte, hvor han også har arbejdet med medarbejder- og borgerindflydelse.

Handlekraften skal ud til de medarbejdere og ledere, der har borgerkontakten. Tillid, kvalitet og dialog skal erstatte styring, kontrol og rapportering. Og der skal gives plads til at afprøve nye måder at gøre ting på, står der i en mail, kommunaldirektøren sendte ud til kommunens knap 7.000 medarbejdere inden sommerferien.

For at lette vejen for fornyelse bliver der fra oktober blandt andet indført et begreb, Frank E. Andersen kalder 'prøvehandling'. En form for små, smidige ad hoc forsøg, som han har gode

erfaringer med fra sin tidligere arbejdsplads.

- I Gentofte var prøvehandlingerne med til at skabe fornyelse og effektiviseringer, fordi en god idé hurtigt kan prøves af i praksis og justeres, hvis der er behov for det. Medarbejderne genopfinder hverdagen, udnytter ressourcerne bedre og reflekterer mere over, hvordan vi bruger pengene. Vi vil gerne have handlekraften tilbage til borgere og medarbejdere på den enkelte arbejdsplads, men det kræver tilvænnning og refleksion. Gammeldags one-size-fits-all løsninger duer ikke længere, og medarbejderne skal vænne sig til, at nye tiltag ikke længere er noget, der bliver dikteret fra kommunen eller Christiansborg, siger han.

Udfordringer og dilemmaer

I Slagelse er hverken kommunaldirektør, borgmester

eller medarbejderrepræsentanter i tvivl om, at en løsning, de involverede medarbejdere og borgere selv har foreslået og taget ansvar for, har bedre odds end en løsning, der er påtvunget ovenfra.

Men Frank E. Andersen og fællestillidsmand Per Haugaard er også forberedte på, at dilemmaer og nye-

udfordringer kommer til at stå i kø. At en eller flere deltagere kan stikke af med hele dagsordenen ved et HovedMED-møde, at de øvrige MEDudvalg, SektorMED og LokalMED, måske tøver med at følge trop og forny mødestrukturen, og at det kan vise sig svært for ledelse og politikere at dele magten.

- I toppen af en organisation kan man godt sidde og tro, at man bare bedst ved, hvad der skal til, som Frank E. Andersen siger.

Og selvom det kan synes ret banalt, at den, der har skoen på, bedst ved, hvordan den trykker, kan det blive svært at få de gode idéer frem i lyset, påpeger fællestillidsmand Per Haugaard.

- Nyansatte er ofte bedst til at se uhensigtsmæssige arbejdsgange. De ser alt med friske øjne, men er ofte bange for at stikke næsen frem. De frygter, at deres idéer skal blive opfattet som kritik og ødelægge relationer til de nye kolleger. Erfarne kolleger kan være bange for at foreslå noget, de ikke 'ved nok om' i en anden afdeling. Det er ærgerligt og kræver en helt ny kultur på arbejdspladsen, hvor man tør stille spørgsmål og undre sig. Både over egen praksis og andres praksis, siger han.

Modige og dermed måske 'besværlige' medarbejdere er i høj kurs, men kan også nemt skabe konflikter overalt i organisationen. At Per Haugaards eget sæde i strategisamarbejdet kan også gå hen og blive varmt, erkender han gerne.

- Vi skal udnytte ressourcerne bedre, og vi er bevidste om, at det kan koste job og skabe usikkerhed. Derfor vil vi gerne kunne tilbyde en eller anden form for jobgaranti. Slagelse Kommune har næsten 7.000 ansatte og ret stor udskiftning. Det burde være muligt at finde noget nyt til eventuelle afskedigede kolleger, siger han.

Oprindeligt var der budgetteret med, at organisationsforandringerne i Slagelse ville kaste en besparelse på 20 mio. kr. af sig. Det skabte signalforvirring, og den post er nu taget af bordet igen. Målet med den nye styringsstruktur er på langt sigt effektivisering, men på kort sigt først og fremmest en kreativ kulturforandring.

Medarbejderne skal helst ikke spille deres strategiske

krudt på at passe på deres egne job.

Nye roller og dobbeltroller
Nemt bliver det ikke, indrømmer Kurt Klaudi Klausen.

Slet ikke for medarbejderrepræsentanter som Per Haugaard.

- Den moderne tillidsrepræsentant forstår, at udvikling og fælles udfordringer skal ses fra flere vinkler. I en forhandlingssituation skal de stadig varetage medarbejdernes interesser. I MED-samarbejdet skal de være mere åbne for, hvad der er bedst for kommunens fremtid. Det er ikke forrædderi, når en tillidsmand samarbejder med ledelsen om at få budgetterne til at balancere. Det er samarbejde, siger Kurt Klaudi Klausen.

Han har flere steder kritiseret Ledelseskommisionens og den tidligere regerings anbefalinger til samarbejdet på tværs af hierarkier i kommunerne. Især baggrunden for anbefalingerne har han protesteret imod.

- Man kan ikke sammenligne ledelse af et fællesskab med ledelse af en virksomhed. Borgerne er ikke kunder, og kommunens medarbejdere er ikke sælgere. Udgangspunktet for regeringens og Ledelseskommisionens anbefalinger var åbenlyst, at man ikke vurderede, systemet skabte nok værdi for borgerne. Det er muligvis korrekt i nogle kommuner. Men mange steder arbejder man faktisk konstruktivt og kompetent på at udnytte potentialet i MED-systemet, siger han.

Nu er en ny regering tiltrådt og anbefalingerne dermed historie, men også de nye politikere kan vise sig at se for snævert på mulighederne i og nødvendigheden af at inddrage medarbejdere og borgere i samarbejdet om at udvikle fremtidens velfærd, forudser professoren.

- De udfordringer, der venter kommunerne i fremtiden, kræver en ret omfattende og grundlæggende redefinering af rollerne i det strategiske samarbejde. Selvfølgelig skal vi gå systemet efter i sømme undervejs. Det er jeg slet ikke uenig med kommissionen i. Men det er indholdet i samarbejdet, der gør forskellen og er værd at debattere. Hvis man kun interesserer sig for, hvilken målbar værdi samarbejdet skaber for borgerne, bliver MEDsystemet aldrig andet end et redskab til gammeldags ledelse, siger han. ●

Slagelses nye MED-mødestruktur

Bookes fast i kalender:

- Et månedligt orienteringsmøde på en halv time for alle i HovedMED.
- Tre-fire ordinære hovedMED møder
- To strategimøder for alle. Drøfter organisationens udvikling generelt og indsatsområder.

Efter behov:

- X antal temamøder for særligt interesserede i HovedMED. På et temamøde kan deltagerne gå i dybden med et aktuelt emne som samskabelse med borgerne, GDPR, KMD Opus mv.
- X antal arbejdsgruppemøder om konkrete opgaver som arbejdsglæde, trivselsmåling og andet udstukket af HovedMED.

Skab en unik tilflytterkampagne for jeres kommune, i samarbejde med Mediehuset Krak, DKnyt og A4 Medier

Med bannerannoncering skaber I opmærksomhed for jeres kommune overfor potentielle nye tilflyttere. Jeres bannere vil blive vist på nogle af landets mest populære sites - bl.a. Boligsiden, Krak og De Gule Sider, til den rigtige målgruppe, på det rigtige tidspunkt. Det er med til at give jer endnu flere interesserede borgere til jeres kommune.

På Danmarks største displaynetværk, får I eksklusiv adgang til over 3,1 mio. danskeres opmærksomhed hver måned.

Sociale medier

Mediehuset Krak hjælper jer med at tage hånd om jeres firmaprofil på Facebook, vi hjælper med blandt andet oprettelse af en Facebookside, kampagneopsætning og optimering. Samtidig tilbyder vi opbygning af en tilstedeværelse på Instagram, der på samme måde kan bruges til at køre kampagner, og nå ud til målgruppen på tværs af platforme.

Vi hjælper dig med at skrive artikler, der rammer

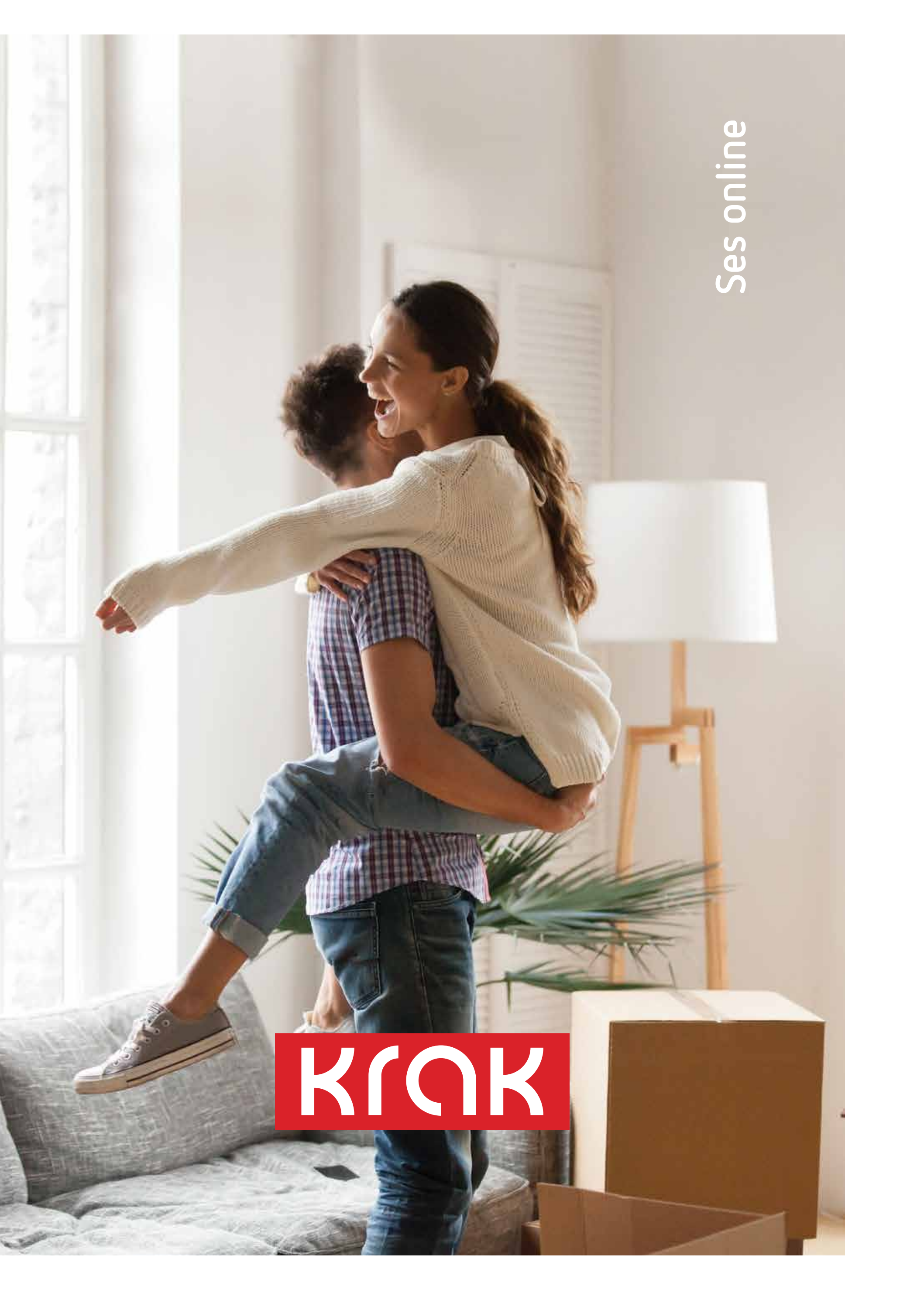
Få hjælp af A4 Mediers kommercielle team og få skræddersyet dine artikler.

Interesseret?

Kontakt Martin Rickelt
Mobil 28 27 01 14
Mail: martin.rickelt@krak.dk

a4 MEDIER

DKNYT

Ses online

Krónk

Bum. Ikke mere snak. Nu gør vi det.

Niels Hörup (V) er vokset op med A.P. Møller og oberst Hackel i ascendanten og stiller gerne op for konge og folk. Kom med bagom borgmesteren fra Solrød, der er blød udenpå og hård indeni, og som skal videre i teksten.

bagom borgmesteren

Af Hanne Korvig
hanne@kommunen.dk

Niels Hörup (V) har ligesom så mange andre forbilleder. Nogle han ser op til. Beundrer og er inspireret af.

Forbillederne, de nu afdøde skibsredere A.P. Møller og

søn, hvis kendte mantra 'med rettidig omhu' blot er et ud af flere af Mærsk-koncernens grundtanker, vækker stor genklang hos borgmesteren fra Solrød. Og beundringen og dedikationen til begreber som ordentlighed, redelighed, arbejdssomhed, pålidelighed og pligtfølelse kommer ikke fra fremmede, for Niels Hörup voksede nemlig op i det, han

selv kalder for et hjem med A.P. Møller'ske værdier.

- Den, der har evnen, har pligten. Sådan lød det hjemme hos os, fortæller Niels Hörup.

Sammen med en storesøster og en lillebror voksede han op i Solrød i et hjem, hvor bryggersdøren altid stod åben, så folk kunne komme og gå, og hvor man tog fællesskab og samfundsengagement alvorligt.

- Vores lokale sognepræst sagde for nylig til en konfirmation: 'Nutidens næstekærlighedsbudskab lyder 'mig selv, mig selv og så min næste, hvis det tjener mit eget bedste'. Hele den her 'what's in it for me'-tankegang ligger så fjernt for mig, siger Niels Hörup, der helt grundlæggende opfatter sig selv som et ordentligt og redeligt menneske, der tror på næstekærlighed og på ikke at snyde andre mennesker.

Nogen må tage det sure med det søde. Niels Hörup måtte tage 'det hårde med det bløde', når det gjaldt hans forældre. Hans mor, 'en sej dame, der i øvrigt lever i bedste velgående,' var folkeskolelærer og tale-hørepædagog, mens hans far, der døde for 19 år siden, var officer og en af de sidste, der lærte forsvar mod angribende kavalleri. Altså angreb fra hesteryg.

Blød udenpå - hård indeni

- Man kan vel sige, at jeg voksede op med en kombination af det inkluderende og det autoritære.

Moderen var den bløde og inkluderende type, mens Niels Hörups far var en ægte oberst Hackel-type, fortæller han.

Vi kender typen og karakteren fra tv-serien Matador; den selvbevidste, højtråbende og principfaste officer, der er god nok på bunden, selv-

om han ikke er meget for at vedkende sig sine bløde sider.

- Min far var en rank mand. Ret ryggen-typen, og uanset personlige følelser så går livet videre; tingene skal gøres. Punktum, fortæller Niels Hörup.

Da Niels Hörups første kone, Bente, døde i en trafikulykke for 30 år siden, sagde hans far efter lidt tid til ham: 'Du kan ikke blive ved at sidde og flæbe, du må se at komme videre.'

- Ingen andre end min far kunne sige det sådan, men jeg vidste, at han sagde det af kærlighed. Og det var hjælpsomt. Jeg lærte, at der er livsvilkår, som man må lære at leve med, og se lys og muligheder forude.

- Så altså det med, at min far var hård, var ikke noget, der ramte mig på en dårlig måde, og jeg ser kun en fordel i at have fået det bløde og det hårde med mig.

'Du kan ikke blive ved at sidde og flæbe, du må se at komme videre.' Ingen andre end min far kunne sige det sådan, men jeg vidste, at han sagde det af kærlighed.'

Borgmesteren fra Solrød i en rekreativ have foran rådhuset, hvor han har siddet ved roret i 14 år med en 'glad rygrad' belagt med asbest og teflon.
Foto: Mette Birkvald Sørensen

Så du rummer selv begge sider eller ...?
- Hmmm, altså nogle er jo meget udadvendte og snakker og snakker sig frem til løsninger. Jeg er nok mere typen, der lytter og prøver at forstå, hvor folk er henne, og så træffer jeg - på et velovervejet grundlag - en beslutning. Bum. Ikke mere snak. There is a job to be done, og nu gør vi det.
- En af mine kolleger i byrådet sagde engang til mig med glimt i øjet: 'Niels, du er blød udenpå og hård indeni.' Og det tror jeg beskriver mig meget godt.

På tide at bremse op
På ét område træder det bløde i Niels dog ret meget frem lige for tiden. For det første, han tænker på om morgenen, og det sidste, han tænker på, inden han går i seng om aftenen, er, at han skal være morfar. Terminen er ovenikøbet sat til hans kones

'Vi var på ferie i Florida (...) og da vi havde været der en tre-fire dage, spurgte min søn: 'Sig mig far, skal du slet ikke arbejde?'

- Blå bog**
- ▶ Niels Emil Haulund Hörup (V), 56 år
 - ▶ Borgmester i Solrød Kommune siden 2006
 - ▶ Uddannelse: Bankuddannet og civiløkonom fra CBS. HD i organisation og ledelse.
 - ▶ Gift med Jette. Har sammen fire børn på 19, 28, 31 og 34 år.

fødselsdag, så det kunne ikke være bedre. Og selvom han kommer til at tage til Stockholm hver gang, han skal besøge sit barnebarn, så glæder han sig helt utroligt.
- Det med at blive bedste-forældre er noget med, at man mærker, at livet er i balance. Verden fortsætter, det 'kører', og alt er, som det skal være, siger Niels Hörup.
At blive bedsteforældre sætter også nogle tanker i gang om eget forældreskab, og når Niels Hörup ser i eget bakspejl, synes han, at han har været der for sine børn. Men en udmelding fra yngstesønnen på en ferie meddelte måske lidt noget andet.
- Vi var på ferie i Florida, min kone, jeg og vores dengang 13-årige søn, og da vi havde været der en tre-fire dage, spurgte min søn: 'Sig mig far, skal du slet ikke arbejde?' Det gav selvfølgelig stof til eftertanke. Jeg havde kørt på i otte år som borgmester, så det var på tide at bremse lidt op.
Og lidt har han rettet op på jobbet som borgmester og på rådhuset, hvor begrebet 'Niels-ferie' altid har betydet, 'han har officielt ferie, men han er her alligevel'.
- I dag henviser jeg til viceborgmesteren, når han er der - det gjorde jeg ikke før.

Asbest og teflon
Alle borgmestre er enige om én ting; at være borgmester er en livsstil 24/7. For Niels Hörup betyder det blandt andet, at det tager en time at købe en liter mælk. Man er på, som han siger.
Og det kræver selvfølgelig også noget, hvis man som Niels Hörup gerne vil være med inde over det meste af arbejdet på rådhuset.
- Jeg har tillid til at uddelegere, men jeg vil alligevel altid gerne være med inde over og tjekke op på den tid, der bliver brugt, og den kvalitet, der bliver leveret. Jeg vil gerne have en melding fra

de involverede om, at 'nu er den i boks', for der kan jo altid opstå situationer, som gør, at den, der har bolden, ikke har kunnet gribe den. Vi kan jo alle fejle.
- Jeg er helt klart typen, der har det bedst med: Alt efter-set, intet at bemærke, siger Niels Hörup.
For Solrød-borgmesteren handler det om samarbejde, og han tøver ikke med at fremsige endnu et A.P. Møller-udtryk: 'Ingen enkeltpersoner kan skabe store resultater alene.'
Du har været borgmester i 14 år. Hvad har du ellers lært om rollen og dig selv?
- Der er flere ting, for eksempel at man bliver omtalt i tredje person; 'borgmesteren'. 'Borgmesteren har bedt om ...', 'borgmesteren siger, at ... ' Det har jeg ikke vænnet mig til endnu.
Derudover er borgmesteren stadig i gang med at lære at være meget tydelig i sin kommunikation.
- Dét, som jeg opfatter har været en samtale om et emne eller en sag, kan medarbejderen have opfattet som en retningsgivende administrativ godkendelse og beslutning fra min side.
Og så, påpeger Niels Hörup, så skal man også vænne sig til, at man tillægges ting, man har sagt eller gjort - som man ikke altid selv kan genkende at have sagt eller gjort.
- Jeg kan give dig et konkret eksempel: Nogle borgere taler om et stort og markant hus, der ligger ud til Solrød strand. De omtaler husets tagkonstruktion som ulovlig, men fordi husets ejere kender borgmesteren, så har de fået lov til dét tag. Underforstået, det er borgmesteren, der har godkendt det.
- Det skal man lære at stå på mål for. Og man lærer det; ikke at tage alt ind, siger Niels Hörup og fortsætter:
- Som den tidligere borgmester i Roskilde Poul Lindor sagde til mig engang: 'Du skal lære at få dig en sjæl og rygrad belagt med både asbest og teflon.'
Niels Hörup kan se i sin mailboks, hvad og hvilke emner, der optager borgerne på givne tidspunkter - og de skriver ofte, når de er sure eller frustrerede. Omvendt er det ikke så tit, de skriver, når de er glade og tilfredse.
- Men sådan er det; folk reagerer i livssituationer, hvor tingene ikke fungerer for dem. Så tager man fat i borgmesteren.
Hvad med dine forældre, som begge var engageret i lokalpolitik og har siddet som konservative viceborgmestre i Solrød Kommune. Har du kunnet bruge dem som mentorer?
- Nej, ikke rigtigt. Også fordi vi ikke har tilhørt samme parti.

'Pro Rege Et Grege'
Både Niels Hörup, hans bror og faderen har været i Den Kongelige Livgarde, hvis

Foran borgmesteren – de fremadskuende spørgsmål

Hvad kan du blive bedre til som chef?
Alt!

Hvad kan du blive bedre til i dit privatliv?
At være der.

Hvad skal du have lært engang?
At spille klaver.

Hvad kommer du aldrig til at gøre/lære?
At sige nej, jeg har ikke tid.

Hvad skal du, når du ikke skal være borgmester mere?
Jeg har ingen plan B. Men sikkert noget med bæredygtighed, klima og omstilling.

Hvad vil du gerne huskes for i din kommune?
Jeg har det ikke som Christian 4., at jeg har brug for et mindesmærke, men jeg vil gerne huskes for at være en god holdspiller og for at skabe godt samarbejde i byrådet.

Hvad skal der stå på din gravsten?
Savnet.

motto lyder 'Pro Rege Et Grege'. 'For konge og folk. Det er en opgave og et ærinde, som ifølge Niels Hörup ligger helt naturligt i familiens dna.
Og i tråd med det fik Niels Hörup i februar i år ridderkorset af Dannebrogordenen for 25 års tro tjeneste som byrådsmedlem i Solrød Kommune.
Hvordan følte det? Ran-kede du ryggen?
- Selvfølgelig gjorde det mig stolt. Det er jo noget særligt. Og det var fint at takke Hendes Majestæt for udnævnelsen. Faktisk fortalte jeg hende, at min far, der var kongelig udnævnt af dronningens far, Frederik 9. havde været en oberst Hackel-type. Jeg fortalte hende også en lille sjov anekdote fra dengang, vi havde besøg af kronprinsen på Uglegårdsskolens verdenslinje i Solrød, hvor han skulle fortælle om sit medlemskab i Den Internationale Olympiske Komité. Da han forlod skolen igen til vajende flag, stod jeg med to børn fra 1. klasse, hvor så den ene spurgte: 'Hvem er det?' Og den anden svarede: 'Det er da Marys mand.'
For konge og folk. For Marys mand og folk.

Sådan løsner kommuner pædagog

I valgkampen var minimumsnormeringer i daginstitutioner en af de helt store dagsordener.

Foto: Katrine Becher Damkjær, Ritzau Scanpix

Minimumsnormeringer kræver flere pædagoger, men færre søger ind. Det vil skærpe konkurrencen mellem kommuner. Her er nogle bud på, hvad vi kan gøre.

o charmeoffensiv

Af Emma Oxenbøll
emma@kommunen.dk

Det sker endnu ikke så tit, at der mangler kvalificerede ansøgere, når pædagogstillinger bliver slået op i Hørsholm. Alligevel kommer kommunen til at stå over for et problem: Det stigende børnetal gør, at der kommer til at mangle pædagoger.

Og det er uafhængigt af, om regeringen gennemfører sine planer for minimumsnormeringer i daginstitutioner eller ej.

- Det grundlæggende billede er, at vi får kvalificerede ansøgere til vores stillinger, så vi har ikke ubesatte stillinger som følge af det, men det begynder at tynde ud i ansøgninger, siger direktør for børn og kultur Jan Dehn.

Derfor kan det blive problematisk, at færre studerende for tredje år i træk har søgt optag på pædagoguddannelsen.

- Det er klart, at det vil blive en udfordring, der afhænger meget af, hvad minimumsniveauet ender med at blive. I kombination med børnetallet, der fortsat forventes at stige, vil det helt

åbenlyst blive et problem, fordi vi har en lav arbejdsløshed blandt pædagoger, fallende ansøgningstal og stigende normering, siger han.

- Det er alt sammen forhold, der betyder, at vi skal bruge flere pædagoger. Og med pres på stillingerne stiger konkurrencen blandt kommunerne.

Bliver landsdækkende

Det er ikke kun i Hørsholm, at pædagogerne kommer til at mangle. Som formand for kommunale chefer på børneområdet kender Anne Vang Rasmussen til kommuner, der allerede står med problemet.

- Billedet ser meget forskelligt ud i kommunerne. Der er mangel nogle steder, andre steder er der ikke, men vi kommer til at mangle pædagoger på længere sigt i Danmark, siger hun.

Tal fra Danmarks Statistik og Kommunernes og Regionernes Løndatakontor, som kommunen.dk har bearbejdet, bekræfter billedet: De kommuner, som har meget få ledige pædagoger, har også en lavere andel af uddannede pædagoger ansat i forhold til andelen af pædagogmedhjælpere eller assistenter.

Kombinationen af få ledige pædagoger og mange uddannede ansatte gør sig især gældende i sjællandske kommuner og i hovedstadsområdet, men en KL-rapport fra sidste år slår fast, at også de

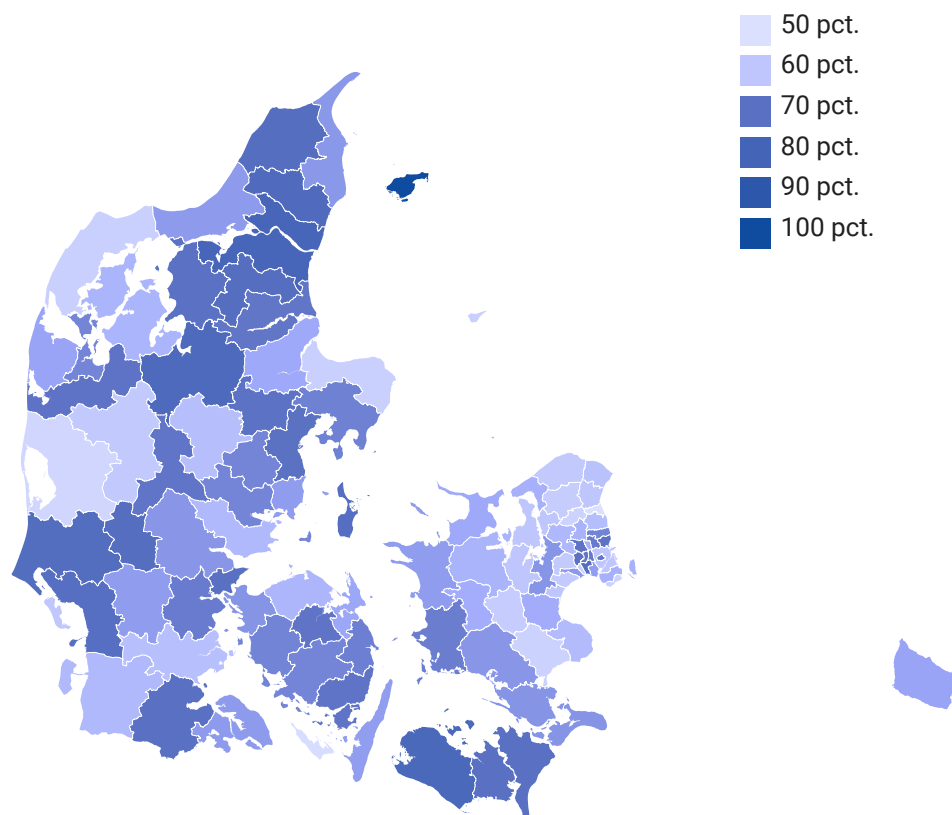
jyske kommuner kommer til at mangle pædagoger inden for få år.

Kombinationen i sig selv forklarer ikke noget om, hvor svært de enkelte kommuner har ved at rekruttere pæda-

goger. En kommune kan fx godt have rekrutteringsgrundlaget, men fx af økonomiske hensyn vælge at

Andel af pædagoger i daginstitutioner

De mørke kommuner har størst andel af pædagoger i forhold til pædagogmedhjælpere og assistenter i daginstitutionerne (tal fra april 2019, ledere ikke medregnet).

Kilde: Kommunernes og Regionernes Løndatakontor

Optag på videregående uddannelser i 2019

► De nye ansøgertal viser, at flere ønsker at uddanne sig til sygeplejersker og læger, mens færre ønsker at uddanne sig til pædagoger og lærere.

► I år er der optaget 264 flere sygeplejerskestuderende og 216 flere lægestuderende end sidste år, men 88 færre pædagogstuderende.

Kilde: Forsknings- og Uddannelsesministeriet

manglens greb

ansætte mere personale uden uddannelse.

Ingen samlet pakkeløsning

Forklaringen på, at der er udsigt til pædagogmangel, er både, at børnetallet er opadgående, at flere forlader arbejdsmarkedet, end der kommer ind, og at der for tredje år i træk er færre, der ønsker at uddanne sig til pædagog.

Samtidig har forældre i foråret demonstreret mod de forhold, deres børn bliver passet under, og den nye regering har bebudet, at den vil indføre minimumsnormeringer. Men hvordan skal kommunerne sikre, at der er mindst én pædagog pr. tre eller seks antal børn, når færre vil uddanne sig i faget?

Formand for chefforenin-gen, Anne Vang Rasmussen, peger på tre mulige løsninger: For det første handler det om at tiltrække flere elever til pædagogstudiet.

Det handler om, at de uddanner sig til attraktive arbejdspladser, og at kommunerne er gode til at fortælle om det og om, hvor vigtigt et arbejde de kommer til at gøre.

En anden mulighed er et større optag på uddannelserne.

For Børne- og Kulturfeforeningen handler det også om, hvordan man samtidig sikrer den gode kvalitet i lan-

dets daginstitutioner og ikke automatisk optager alle, der søger.

- Det er vigtigt også at tænke over den kvalitet, som fremtidens pædagoger har. Derfor mener vi i BKF, at vi er nødt til at sørge for, at det kun er dem, som rent faktisk kan lykkes med at blive pædagoger, som bliver optaget, siger hun.

En tredje mulighed er på nationalt plan at tænke i at opkvalificere andre faggrupper til arbejdet og give dem en mini-merit, som hun kalder det. Det skal ikke være den slags merit, man allerede i dag kan hjælpe en pædagogmedhjælper til at tage.

Det skal være et kortere opkvalificeringsforløb, så andre faggrupper kan indgå på samme måde som de pædagogiske assistenter i det daglige arbejde.

- Fx en HK'er, en musiker eller en bibliotekar, som gerne vil skifte branche og være pædagog, siger Anne Vang Rasmussen.

- Vi må godt ansætte dem i dag, men det er til en medhjælper-løn. Og det er ikke nødvendigvis attraktivt, siger hun.

Ifølge hende har kommunerne, men også staten og arbejdsmarkedets parter et ansvar for, at det lykkes.

Merit til dem, der vil

I Dragør, der er kommunen med landets laveste ledig-

hed blandt pædagoger - 0,9 pct. - har det også gennem de senere år været vanskeligt at ansætte uddannede pædagoger, forklarer formand for børne- fritids- og kulturudvalget, Morten Dreyer (DF).

Her er udfordringen, at relativt få pædagoger bor i kommunen, fordi den er dyr og placeret på sydenden af Amager, hvilket betyder lange transporttider.

- Vi skal derfor tiltrække pædagoger fra andre kommuner, siger Morten Dreyer og forklarer, at det er lykkedes at skaffe ansatte nok, fordi kommunen har et godt rygte.

Samtidig har Dragør vedtaget en politisk hensigtserklæring om, at der som minimum skal være 60 pct. uddannede pædagoger, som så suppleres med uuddannede. Et mål, kommunen arbejder henimod ved at bevilge de pædagogiske assistenter, der skulle ønske det, en merit, så de kan uddanne sig til pædagog over tid.

Ifølge tal fra Danmarks Statistik er der kun 5 procentpoint, der adskiller virkeligheden fra målet. Andelen af uddannede pædagoger er for tiden ca. 55 pct. i kommunens daginstitutioner. På landsplan er andelen 65 pct.

- Institutionerne ansætter jo selv deres folk, og gulero-den er her, at Dragør har et

rigtig godt ry, siger Morten Dreyer.

- Men kommer kravet om højere normering via minimumsnormering, vil det betyde større konkurrence om personale, siger han.

Nap en pædagog fra naboen

I Hørsholm, hvor kun halvdelen af kommunens personale i daginstitutioner er uddannede pædagoger og ledigheden er 1,1 pct., forklarer direktør Jan Dehn, at det forholdsvis lave tal skal ses i lyset af, at Hørsholm har små daginstitutioner. Derfor er der mange ledere, som ikke indgår i tallene, men som indgår i normeringen ved sygdom eller lignende.

- Vi oplever som kommune, at vi ikke er mere pres-sede, end vi er, fordi vi har et godt ry blandt pædagoger, siger han og peger på, at et af de centrale parametre her er, at kommunen afskaffede områdeledelsen og satte lokal ledelse ud på de enkelte daginstitutioner.

- Ledelse nærvæd er bare en god idé. Og varieret udbud af små og mellemstore institutioner. Og så har vi nogle gode ledere, som er stabile og har et godt samarbejde med BUPL, siger han.

I modsætning til Dragør har Hørsholm en attraktiv placering i forhold til hovedstaden, hvor man kan bo i København og pendle en kort distance.

- Det er jo også et konkurrenceparameter, siger Jan Dehn.

Ganske vist kan man ikke ændre på sin geografiske placering, men der er andre håndtag at dreje på.

I Hørsholm går man efter at ansætte unge pædagogmedhjælpere, som kan få lyst til at tage uddannelsen og senere vende tilbage, ligesom deltidsansatte tilbydes at gå op i tid, når der er en ledig stilling, forklarer Jan Dehn.

- Og så tilskynder vi pædagogmedhjælpere til at blive videreuddannede. Vi hjælper dem videre og prøver at holde på dem, så de har et job undervejs i det omfang, vi har råd til at yde økonomisk støtte, deltagerbetaling eller fx bøger, siger han.

Han ser også som Anne Vang Rasmussen efteruddannelse på nationalt plan som en mulighed.

- Det bedste råd er sådan set en bredspektret indsats. Man er nødt til at spille på flere heste, siger han.

BUPL har lavet en oversigt over tiltag, der kan afhjælpe pædagogmangel. Find dem her: bupl.dk/bupl-mener/rekrutteringsudspil

Morgendagens meningsdannere

Af Frederik Vad Nielsen

KOM IND I KAMPEN FOR FLERE FRITIDSJOB

Historisk mange unge kæmper med stress, angst og depression. Gang på gang fyldes avisspalterne med unge, der er i tvivl om, hvilken uddannelse de skal vælge. De har svært ved at finde ud af, hvilken funktion de skal udfylde i deres eget liv og samfundet efter tiden i uddannelsessystemet. En del af forklaringen skal findes i uddannelsessystemet. Men i min optik overser vi fuldstændig, at tilknytning til arbejdsmarkedet kan være med til at skabe mere ro for Danmarkshistoriens mest sårbare generation.

Færre unge arbejder

I foråret viste nye tal fra Beskæftigelsesministeriet, at antallet af unge under 15 år, der har et fritidsjob, er styrt-dykket. I 2008 havde cirka 32.000 unge under 15 år et fritidsjob. I 2017 var tallet reduceret til 20.000. En stor del af tilbagegangen skyldes den økonomiske krise, men meget tyder på, at arbejdskulturen for unge også er ved at ændre sig i disse år. Vi har som samfund et ensidigt fokus på uddannelsesvalg i grundskolen og gør næsten ikke noget for, at unge får en tilknytning til arbejdsmarkedet. Det er en stor fejl. Jeg oplever, at flere og flere unge bliver drønforvirrede over hvad de skal bruge deres liv på, fordi de ikke præsenteres for de faste rammer og funktioner, som arbejdsmarkedet byder på. Til gengæld skal de udelukkende forholde sig til et uddannelsesvalg, som oftere og oftere bliver luftigt for dem.

Tilknytning til arbejdsmarkedet kan give dem nogle kompetencer, som det moderne uddannelsessystem har sværere ved at udstyre unge med. På et arbejde lærer man at komme til tiden, være serviceminded, leve op til arbejdsgiverens forventninger, glemme sig selv og være en del af et forpligtende fællesskab, hvor alle skal bidrage. De evner har vi mere end nogensinde brug for, at vores ungdomsgeneration besidder.

Flere gode fritidsjob, tak

Derfor bør vi have en ambition om, at flere unge får et fritidsjob. Kurven skal vendes. Her kan unge tidligt blive fortrolige med arbejdsmarkedet. Måske kan de blive mere afklarede om, hvordan de vil bruge deres liv. Kommunerne bør aktivt forpligte sig til at skabe et større arbejdsmarked med ordentlige vilkår for unge fritidsjobbere. Det kan ske i lokale partnerskaber med virksomheder, hvor både kommunerne og virksomhederne forpligter sig til at skabe fritidsjob. Man kan også fremhæve de arbejdspladser, der går foran med det gode eksempel, og bruge dem til at inspirere andre offentlige og private arbejdspladser i kommunen. Folkeskolen og foreningslivet kan eventuelt bruges som platform til at opfordre unge til at tage et fritidsjob gennem initiativer i og uden for skoletiden. For eksempel i forbindelse med forældremøder, åben skole og andre aktiviteter.

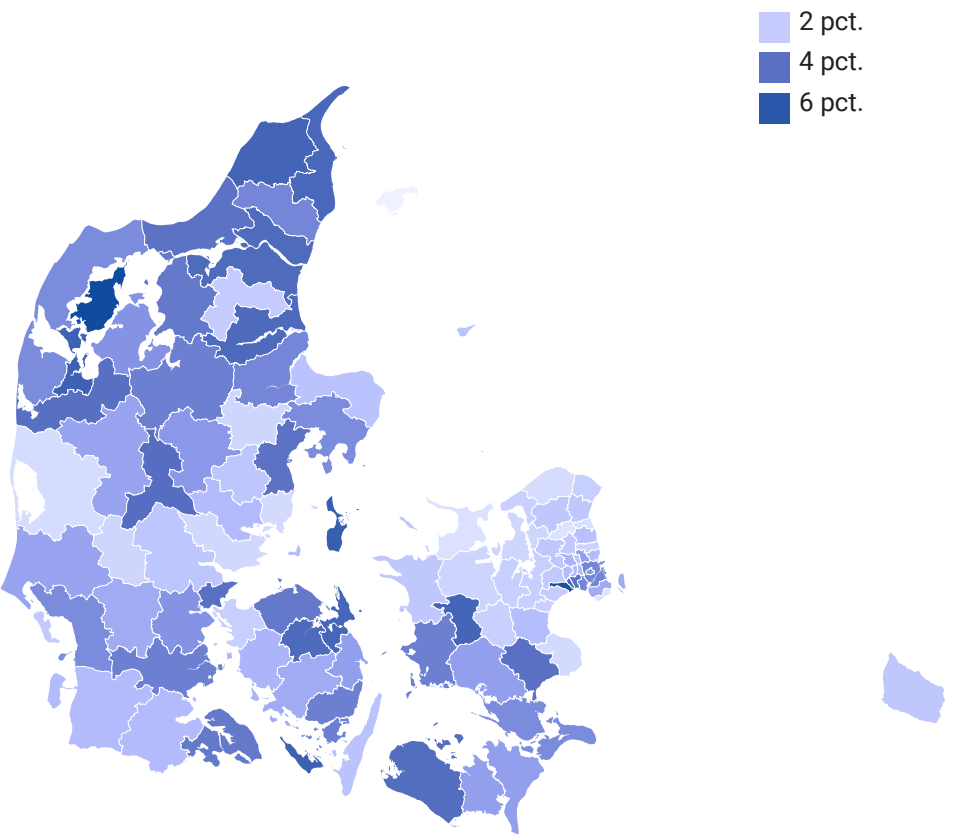
Mulighederne er mange. De skal bare gribes. Det vigtigste er, at det bliver et politisk fokuspunkt for kommunerne, og at politikerne indser, at de har mulighed for at påvirke unges tilknytning til arbejdsmarkedet fra en helt tidlig alder. Vi har brug for at skabe faste rammer om en ungdom, som er forvirrede. En ungdom hvoraf mange har svært ved at finde sig socialt til rette i skolen. Her må arbejdet med kultur-, værdi- og selvopretholdende fællesskaber ikke undervurderes.

Flere fritidsjob er et godt skridt på vejen. Så kom ind i kampen for flere fritidsjob, kommuner!

Frederik Vad Nielsen, formand for Danmarks Socialdemokratiske Ungdom.

Ledighed blandt pædagoger

De mørke kommuner har størst ledighed blandt medlemmer af BUPL-A (tal fra juni 2019).

Kilde: Danmarks Statistik

'Find døren til hinanden. H

Aarhus Stift har det seneste år budt kommunerne i stiftet op til dans og sat kræfter bag viljen til øget samarbejde. Og i kommunerne giver det mening at takke ja til dansen.

o samarbejde

Af Irene Nørgaard
red@kommunen.dk

Det handler om det fælles. Hjælpen til værdigt træ-

gende. Og om hvor længe kirker og kommuner vil arbejde parallelt i stedet for at bruge hinanden og arbejde sammen i et naturligt par-

tilfælde, de samme målgrupper.

Det var afsættet sidste år for en skelsættende netværkskonference 'Fællesom' på initiativ af Aarhus Stift.

For kommuner og kirker har arbejdet sammen gennem mange år, men oftest i det små. Formålet var derfor at bringe de to parter endnu tættere sammen og få dem til at tænke i flere fælles løsninger i hver deres lokalområde. En konference, der er gentaget i 2019 og allerede, både i mellemtiden og sidenhen, har udmøntet sig i mange for-

skellige typer samarbejder i Østjylland.

Nogle er klassiske som cafeer og herberger, andre nytænkte. Som sognepræsten, der underviser plejepersonale i 'den svære samtale' i forbindelse med sygdom og død, konfirmandundervisning, der samtidig er omdrejningspunkt for sorggrupper for helt unge teenagere, og suppeaftner, hvor både kirken og lokalcentret en gang om måneden samler beboere, de der ellers ville sidde alene derhjemme, naboer og børnefamilier til en portion mad og et par fæl-

lessange på lokalcentret. Der, hvor hende, der lige er blevet enke og er ensom, møder hende, der blev det for tre år siden.

Aarhus Kommune arbejder i forvejen med at tænke velfærd og 'Kommune Forfra'. Her har følgende ordlyd været omdrejningspunktet for en ny diskurs: '... vi har bildt os selv ind, at vi fra kommunen alene vide, hvad aarhusianerne har brug for. Det er vi i gang med at holde op med. Nu skal vi som kommune træde et skridt tilbage og lade borgerne komme til.'

'Kommunen er blevet opmærksom på kirkens ressourcer, men også begrænsninger. For præster er præster, ikke kommunalarbejdere. Vi står ikke parat til at fikse tingene med en klar handlingsplan.'

Henrik Wigh-Poulsen,
biskop i Aarhus

Folkekirken har gang i mange sociale indsatser som her, hvor præst Peder Thyssen fra Odense deltager i landevejsriddernes årlige stodderkåring i Kværndrup. Biskoppen i Aarhus opfordrer kommunerne til øget samarbejde med kirken om sociale opgaver.

Foto: Roland Petersen, Ritzau Scanpix

ængslerne er blevet smurt'

'Kirken kan sætte rammer om det fælles, som kommunen ikke kan sætte. Den definerer et magtfrit rum. Vi er service, men også myndighed. Det begrænser både tilliden og også, hvad vi kan tilbyde.'

Niels Højberg, stadsdirektør i Aarhus

Derfor var 'Fællesom' en kærkommen anledning til igen at afsøge andre veje til velfærd end den slagne, denne gang med kirken under armen. Det fortæller stadsdirektør i kommunen, Niels Højberg.

- Som myndighed ser vi i højere grad på, hvilke tiltag der skaber værdi for borgeren, i stedet for udelukkende at se på virkning og effekt. Folk skal kunne vælge at leve livet på deres måde. Det skal vi give rum til, også selvom vi synes, borgeren gør det svært for sig selv. Den tilgang evner civilsamfundsorgani-

sationer og kirkerne meget bedre end os, og der har vi noget at lære, siger han.

En fri spiller på banen

Spørgsmålet om, hvorfor kirker og kommuner arbejder parallelt i stedet for at arbejde sammen, rejste sig hos biskop i Aarhus Stift, Henrik Wigh-Poulsen, kort efter hans indsættelse som ny biskop i efteråret 2015.

- Et af mine første møder var med de fire provster omkring Aarhus, og de fortalte om deres tradition med at samarbejde med kommunen om sociale indsatser.

Samtidig besøgte jeg andre kirkelige, social-diakonale organisationer i stiftet, for eksempel Jysk Børneforsorg, Kirkens Korshær og Stefanshjemmet. Vi har en masse dygtige menighedsråd, præster og frivillige i arbejdet med socialt udsatte. Og jeg tænkte ved mig selv, om man ikke kunne gøre det større, siger Henrik Wigh-Poulsen.

I januar 2018 indbød biskoppen så alle kommuner i stiftet, socialchefer, borgmestre, præster, provster, socialudvalgsformænd og kirkelige organisationer til

den første netværkskonference 'Fællesom' på Aarhus Rådhus. Og de kom stort set alle sammen.

De knap 200 mennesker blev placeret i kommune/provsti sammen ved hver sit bord, og herfra tog snakken ellers fart med bud på, hvor nøden var størst, og hvor samarbejdet gav bedst mening. Om det var blandt indvandrerbørn, ensomme ældre mænd, misbrugere, unge med ondt i sjælen eller fattige familier.

I flere kommuner er samarbejdet i dag fast etableret. For eksempel i Randers

mødes de involverede parter fire gange om året hos hinanden, på provstekontoret, socialchefens kontor eller i misbrugscentret eller psykiatriens hus. Et af de mange eksempler, der i dag gør biskoppen tilfreds med det foreløbige resultat:

- Samarbejdet mellem kirke og kommune bygger på personlige relationer. Det er en fundamental forudsætning. Nu kender de hinanden, er på fornavn og kan være fortrolige. Døren mellem dem har i mange år

» Fortsættes på side 28

Herberger for hjemløse som her Grace på Vesterbro i København er et klassisk socialt arbejdsfelt for kirken, men der er mange flere muligheder, mener man i Østjylland.
Foto: Simon Læssøe, Ritzau Scanpix

» Fortsat fra side 27

været lukket, men nu er den åben, og hængslerne er blevet smurt. Kommunen er blevet opmærksom på kirkens ressourcer, men også begrænsninger. For præster er præster, ikke kommunalarbejdere. Vi står ikke parat til at fikse tingene med en klar handlingsplan. Vi er den frie spiller på banen med en eksistentiel tilgang i et ligeværdigt møde mellem mennesker.

Sammen er bedre end hver for sig

En af dem, der var med første gang, var Frank Damgaard (S), næstformand i socialudvalget i Skanderborg:

- Da vi fik invitationen i Skanderborg Kommune, var jeg cirka 30 nanosekunder om at sige, at jeg ville have en plads. Jeg er vokset op i det kirkelige miljø, og kirken havde en naturlig rolle i det lille samfund, men de fleste steder har den været væk i årtier. Jeg ser et stort potentiale, for kirke og kommune har et helt indlysende fællesskab. Vi kan vidt forskellige ting, og sammen kan vi mere end hver for sig. Jeg fornemmer også nu en proces blandt især yngre præster. Hvor kirken i mine øjne har stået stille i mange år, flytter præsterne nu på sig og tænker inkluderende i nye typer af arrangementer. Det flytter også kirken.

Også borgmester i Odder Uffe Jensen (V) har draget nytte af at få samarbejdet konkretiseret, at sidde sammen, se hinanden i øjnene og lære hinanden at kende.

- Jeg synes, man skal rose kirken for initiativet. Der er både nu og i fremtiden grobund for, at vi lokalt kan få nogle gode snakke og udveksle vores erfaring, for eksempel omkring ensomhed. Der er flere, end man tror, der lever alene og ikke

har kontakt med nogen. Det svære er at finde dem og inkludere dem. Der skal særlige indsatser til, hvor det står klart, at kirke og kommune kan hjælpe hinanden.

En ikke egnet solist

Kirken kan noget andet end kommunerne. Den skaber rum for ligeværdige møder mellem mennesker. Det mener Jørn Henrik Petersen, professor i socialvidenskab og tidligere leder af Center for Velfærdsforskning ved Syddansk Universitet.

Populært sagt møder kommunen borgeren, og kirken møder mennesket. Derfor behøver de to parter hinanden. Som han udtrykte det på konferencen: Når man står med problemer som sorg, ensomhed, integration, inklusion, sygdom, samværsforhold og udvikling af social kontakt, så er den klassiske velfærdsstat ikke egnet som solist.

For stadsdirektør Niels Højberg er stiftets initiativ til at øge samarbejdet derfor også velkomment:

- Kirken kan sætte rammer om det fælles, som kommunen ikke kan sætte. Den definerer et magtfrit rum. Vi er service, men også myndighed. Det begrænser både tilhøret og også, hvad vi kan tilbyde. Som stadsdirektør har jeg fået bekræftet billedet af en folkekirke, der ønsker at engagere sig meget mere, end vi er vant til, og her er Aarhus Stift gået foran, både på landet, hvor kirkerne traditionelt står stærkere, og også i udviklingen af en moderne storby. Vi tager imod den udstrakte hånd og er glade for at kunne samarbejde med kirken om især at løse de sværeste sociale problemer.

Tidligere slog embedsfolk korsets tegn, når kirken blev nævnt i forhold til velfærdssatser. Nu

befinder præster og frivillige fra kirken sig helt naturligt på både skoler, hospitalsgange, lokalcentre og socialkontorer, fortæller han.

- Før i tiden kunne vi som offentlig myndighed enten have det religiøse i rummet eller slet ikke have det. Det er meget mindre problematisk i dag. Nu er holdningen i stedet, at hvis nogen vil de gode løsninger, så er det velkomment. Og tilsvarende er kirkens folk heller ikke så håndsky længere. De har i højere grad end før bevæget sig ud af sognegården - uafhængigt af kirkepolitisk overbevisning, siger Niels Højberg.

Historisk vingesus

Biskoppen oplever ligesom Niels Højberg, at 1960'ernes og 1970'ernes kommunale fordomme og 'missionsangst' er et mere eller mindre overstået kapitel blandt samarbejdspartenerne.

- Frygten for, at kirken er ude på at kapre sjæle, er marginaliseret til ateistiske kredse. Jeg har derimod mødt utroligt stor velvilje i kommunalt regi og stor forståelse for de indbyggede forskelle på kirkernes og kommunernes styrker og kompetencer.

Men netop i de to årtier blev døren meget markant smækket i hovedet på kirkerne, der blev sendt ud i kulden. Det fortæller professor i teologi ved Aarhus Universitet, Peter Lodberg.

- Selve udbygningen af velfærdssamfundet i de år med Jens Otto Krag og Socialdemokratiet i front var præget af, at man mente, man kunne bygge uden at tage hensyn til historien. Velfærd blev et politisk projekt, hvor ideologierne blev sat i stedet for religion. Den havde udspillet sin rolle, var opfattelsen. Noget, der udelukkende hørte hjemme i privatlivet.

Måske derfor blev 'historisk vingesus' nævnt flere

'Jeg ser et stort potentiale, for kirke og kommune har et helt indlysende fællesskab. Vi kan vidt forskellige ting, og sammen kan vi mere end hver for sig.'

Frank Damgaard (S), næstformand i socialudvalget i Skanderborg

gange i forbindelse med samarbejdets igangsætning i Østjylland. For ifølge Peter Lodberg er de to parter ikke i gang med at finde hinanden, men genfinde hinanden.

Helt tilbage før reformationen var det alene kirkerne og klostrene, der tog sig af værdigt trængende. Men efter 1537 blev møller, marker og enge overdraget af klostrene til at tilhøre alle, staten. Rakte dette ikke, skulle kongen betale resten, lød aftalen.

I kirkeordinansen fra den tid blev det beskrevet, at for eksempel hospitalerne skulle have en forstander, der med ladvogn skulle køre rundt i landet og samle penge ind til hospitalet, alt imens præsten skulle slå følge og opfordre til 'kærlighedsgerninger' - altså betale

til forstanderen, en form for skatteinddrivelse. Præsten og byrådet skulle finde frem til syge og fattige i fællesskab, ligesom præsten var formand for fattigvæsenet. Altsammen spæde konturer af en særlig dansk model, ifølge Peter Lodberg.

- Så i historien har vi i århundreder haft et sekulariseret omsorgssystem, hvor det offentlige var omdrejningspunktet, men kirken var en vigtig støttepille. De to parter kan ikke undvære hinanden. Fællesnævneren er omsorgen for de svage i samfundet, men de har forskellige opgaver. Et samarbejde er win win, hvor begge parter i respekt for forskellighed kan nyde godt af hinanden. Uden adskillelse og uden sammenblanding, mener han.

Fire eksempler på samarbejder mellem kirke og kommune

- **Sårbare familier i Horsens:** Folkekirken i Horsens har i forvejen spillet en aktiv rolle, blandt andet i forbindelse med modtagelsen af syriske flygtninge. Siden 'Fællesom' har fokus for samarbejdet været at støtte udsatte unge familier, inden de gik i opløsning. Blandt andet via trivselsgrupper på den lokale skole for familiernes børn med både deltagelse af præster eller uddannede frivillige og kommunale medarbejdere. Til møderne kan emner som skilsmisse, misbrug, sorg og sygdom komme i spil. Initiativet har fungeret i et år og er blandt andet finansieret via Tryk-midler og en halvtidsstilling fra kirken. 15 skoler er tilknyttede.
- **Hjemmeplejepæster i Favrskov:** Kommunen og kirken i Hammel i den vestlige del af kommunen har indgået samarbejde om ansættelse af en præst i hjemmeplejen. Når en medarbejder står i en vanskelig situation med en borger, der er ramt af sygdom eller har mistet sin ægtefælle, kan medarbejderen enten henvise til præsten eller selv få hjælp til at blive rustet til den videre samtale. Præsten underviser også samlet både plejepersonale og læger i sjælesorg og samtaler i for eksempel den sidste vanskelige tid, før et familiemedlem går bort. Stillingen, der er på 30 pct., er finansieret af kirken, mens kommunen stiller faciliteter og kontor til rådighed. Ønsket er at udvide konceptet til resten af kommunen.
- **Suppeaftener i Randers:** Flere lokalcentre i Randers og de tilstødende kirker holder suppeaftener en gang i måneden, hvor begge parter er vært, og flere frivillige hjælper. Aftenerne er en måde at skabe fællesskab i nærområdet. Beboerne på centret er inviterede, men det er også naboer, nærliggende institutioner, børnefamilier og de, som ellers ville sidde alene. Invitationen kommer via løbesedler, plakater og pressedækning. Tilstrømningen og interessen for at deltage er høj. Flere steder er der venteliste. Projektet er baseret på frivillige.
- **Demensgudstjenester og sansehaver i Aarhus:** I april i år lancerede fire-seks sogne i samarbejde med Aarhus Kommune en plan for at holde demensgudstjenester for kommunens demente plejehjemsbeboere. Mange af dem har minder om kirkerummet, præstekjolen, salmebogen og salmerne, og minderne bliver vækket til live med gudstjenesterne. Samtidig etablering af sansehaver for demente på kirkegårde også en del af planen. Projektet er tre-årigt og baseret på en stor frivillig indsats til at hjælpe de demente. Budgettet er på 900.000 kr., hvoraf en del kommer fra Satspuljemidlerne. Ansvarlig er Folkekirkens Uddannelses- og Videnscenter.

Kommuner frygter milliontab, når staten igen skal opkræve ejendomsskat

I de snart tre år, kommunerne har stået for ejendomsskatteopkrævning, er restancerne faldet markant. Alligevel tager staten opgaven tilbage. Det ligner et økonomisk selvmål, mener landets borgerservice-chefer.

◉ ejendomsskat

Af Morten Guldberg
morten@kommunen.dk

Om knap halvandet år overtager staten opkrævning af ejendomsskat fra kommunerne, som siden 2017 har stået for opgaven.

Men det er samfundsøkonomisk en rigtig dårlig idé, som kan koste kommunerne millioner af kroner, mener kommunerne. De har nemlig vist sig langt mere effektive til både at inddrage skatten og nedbringe borgernes restancer.

Borgerservice Danmark, foreningen af landets borgerservicechefer, har samlet tal for udviklingen, mens kommunerne har stået for opgaven, og de viser et fald i restancer på 90 pct. i gennemsnit for alle landets kommuner.

I eksempelvis Lejre er restancerne faldet fra 2,7 mio. kr. ved udgangen af 2016 til cirka 236.000 kr. ved seneste årsskifte. I Roskilde er gælden faldet fra 6,2 mio. kr. til et rundt nul i samme periode.

Kommunerne løser opgaven langt bedre end staten af flere årsager. Man er tættere på borgerne, og man er langt

en forenkling. Mange kommuner vil stadig skulle bruge administration på at kræve op for skorstensfejdning, rottebekæmpelse og renovation. Og mens ejendomsskatten nu opkræves to gange årligt, vil en kommune fremover få månedlig afregning fra staten. Det vil svække kommunernes likviditet, og det er der ikke umiddelbart planer om at kompensere for, siger Kent Jensen.

Velfærds-kroner

I Kent Jensens egen kommune, Holstebro, har man nu så meget styr på restancerne, at de i første kvartal af 2019 kun udgjorde 51.036,58 kr. ud af i alt 123 mio. kr. - eller 0,04 pct.

Ejendomsskatter andrager mange milliarder, og derfor er konsekvenserne ikke i bagatel-afdelingen, hvis en administrativ ændring viser sig dyr.

Det har skabt nervøsitet i blandt andet Lejre, som har nedbragt restancepuklen med næsten 2,5 mio. kr. i perioden med kommunal opkrævning.

- Det nytter jo at lægge opgaven lokalt. I kommunerne har vi både incitamentet og redskaberne til at få restancerne indkrævet. Derfor virker det helt tosset, hvis opgaven skal tilbage til Skat, siger Lejres borgmester, Carsten Rasmussen (S).

- Der er jo et stort pres på økonomien, både hos os og i alle andre kommuner. Ejendomsskatterne skal finansiere velfærd - fra børnepasning til ældrepleje og idrætsanlæg. Derfor er det afgørende, at pengene kommer ind. Jeg håber virkelig, at den nye regering vil genoverveje den beslutning. Hvis gælden igen

Kommunerne har vist sig langt bedre til at inddrive ejendomsskat end staten.

Foto: Kasper Palsnov, Ritzau Scanpix

får lov at stige, vil det ramme kernevelfærden i kommunerne. Det er jo rigtige penge, siger han.

Radikal ordfører: Oplagt at omgøre den beslutning

Beslutningen om at flytte ejendomsskatten tilbage til staten er taget under den tidligere regering, men der er ikke umiddelbart planer om at omgøre den under den nye ifølge meldingerne fra Skatteministeriet.

Men den daværende skatteordfører for De Radikale, Andreas Steenberg, lovede i sidste måned at kigge på aftalen, og det løfte vil hans afløser på posten, Kathrine Olldag, følge op på.

- Det er jo helt vanvittigt, når det lykkedes kommunerne at opdrive 90 pct. af restancerne fra tiden, før de stod for opkrævningen. Det fortæller mig, at opgaven selvfølgelig ligger bedst hos kommuner-

ne, og hvorfor lave om på en ordning, som fungerer? Jeg går klart ind for decentralisering, og emnet illustrerer jo et dysfunktionelt forhold mellem stat og kommune, siger Kathrine Olldag, som vil gøre sit for at omgøre beslutningen.

- Nu skal jeg først sætte mig ordentlig ind i aftalen og se, hvor hårdt vi er bundet op på betingelserne, men det er jo oplagt at omgøre den beslutning, som ingen vindere har, understreger hun.

Frederiksberg vil opkræve endnu mere

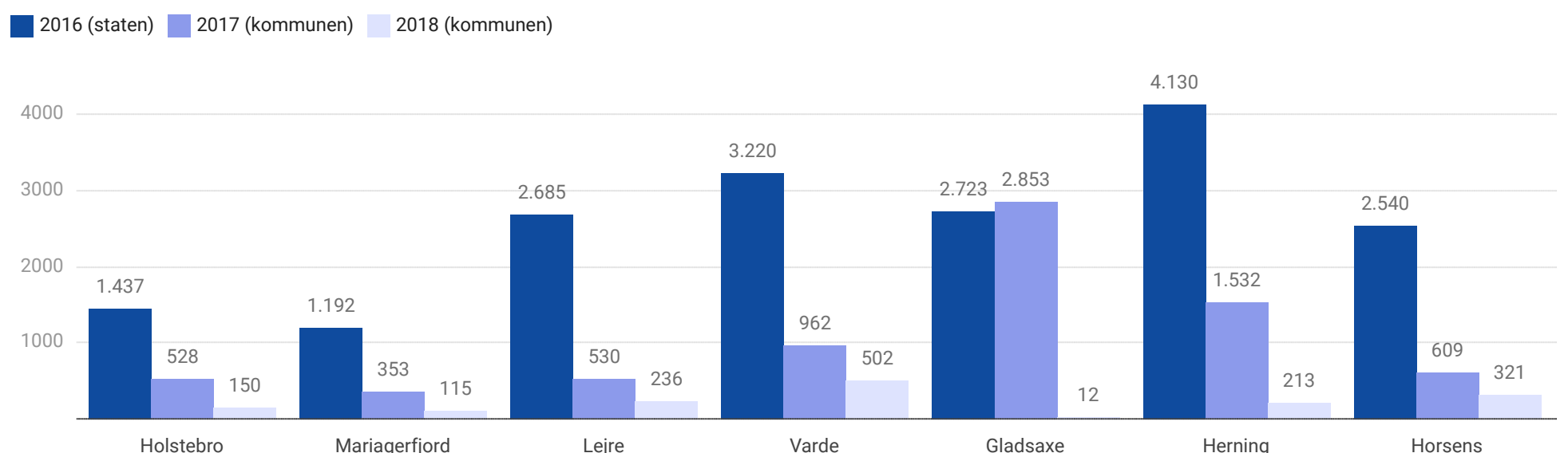
At årene med ejendomsskatteopkrævning har givet kommunerne mod på mere, viser et af forslagene i Frederiksberg Kommunes ansøgning til den kommende frikommuneordning. Også Frederiksberg har haft succes med ejendomsskatterne og vil fremover gerne have lov til at opkræve anden gæld hos

sine borgere. I ansøgningen til staten skriver kommunen blandt andet:

'Forsøget går i korthed ud på, at kommunen får lov hjemmel til inddrivelse ud over de lovhjemler, der i dag findes på ejendomsskatteområdet. Herved vil det u hensigtsmæssige opgavesnit, der er mellem kommunen og Gældsstyrelsen, blive gjort mindre, samtidig med at borgernes retssikkerhed styrkes. Inddrivelse af de kommunale fordringer er en opgave, som bedst forankres hos de kommunale pantefogeder, som både har lokal kendskab og ekspertisen. Siden inddrivelsen af ejendomsskatterne blev lagt tilbage til kommunen i februar 2016, er restancerne faldet markant, og er nu lavere end de var i 2005, da strukturreformen trådte i kraft og hele inddrivelsen blev flyttet fra kommune til stat.'

Så meget er restancerne faldet i udvalgte kommuner

Tallene viser borgernes restancer i ejendomsskat ved årets udgang, før og efter at kommunerne overtog opgaven 1.1. 2017. (Tal i 1.000 kr.)

Kilde: Borgerservice Danmark

1983

I 1983 blev kommunerne bedt om at bruge færre penge på kantinedrift. De ansatte måtte selv betale kostprisen for deres smørrebrød, tarteletter, kaffe og øl.

Frikadeller i kantinen til 4,10 kroner

Under overskriften 'Regeringen vil spare 60 mill. kr. på kommunale personalekantiner' skrev Kommunen om en henstilling fra Indenrigsministeriet:

Regeringen anslår, at de kommunale og amtskommunale personalekantiner får så store kommunale tilskud, at der kan spares 60 millioner kroner på 1983-budgetterne, hvis kantinerne i den kommunale sektor drives efter de principper, der er fastsat for statslige kantiner. Det må dog tilføjes, at der ikke ligger nogen nøje analyse til grund for denne økonomiske vurdering.

Indenrigsministeriet sendte 15. december alle kommuner og amtskommuner en cirkulæreskrivelse, hvori det henstilles, at de statslige principper på området følges. Det angives, at det af regeringen er forudsat, at der herved kan spares 60 millioner kroner. Beløbet er med i puljen af de statslige bidrag til at opveje nedskæringen af bloktilskuddene. Det fordeles sig med 45 millioner kroner på kommunerne og 15 millioner på amtskommunerne.

I cirkulæreskrivelsen peges på, at kantinepriserne mindst bør give dækning for varernes fremstillingsomkostninger, dvs. råvarernes

pris samt lønomkostninger vedrørende indkøb, tilberedning, salg og administration. Lokaler, udstyr og lønomkostninger til rengøring, afrydning og opvask kan betales af kommunen og derudover en tredjedel af de resterende lønudgifter. For at give et mere overskueligt indtryk af det anbefalede tilskudsloft anføres, at det samlede tilskud ikke bør overstige en sjettedel - for kantiner med mere end 14 timers åbningstid i døgnet en fjerdedel - af den samlede omsætning, eksklusive moms.

Den politik, som kommuner og amtskommuner følger på dette område er meget forskellig - afhængig af placering i landet, kommunestørrelse og forvaltningernes bygningsmæssige forhold. Det er heller ikke så ligetil at ændre på området, idet foruden de ordinære forvaltningsmæssige procedurer bl.a. også samarbejdsudvalgene skal inddrages. For det statslige område er i øvrigt meddelt, at principperne skal gennemføres med virkning senest fra 1. juli. Og cirkulæret på det statslige område er udsendt 3. december.

Det vil være meget svært at skabe et aktuelt billede af, om det er realistisk at regne med en årlig besparelse på 60 millioner kroner på perso-

nalekantinerne i den kommunale sektor. Det må i den forbindelse nævnes, at der ved udarbejdelsen af budgetterne for indeværende år forventes mange steder er foretaget betydelige besparelser på dette område.

Seks eksempler

For at vise lidt om spredningen i den aktuelle kommunalpolitik på området kan her nævnes 6 eksempler:

I **Århus amtskommune** er tilskuddet til personalekantin i amtsgården på godt 700.000 kroner, idet 45 procent af underskuddet er konteret som udgift til mødeservering. Ud af den samlede amtskommunale besparelse på 15 millioner kroner anslås Århus amtskommunes forholdsvis mæssige andel til ca. 2 millioner kroner. Der udtrykkes tvivl om, hvorvidt det er muligt at hente en så stor

besparelse hjem på denne amtskommunes kantiner i forvaltninger og institutioner.

Priseksempler fra amtsgårdens kantine: 4,10 kroner for en lun ret (en tartelet, en frikadelle med brød eller en pølse med brød), smørrebrød 2,45 og kaffe 0,75 kr. Disse priser angives rigeligt at dække råvarerne. Men det anslås, at de skal op med 40 procent, hvis der skal leves op til de foreliggende krav. I forvejen er priserne i år sat op med 35 procent. Det er svært at forudse, hvor stort et fald i omsætningen, der vil blive resultatet af en samlet prisstigning på 75 procent.

Helsingør kommune har sine forvaltninger spredt over mange adresser og kører derfor med mange småkantiner. På selve rådhuset, hvor der er ca. 140 ansatte, er der kun kantinedrift i mindre omfang. Her er kaffe gratis, og der kan købes franskbrød, desuden øl og vand. Tilskuddet til kantinen er på godt 150.000 kroner, hvoraf den langt overvejende del er løn til kantine medarbejderen. Ved gæstebesøg og møder spises der ude eller maden købes udefra.

I **Albertslund kommune** er det kommunale tilskud til kantinedrift på godt 500.000 kroner. Priseksempler: Lun ret (f.eks. et par frikadeller med kartofler 7,50 kroner, torsdag med lang åbningstid er den lune ret lidt større og koster 9,50 kroner, smørrebrød koster 3,25 og kaffe 0,70). Det er i øvrigt som besparelsesforslag lagt op til

landet, kommunestørrelse og forvaltningernes bygningsmæssige forhold. Det er heller ikke så ligetil at ændre på området, idet foruden de ordinære forvaltningsmæssige procedurer bl.a. også samarbejdsudvalgene skal inddrages. For det statslige område er i øvrigt meddelt, at principperne skal gennemføres med virkning senest fra 1. juli. Og cirkulæret på det statslige område er udsendt 3. december.

Det vil være meget svært at skabe et aktuelt billede af, om det er realistisk at regne med en årlig besparelse på 60 millioner kroner på personalekantinerne i den kommunale sektor. Det må i den forbindelse nævnes, at der ved udarbejdelsen af budgetterne for indeværende år forventes mange steder er foretaget betydelige besparelser på dette område.

6 eksempler

For at vise lidt om spredningen i den aktuelle kommunalpolitik på området kan her nævnes 6 eksempler:

I Århus amtskommune er tilskuddet til personalekantin i amtsgården på godt 700.000 kroner, idet 45 procent af underskuddet er konteret som udgift til mødeservering. Ud af den samlede amtskommunale besparelse på 15 millioner kroner anslås Århus amtskommunes forholdsvis mæssige andel

landet, kommunestørrelse og forvaltningernes bygningsmæssige forhold. Det er heller ikke så ligetil at ændre på området, idet foruden de ordinære forvaltningsmæssige procedurer bl.a. også samarbejdsudvalgene skal inddrages. For det statslige område er i øvrigt meddelt, at principperne skal gennemføres med virkning senest fra 1. juli. Og cirkulæret på det statslige område er udsendt 3. december.

Det vil være meget svært at skabe et aktuelt billede af, om det er realistisk at regne med en årlig besparelse på 60 millioner kroner på personalekantinerne i den kommunale sektor. Det må i den forbindelse nævnes, at der ved udarbejdelsen af budgetterne for indeværende år forventes mange steder er foretaget betydelige besparelser på dette område.

6 eksempler

For at vise lidt om spredningen i den aktuelle kommunalpolitik på området kan her nævnes 6 eksempler:

I Århus amtskommune er tilskuddet til personalekantin i amtsgården på godt 700.000 kroner, idet 45 procent af underskuddet er konteret som udgift til mødeservering. Ud af den samlede amtskommunale besparelse på 15 millioner kroner anslås Århus amtskommunes forholdsvis mæssige andel

landet, kommunestørrelse og forvaltningernes bygningsmæssige forhold. Det er heller ikke så ligetil at ændre på området, idet foruden de ordinære forvaltningsmæssige procedurer bl.a. også samarbejdsudvalgene skal inddrages. For det statslige område er i øvrigt meddelt, at principperne skal gennemføres med virkning senest fra 1. juli. Og cirkulæret på det statslige område er udsendt 3. december.

Det vil være meget svært at skabe et aktuelt billede af, om det er realistisk at regne med en årlig besparelse på 60 millioner kroner på perso-

Alene et skøn

Besparelsen på de i alt 60 millioner 1983-kroner, der er sat som det forventede resultat af henstillingen - hvis kommuner og amtskommuner følger den - er et rent skøn. Der er jo tale om et meget uoverskueligt område, og virkningerne af prisforhøjelser i øvrigt (er) vanskelige at forudsige.

Indenrigsministeriet har ikke indsamlet materiale fra kom-

muner. Priseksempler: Lun ret (f.eks. et par frikadeller med kartofler 7,50 kroner, torsdag med lang åbningstid er den lune ret lidt større og koster 9,50 kroner, smørrebrød koster 3,25 og kaffe 0,70). Det er i øvrigt som besparelsesforslag lagt op til økonomiudvalget at beskære udgiften til skolelæger og kantiner med 200.000 kroner - fordelingen på de to områder skal udvalget tage stilling til.

I **Egtved kommune** skønnes kantinedriften stort set at opfylde de krav, der er anført i indenrigsministeriets cirkulæreskrivelse. Priserne reguleres to gange årligt. Smørrebrød koster 3,25 kroner og et bager kaffe 1,25 kroner. Torsdag med lang åbningstid serveres en ret varm mad for 15,50 kroner.

Som kommuner uden kantinedrift kan nævnes **Svinninge** og **Bogense**. Begge steder er der organiseret et kaffesalg, som betales af personalet.

Besparelsen på de i alt 60 millioner 1983-kroner, der er sat som det forventede resultat af henstillingen - hvis kommuner og amtskommuner følger den - er et rent skøn. Der er jo tale om et meget uoverskueligt område, og virkningerne af prisforhøjelser i øvrigt (er) vanskelige at forudsige.

Indenrigsministeriet har ikke indsamlet materiale fra kom-

økonomiudvalget at beskære udgiften til skolelæger og kantiner med 200.000 kroner - fordelingen på de to områder skal udvalget tage stilling til.

Som kommuner uden kantinedrift kan nævnes **Svinninge** og **Bogense**. Begge steder er der organiseret et kaffesalg, som betales af personalet.

Alene et skøn

Besparelsen på de i alt 60 millioner 1983-kroner, der er sat som det forventede resultat af henstillingen - hvis kommuner og amtskommuner følger den - er et rent skøn. Der er jo tale om et meget uoverskueligt område, og virkningerne af prisforhøjelser i øvrigt (er) vanskelige at forudsige.

Indenrigsministeriet har ikke indsamlet materiale fra kommunale og amtskommunale kantiner som grundlag for vurderingen, men der er foretaget et overslag i samarbejde med finansministeriet. I disse beregninger er indgået oplysninger fra en tidligere udsendt betænkning om kantinedriften på det statslige område.

En læge spiser i hospitalets kantine i 1980'erne: kartofler, bønner og majs - og måske frikadeller under et af lågene?

Foto: Thomas Søndergaard, Ritzau Scanpix

Fire ting vi kan lære af folketingsvalget

strategi

Af Rasmus Jønsson, skribent

Politisk kommunikation er uden tvivl den sværeste disciplin af alle kommunikationsformer. Vælgernes dagsorden skifter konstant, et hav af politikere, organisationer og borgere forsøger at påvirke debatten, der er masser af magt på spil, og kommunikationskanalerne mellem politikere og vælgere er i voldsom forandring. Læg dertil, at politik ofte får gang i følelserne, hvilket kan skabe en lettere ophidset kommunikationssituation.

Netop det faktum, at politisk kommunikation er en svær disciplin og konstant rummer nye bevægelser, gør det ekstra interessant at nærstudere valgkampene. For her får kommunikationen så voldsom kraft, at det for alvor er muligt at studere nye bevægelser.

I forbindelse med FV19 ses særligt fire interessante tendenser.

Tendens 1. Det er næsten umuligt at sætte en længerevarende dagsorden

Det plejer at være sådan, at de store magtpartier godt kan sætte egne dagsordener, der præger debatten et par dage i valgkampen. Det gør de ved at lægge et annoncetryk, komme med udspil og ved for eksempel at sende partitoppen på banen med en opskruet retorik om det pågældende emne. Men valgkampen viste, at det er svært for partierne at styre debatten i en bestemt retning, og at det nærmest er umuligt at fastholde et emne i flere dage på den politiske dagsorden. For eksempel kunne Venstre ikke få sundhedsdagsordenen - som de ellers er stærke på - op at flyve, mens Dansk Folkeparti og de andre partier på højrefløjen aldrig lykkedes med at gøre valget til et udlændingevalg.

Valgets dagsordener skiftede fra time til time. En stor historie om morgenen blev dækket så intenst om formiddagen, at den kun blev til et lille bløb om aftenen og var fuldstændig væk næste dag. Årsagen til, at det er umuligt at sætte en længerevarende dagsorden i valgkampen, skal findes i, at medietryk- ket er blevet voldsomt, og vælgernes mediemønstre er blevet individualiserede. Flere medier dækker det politiske, og det sker med højere hastighed og et konstant krav om, at der skal ske noget nyt. Og med vælgere, der på de sociale medier selv sammensætter deres medieforbrug, er der færre dagsordner, der samler danskerne, og mindre tid til fordybelse i de forskellige historier, der popper op.

Tendens 2. Klimaet kan flytte stemmer

På Borgen var der før valget to skoler, når det handler om klima og vælgere: Den ene betragtede klimaet som et politisk issue, der ikke kan flytte stemmer, mens den anden så klimaet som et nyt tema med potentiale for at få afgørende betydning for magtforholdene i dansk politik. Ingen tvivl om, at den sidste gruppe fik ret. Klimaet blev det eneste gennemgående tema i valgkampen, og for mange vælgere blev klimapolitikken afgørende, da krydset skulle sættes i stemmeboksen.

FV19 blev i høj grad et klimavalg, og med de udfordringer, der ligger på klimaområdet, er det uden tvivl en dagsorden, som er kommet for at blive. Klimaets nye indflydelse på dansk politik viser samtidig, at der er plads til nye temaer.

Tendens 3. Vælgerne er trætte af politisk mudderkastning

Allerede før valget kunne denne tendens ses. I fokusgrupper sagde vælgerne til partiernes kampagnestrateger, at de på ingen måde glædede sig til valgkampen, fordi de var trætte af politisk mudderkastning. Det lod da også til,

Vælgerne vil have politikere, der taler ordentligt til hinanden. Og retorikken under seneste valgkamp var da også knap så hård som tidligere, konstaterer Rasmus Jønsson.

Foto: Claus Bonnerup, Ritzau Scanpix

at politikerne hørte efter og skruede ned for den mest nedladende retorik. For debatten blev ikke så retorisk hård, og de fleste politikere var gode til mest at tale om deres egen politik fremfor at svine de andres til.

På det overordnede plan havde flere af partilederne også succes med at tale om bredt samarbejde på tværs af blokke og partiskel. For eksempel er der noget, der tyder på, at Lars Løkke Rasmussens budskab om et S-V-samarbejde henover den politiske midte vandt stor genklang hos mange vælgere. Men også det, at præsidentvalgkampen mellem Lars Løkke og Mette Frederiksen for det meste foregik i en ordentlig tone, blev der taget godt imod.

Tendens 4. Vælgerne shopper rundt

Tiden, hvor den politiske kommunikation er rettet mod at fastholde eller vinde en lille snæver gruppe vælgere, er nok ved at være forbi. Vælgernes adfærd er langt mere kompleks, og selv om vi ikke har set de store dydbeborende væl-

geranalyser endnu, må det konkluderes, at vælgernes adfærd er uforudsigelig og troløs. Dansk Folkepartis gigantiske nedtur havde ingen, hverken meningsmålinger eller analytikere, forudsat. Og ingen havde set det komme, da en liberal partileder, der var opstillet i Nordsjælland og besad hvervet som udenrigsminister, ikke engang formåede at blive valgt til Folketinget.

Vælgerne er blevet endnu mere troløse end tidligere, og de shopper rundt på det politiske landkort efter det bedste tilbud. De hopper mere og længere og bestemmer sig senere og senere for, hvor krydset skal sættes. Denne tendens vil kun blive stærkere i fremtiden, både fordi der er kommet en del nye partier, men også fordi den nye medievirkelighed gør, at de små partier via de sociale medier kan eksponere deres budskaber med stor kraft.

Denne klumme er skrevet, før Rasmus Jønsson tirsdag fik nyt job som særlig rådgiver for sundheds- og ældreminister Magnus Heunicke.

Aabenraa taber sag om problemfamilie

Aabenraa / Mariagerfjord. Vestre Landsrets afgørelse om, at Aabenraa selv må betale 3,6 mio. kr. for en socialt belastet børnefamilie, står ved magt. Aabenraas ønske om at hæve sagen til Højesteret er blevet afvist af Procesbevillingsnævnet, der ikke fandt den principiel nok.

Aabenraa mente fra start, at der ved flytningen fra Mariagerfjord måtte ske en anbringelse uden for hjemmet, og at Mariagerfjord burde have truffet samme beslutning.

Aabenraa påklagede Mariagerfjords afvisning af at betale mellemkommunal refusion til Ankestyrelsen, som i februar 2016 gav Aabenraa ret. Det samme kom byretten i Aabenraa frem til i oktober 2017, da Mariagerfjord ikke accepterede Ankestyrelsens afgørelse.

Mariagerfjord ankede til Vestre Landsret, der i december 2018 traf modsatte afgørelse. Landsretten mente ikke, at Aabenraa havde bevist, at det inden flytningen var åbenbart for Mariagerfjord, at der måtte gribes ind i form af en anbringelse af børnene.

Favrskov satser på transport med elbiler og elcykler

Favrskov. Favrskov Kommune vil have flere til at køre i elbil og på elcykel, og ambitionen kaster nu konkrete planer af sig. Byrådet har blandt andet godkendt at betale ladestandere for landsbyer, boligforeninger eller grundejerforeninger, der går sammen om en el-delebil, at give tilskud til landsbyer, der kan stille mindst fem frivillige chauffører til rådighed i dagtimer til en el-delebil, og at købe elbiler til kommunens ansatte, som uden for arbejdstiden kan benyttes af borgere gennem et individuelt abonnement.

Design-klodser erstatter grim beton som terrorsikring

Randers. Randers har fundet et nyt bud på terrorsikring, som stikker mindre i øjet end grim beton eller lastbiler fyldt med sand. Byens festuge har fået en løsning i form af et modulsystem i armeret beton, der kan sættes sammen ved hjælp af beslag. Det kan være et eller to bænkmøbler, en blomsterkumme og et kvart-sving. Jo flere der indgår, jo større bliver gennembrydningskraften og dermed sikkerheden. Modulerne kan sættes sammen som en perlekæde, og bliver den påkørt, vil den folde sig rundt om køretøjet. Fremadrettet vil Randers Kommune gerne benytte sig af den nye terrorsikring. Men det er en stor investering, og derfor køber de nogle stykker af dem ad gangen.

'Alvorlig kritik' af Randers og Viborg for svigt af datasikkerhed

Randers / Viborg. Randers og Viborg kommuner har fået 'alvorlig kritik' af Datatilsynet, fordi de ved kontrolbesøget i november ikke havde indgået databehandleraftale for alle systemer med personoplysninger. Det oplyser de to kommuner selv.

Værst var det i Randers, der manglede 40 aftaler, og hvor 28 aftaler var forældede. I Viborg Kommune manglede der fem aftaler, og kontrollen med aftaler, der faktisk var indgået, havde ikke været tilstrækkelig i tre tilfælde. Det samlede antal databehandleraftaler i de to kommuner er over 200 i Randers og 130 i Viborg.

Begge kommuner understreger, at der ikke er sket læk af data. I Randers er alle udestående aftaler siden kommet på plads, mens Viborg har tre af de fem på plads.

Middelfart må bøje sig i strid om p-regler for autocampister

Middelfart. Middelfart Kommune må rette ind efter tovtækkeri med de statslige myndigheder om parkeringsregler i en sag, der både har været forbi Ankestyrelsen og senest Transportministeriet, skriver Fyens Stiftstidende.

Det drejede sig om en sag om autocampere og deres overnatningsmuligheder. Kommunen forsøgte i marts at rette ind efter en afgørelse fra Ankestyrelsen ved at ændre bekendtgørelsen, så det ville være lovligt at overnatte på en parkeringsplads, men stadig ulovligt at overnatte på trafikerede veje af hensyn til trafikikkerheden.

Men den gik ifølge ministeriet ikke. Man har svaret kommunen, at formuleringen er i strid med færdselsloven, og at det er lovligt for autocampere at overnatte ved offentlig vej og holde parkeret i op til 48 timer.

Blizzload sætter turbo på hjemmesider

En effektiv brugeroplevelse er i dag en forudsætning for at skabe en bæredygtig forretningsmodel på nettet. Hastighed er ét af de parametre, som afgør om kunden får en positiv oplevelse og derved opbygger loyalitet mod din forretning.

Blizzload skaber brugeroplevelser i særklasse. Med vores software installeret vil dine kunder opleve en hjemmeside, som loader på millisekunder, og søgeresultater der dukker op, næsten før ordet er indtastet.

Ring i dag og hør, hvordan vi kan optimere din nuværende webløsning: 51 92 24 37

BLIZZLOAD

Lynhurtige dynamiske webløsninger

Blizzload er en dansk softwarevirksomhed dedikeret til at skabe en brugeroplevelser i særklasse med fokus på optimering af loadhastighed. Målgruppen omfatter webshops, nyhedsmedier og andre webløsninger, for hvem hastighed er et afgørende parameter for en bæredygtig forretningsmodel.

Tomas Breddam holdt tale kort efter, han fik kæden om halsen til det ekstraordinære byrådsmøde onsdag. Han vil blandt andet arbejde for et bredt samarbejde i byrådet og en boligpolitik i social balance.

Foto: Roskilde Kommune

Ny borgmester: 'Jeg har fået rigtig meget foræret af Joy'

Tomas Breddam skulle oprindeligt være barselsvikar i Roskilde, men har nu fået den fulde borgmestertitel. Han lægger ud med digebøvl, fyringer og fællesspisning.

o borgmester

Af Christian Olesen
christian@kommunen.dk

- På mange måder har jeg fået rigtig meget foræret af Joy Mogensens. Hun har set mig som en - ja jeg ved ikke, om der er et bedre ord for det - værdig efterfølger. Det gør, at jeg får en masse velvilje med, når jeg møder borgerne.

Det fortæller Roskildes nytildtrådte borgmester, 48-årige Tomas Breddam (S). Og han har ret i, at hans forgænger var vellidt.

Joy Mogensens (S) modtog næsten 15.000 stemmer ved det seneste kommunalvalg, hvilket var omkring 30 pct. af stemmerne i Roskilde. Så da Tomas Breddam blev valgt som ny borgmester på byrådsmødet onsdag eftermiddag, skete det med en ydmyghed overfor opgaven, der er efterladt ham.

- Jeg tror, min hovedindgangsvinkel er at skulle fortsætte så meget som muligt på den linje, Joy har lagt. Hun har været meget succesfuld og fungerede som en samlende figur for Roskilde. Så mit mål bliver at tage fat i alle de ting, hun satte i søen, og arbejde videre med dem, siger Tomas Breddam.

Oprindeligt var han skudt i stilling som barselsvikar for Joy Mogensens. Men da Mette Frederiksen (S) tilbød hende en position som kulturminister, stod borgmesterkontoret tomt - permanent og tidlige end ventet.

Roskildes socialdemokrater blev derfor enige om, at vikaren også var den rette til en fastansættelse. Ved et ekstraordinært byrådsmøde onsdag hængte Joy Mogensens derfor borgmesterkæden om halsen på en meget glad Tomas Breddam.

Besparelser fra første dag

Den nye borgmesters første udfordring bliver at få styr på kommunens budget for næste år. Da byrådet allerede ventede, at Joy Mogensens skulle på barsel, var det arbejde godt i gang før sommerferien.

Resultatet bliver besparelser for 125 mio. kr.

- Vi har overstået de værste udfordringer med budgettet. Men bare det at se på en kommune og finde 125 mio. kr., det er svært. For det er rigtig mange penge, også selvom vi er en af de større kommuner, og der er mange ting, vi kommer til at skære i. Men vi har især prøvet at gå udenom velfærdsområderne, siger Tomas Breddam.

En del af besparelsen er en fyringsrunde på rådhuset, som allerede er i gang.

- Det er ikke rart at skulle afskedige medarbejdere. Det er jo en kompleks opgave at sætte sådan et budget sammen. Nu skal vi så have fundet ud af, hvordan det skal se ud i en samlet pakke. Men jeg er rigtig glad for det forarbejde, der er lavet, og nu er det min udfordring at gøre det færdigt, siger Tomas Breddam.

En storm på vej

Han regner også med at gøre noget ved området Jyllinge

Nordmark, der er truet af oversvømmelser som følge af klimaforandringerne. Byggeriet af et stort dige var egentlig gået i gang, men vvm-redegørelsen blev trukket tilbage, da projektet foregår i et Natura-2000 område.

- Der er 500 familier i det område, som nu går en stormsæson i møde, så de diger skal blive færdige hurtigst muligt. Jeg håber, vi snart kan få genoptaget byggeriet, for det er en meget aktuel udfordring, som er vigtig at løse, så snart vi kan, siger Tomas Breddam.

Derudover vil borgmesteren arbejde for det, han kalder en boligpolitik i social balance.

- Det vil sige at få stærke borgere til at hjælpe med at løfte svage. Så når vi skaber nye boligområder, ser jeg gerne, at vi tilrettelægger med en blanding af almene boliger, andelsboliger, privatejede og seniorboliger, så vi får en bred sammensætning med mange forskellige mennesker, siger han.

Derudover vil Tomas Breddam også arbejde for at forbedre de sociale boligområder, der er i kommunen og bibeholde de kvaliteter, Roskilde har som by.

- Roskilde skal fortsat være en førende by, når det gælder

handel og kulturoplevelser. Og så skal vi fortsætte med at være en attraktiv uddannelsesby og trække elever og studerende til fra hele Sjælland og selvfølgelig også fra andre steder.

Byrådet i bofællesskab

Roskilde er kendt for at have flere bofællesskaber, hvor huse ligger tæt sammen, og hvor man lever i et anderledes fællesskab end traditionelle parcelhuskvarterer. Sådan et bofællesskab bor Tomas Breddam i sammen med sin kone og tre børn.

- Jeg har i en del år brugt meget tid på politik, så når jeg har fri, dedikerer jeg min tid til familien. Det kan være at tage i sommerhus eller bare cykle eller gå en tur i naturen. Lige for tiden svømmer vi udenfor, men snart må vi nok desværre bevæge os ind i svømmehallen igen, siger Tomas Breddam.

Familien bor i et rækkehus med 33 lignende huse rundt om sig, og en gang om ugen spiser alle familier sammen i et fælleshus.

Den fællesskabsfølelse tager Tomas Breddam med sig i byrådsalen. En af hans første handlinger som ny borgmester er at invitere samtlige byrådsmedlemmer til spisning i fælleshuset ved sit bofællesskab.

Blå bog

- Tomas Breddam, borgmester i Roskilde Kommune for Socialdemokratiet.
- 48 år, født 1971.
- Uddannet cand.techn. soc. ved Roskilde Universitet.
- Født og opvokset i Karlslunde, Greve Kommune.
- Valgt til byrådet i Roskilde første gang i 2013. Opstillede også i 2009, men blev ikke valgt.
- Siden 2018 formand for plan- og teknikudvalget.
- Har indtil nu arbejdet som HR-partner på Campus Risø, Aarhus Universitet.
- Gift med Dorte Wenøe Breddam, der er projektleder i Miljøstyrelsen.
- Har tre børn på 14, 16 og 19 år.
- Bor i bofællesskabet TrekronerBo, som han var med til at starte i 2002.

Ordførerne

Kommunalordførerne skriver på skift om aktuelle politiske mål, udfordringer og sager - i denne måned: Kathrine Olldag (R)

TO VIGTIGE OPGAVER
TIL OS SELV

Hvis man er kommunalordfører, har man i mine øjne fået et af de vigtigste ordførerskaber. For det er i kommunerne, at vi får samfundet til at fungere. Christiansborg sætter rammer via lovgivning, som kommunerne implementerer i henhold til det kommunale selvstyre. Eller sådan burde det i hvert fald være i den bedste version af vores samfundsmodel. I praksis oplever kommunerne nemlig en helt anden virkelighed, som Christiansborg alt for længe har ignoreret, og som efterlader to store opgaver til os ordførere i den kommende periode:

- 1) Giv spillerum til det kommunale selvstyre.
- 2) Få udligningsordningen til at fungere som den er tænkt.

For lidt rum til selvstyre

En ting er, at budgetloven ikke tillader kommuner selv at justere deres indtægter efter udgifterne i form af skatteforhøjelse. Det kunne gå an, hvis landspolitikerne holdt sig til at sætte rammerne, og i øvrigt ikke var interesserede i at detailregulere den borgernære velfærd. Men fordi politikken kan mærkes ude hos vælgerne, og fordi politikerne på Christiansborg gerne vil lave politik, der kan mærkes, er de jo interesserede. I stor stil endda.

Landspolitikerne udfordrer det kommunale selvstyre og oversvømmer kommunerne med detailstyring og lovgivning, der ofte i praksis presser kommunernes pengekasser så hårdt, at man kan spørge sig selv, om der overhovedet er penge at selvforvalte med.

Og hvis vores kommunalpolitikere udelukkende bliver forvaltere af besparelser, uden at få deres eget spillerum, hvad er der så tilbage af det kommunale selvstyre?

Det er helt centralt, at vi i den kommende periode får en principiel debat om det svindende kommunale selvstyre, og at vi på Christiansborg koncentrerer os om vores egen opgave, nemlig at sikre rammerne, så kommunerne har en reel chance for at levere den velfærd, vi alle ønsker. Hvilket bringer mig frem til næste opgave:

Uretfærdig udligning

Nej, udligningsordningen fungerer ikke som den er tænkt. Den ene lappeløsning efter den anden har gennem årene skabt et monstrum af en kompliceret ordning, hvis kriterier er dybt forældede. Ordningen skaber A-, B- og C-kommuner, som, hver gang diskussionen kommer op, kravler ned i hver sin skyttegrav og sørger for sig og sine. En diskussion om udligning bør ikke handle om at slå på hinanden. Den bør handle om at finde et fælles niveau for velfærd i Danmark og finde en opdateret model for, hvordan vi udligner mellem kommunerne i dag, og ikke mindst i den fremtid, som er på vej.

Principperne for en forhåbentligt kommende ordning må være: enkelhed, retfærdighed, solidaritet og lighed i velfærd.

Det argument, jeg oftest hører for at lade udligningsordningen være, er: 'det er meget svært!'

Ja, gu' er det svært. Men er det ikke netop et endnu stærkere argument for at forenkle og forny?

Man kan ikke blive ved med at lade som om, elefanten ikke er i rummet. Og man kan ikke blive ved med at lappe på gamle lapper. Det er helt uholdbart for vores kommuner, som ikke kan levere alle de velfærdsønsker Christiansborg kommer med, hvis ikke de får ordentlige og realistiske økonomiske rammer.

Så lad os smøge ærmerne op og komme i gang.

Der er nok at lave for en kommunalordfører de næste fire år.

» **Kommenter klummen på kommunen.dk**

Af Michael Kjærgård. Ærlig talt

michael@kommunen.dk

Det kniber vist lidt med
sommerhumøret i Dansk Folkeparti

Foto: Liselotte Sabroe, Ritzau Scanpix

En reduktion fra 37 til 16 mandater er ikke ligefrem en humørpille, det kan enhver forstå, selv om det bestemt ikke var alle ikke-genvalg af før-FV19-folketingsmedlemmerne, der bekom Dansk Folkepartis ledelse lige ilde. Men når der også er faldne i partikernen, er det definitivt ikke sjovt længere.

Efter FV19 og hen over ferietiden har det derfor knebet alvorligt for partiets tilbageværende kæmpere at 'se at komme i sommerhumør', som det ellers har været fast omkvæd for DF's politiske næstformand Søren Espersen, når nogen har været utilfredse med partiets gøren og laden. Både han selv og andre partikæmpere har snarere virket lidt - ja, forbitrede i deres udmeldinger.

Et sikkert kritikpunkt er nu som før udlændingepolitikken, og regeringens åbning overfor at aftage kvoteflygtninge fra FN er forudsigeligt blevet udråbt som et 'løftebrud' fra den nye statsministers side, selv om lige præcis kvoteflygtningene allerede i valgkampen udtrykkeligt blev undtaget fra tilsagnet om ikke at lempe den stramme kurs. Der har været andre små-lempelser, men alligevel er DF's yndlingsmål netop det del-

På en måde er situationen for de britiske brexiteers sammenlignelig med Dansk Folkepartis. Begge er mentalt forankrede i bevidstheden om fordums storhed som henholdsvis verdensomspændende imperium og afgørende støtteparti uden egentlig forståelse for den faktiske og noget mere beskedne virkelighed

element, der lettest lader sig afvise.

Endnu værre må det dog være, at alle andre mest af alt forekommer helt ligeglade med, hvad diverse DF'ere måtte mene. En kold afvaskning efter at have været ombejlet i fire år. Selv den i virkeligheden helt uhørte indblanding i et andet partis interne affærer, som bebrejdende kommentarer om Inger Støjbergs manglende plads i Venstre ledelse udgør, har ikke rigtig kunnet provokere nogen til at gide kommentere på Dansk Folkepartis udfald.

Eneste løft for sommerhumøret i DF var da Boris Johnson tog over i Storbritannien. Som efterhånden eneste danske parti er Dansk

Folkeparti fastlåst i sin tro på at Brexit repræsenterer en lys fremtid for briterne, og på en måde er situationen for de britiske brexiteers da også sammenlignelig med Dansk Folkepartis. Begge er mentalt forankrede i bevidstheden om fordums storhed som henholdsvis verdensomspændende imperium og afgørende støtteparti uden egentlig forståelse for den faktiske og noget mere beskedne virkelighed, som kun venter på at ramme dem. Hårdt.

Ellers har partiets førende sommerhumør-fortaler Søren Espersen vrisset over så forskellige emner som svenske Greta Thunbergs klimakampagne, danske cirkuselefanter ringe befin-

dende, og, af alle ting, fraværet af 'synlige muslimer', som han kalder det, ved diverse kulturinstitutioner. 'Synlige muslimer' er i Søren Espersens begrebsverden folk som man tydelig kan se er muslimer, med slør og sådan, og dem er der så åbenbart påfaldende få af de steder.

Heller ikke partiets formand Kristian Thulesen Dahl forekommer helt i sommerhumør, eller for den sags skyld helt i sync med virkeligheden, senest med sit forlangende om en tilkendegivelse fra Venstre om de fremtidige parti-interne ledelsesforhold. Han skal nok ikke holde vejret, mens han venter på svar.

Helt heldig var Kristian Thulesen Dahl heller ikke med timingen af sin åbne invitation til Inger Støjberg om at skifte parti til DF. Dagen før havde DF ellers besvaret sig over netop partihoppere, selv om det i det tilfælde var partihoppere fra Dansk Folkeparti til andre partier, hvilket jo naturligt nok er en større udfordring for velviljen end partihoppere den anden vej. Men alligevel.

Måske skulle DF koncentrere sig om sine egne problemer og ikke andre partiers. Og se at komme i sommerhumør.

Velfærdsteknologi møder virkeligheden

Denne klumme sætter fokus på de gode velfærdsteknologiske historier, giver læseren et tiltrængt forspring og trækker de gode eksempler og ideer frem i lyset.

Af Anders Lyck **Fogh-Schultz**
Seniorkonsulent i Danish.Care - Branchen
for hjælpemidler og velfærdsteknologi -
og netværksleder i CareNet.
alfs@danish.care

Talende kop er væskebalancens ven

I gennem mine efterhånden mange år med velfærdsteknologi er der særligt én problemstilling, som med jævne mellemrum dukker op på dagsordenen i kommunerne, nemlig forebyggelse af dehydrering ved hjælp af teknologi. Eller rettere: hvordan kan vi med nye sundhedsløsninger reducere antallet af indlæggelser, der blandt andet skyldes dehydrering?

Tal viser, at næsten 15 pct. af alle indlæggelser af ældre i aldersgruppen 65+ er defineret som indlæggelser, der kan forebygges, og over 80 pct. af disse indlæggelser blandt ældre skyldes luftvejssygdomme, fald og netop dehydrering.

Indlæggelser koster

Det kommunaløkonomiske potentiale i at forhindre de mange indlæggelser er af indlysende grunde stort, idet det jo er kommunerne, der er i kontakt med mange af de borgere, der bliver indlagt; ikke mindst efter indlæggelsen i forbindelse med plejebolig, hjemmesygepleje, praktisk bistand i hverdagen, personlig pleje og omsorg.

Gennem tiden er der via flere Offentligt-Private-Innovationssamarbejder (OPI) blevet afdækket og testet nye løsninger til netop forebyggelse af dehydrering hos ældre - dog med varierende succes. Ikke at der har manglet gode ideer, og ikke fordi innovationsevnen fejler blandt de mange dygtige virksomheder i branchen, men muligvis fordi dehydrering er en lidelse med en stor grad af kompleksitet, hvilket påvirker ideskabelsen.

Både årsag og symptom

Dehydrering er jo både en årsag og et symptom. En årsag til en dysfunktion i kroppen - og et symptom på at kroppen ikke fungerer korrekt. For de fleste af os er væskeindtag jo en helt normal ting, hvor vi drikker væske i rigelige mængder og vores væskebalance forbliver korrekt uden at vi skænker den en tanke. Men for nogle ældre er situationen en anden, og årsagen til dehydrering kan både være fysisk, social og psykisk: Man kan glemme at drikke. Måske man ikke føler tørst. Man kan være på medicin, der for eksempel vanddrivende. Man kan være på forkert medicin. Man kan for eksempel undgå at drikke væske for at slippe for at skulle på toilet. Man kan lide af andre sygdomme såsom KOL eller demens. Eller man kan være ensom eller socialt isoleret og have mistet lysten til måltider. Årsagerne til forkert væskebalance hos mange ældre er mange og langt fra entydige.

Bro mellem behov og løsning

Men når vi så taler om, at vi sammen i såkaldte innovationspartnerskaber skal opfinde en ny teknologi, der imødekommer alle disse parametre, så er vi tilbage til den samme store grad af kompleksitet, som vi oplever ved dehydrering. Problemstillingen er nøje defineret med udgangspunkt i de mange erfaringer, som I i kommunerne gør jer med borgergruppen 65+ vedrørende behov og rammer

Service med teknologi kan forebygge dehydrering og andre problemer, der er årsag til indlæggelse af især mange ældre.

Foto: Liselotte Sabroe, Ritzau Scanpix

for en dækkende teknologisk løsning. Men når vi skal ideudvikle på tværs af offentlige og private aktører og bygge broer af viden mellem forskningen og praksis for at øge innovationshøjden, så stiger kompleksiteten igen, og vi risikerer, at den nye løsning simpelthen bliver for kompleks og nærmest umulig at skabe (for slet ikke at tale om at kommercialisere). Mit bud er derfor at se meget målrettet på brugerens helt konkrete behov. Nogle kalder dette for front-end-innovation eller brugerdrevet innovation. Jeg ser det som teknologi, der løser et specifikt behov. Altså teknologi, der bygger bro mellem behov og løsning. Ikke nødvendigvis en teknologi, der løser alle delelementer i en kompleks problemstilling af fysisk, social eller psykisk karakter, men en teknologi eller et hjælpemiddel, der afhjælper et behov hos en person, så personen får det bedre og problemet afhjælpes.

Talende kop forebygger udtørring

Det teknologi-eksempel, jeg her vil præsentere, gør netop dette.

Et af medlemmerne i det nationale netværk for velfærdsteknologi, CareNet, markedsfører og udbreder en talende kop, der bidrager til at undgå dehydrering ved at afspille opfordringer om at huske at drikke - optaget med en velkendt stemme fra for eksempel et familiemedlem, pårørende eller plejepersonale.

Budskabet fra den talende kop kan ændres efter eget ønske, og den kan programmeres til at gentage budskabet i korrekte tidsintervaller, for eksempel hvert 20., 40. eller 60. minut. Den siger beskeden tre gange, og hvis du ikke har taget koppen op for at drikke, så registrerer koppen det, og basen i koppen begynder at lyse og fortælle, at du ikke har drukket af din kop.

Teknologien inden i koppen holder også styr på det samlede væskeindtag i løbet af døgnet, hvilket kan bidrage til, at de traditionelle håndskrevne væskeskemaer måske kan udfases ved hjælp af intelligensen i koppen, der er ny på det danske marked, men allerede testet i blandt andet Svendborg Demensby.

Et skridt på vejen

Koppen er ikke en erstatning for den personlige hjælp og omsorg, som for eksempel pårørende, og plejepersonale fra kommunen tilbyder, men den er som hjælpemiddel og velfærdsteknologi et godt supplement til plejen, og den løser en vigtig opgave for både personalet og for den enkelte ældre borger.

Teknologien i eksemplet her løser ikke alle delelementer i den komplicerede problemstilling, som dehydrering udgør, men den bidrager enkelt og effektivt til udfordringen med at få personer til at drikke mere væske og derved opnå en bedre væskebalance. Den virker ikke nødvendigvis på alle, og i en række tilfælde kræves der eventuelt mere udredning ved mistanke om dehydrering.

Men teknologien og produktet udmærker sig ved lidt friskt at melde sig på banen og sige: 'Her er jeg. Prøv mig'. Kald det bare disruption på dehydreringsområdet. For nogle gange er det mest enkle også det mest indlysende. Keep it simple, Stupid. ●

Send debatstof til os:

Debatindlæg må højst være på 2.500 tegn inkl. mellemrum. **Kronikker** skal være på mellem 5.500 og 7.500 tegn inkl. mellemrum. Kronikker skal udstyres med et vellignende portræt. debatognavne@kommunen.dk

‘De her unger giver mig virkelig håb. Det er fantastisk, at ungdommen ikke bare venter på, at de voksne gør noget.’

Lisel Heise, 100 år og nyvalgt byrådsmedlem i Kirchheimbolanden i Tyskland, om klimabevægelsen Fridays for Future med Greta Thunberg i spidsen

Digitalisering: Så er det ikke sværere

De offentlige opgaver

bliver stadig større og mere komplekse at løse. Samtidig bliver presset på velfærden og behovet for effektivisering på tværs af den offentlige sektor næppe mindre.

kommunen.dk inviterer

en række forskere, eksperter og praktikere til at levere deres bud på, hvordan vi kan finde nye veje til varig velfærd.

NYE VEJE

Hanne Bak Lumholt

Direktør for COK, Center for Offentlig
Kompetenceudvikling

Behovet for at arbejde systematisk og strategisk med de kommunale medarbejdere og lederes digitale kompetencer fremgår af Rambølls undersøgelse 'IT i Praksis®'. I undersøgelsen bliver top- og digitaliseringschefer i landets kommuner blandt andet spurgt om, hvordan det står til med medarbejdernes digitale kompetencer, og i hvor høj grad de arbejder strategisk med at udvikle medarbejdernes kompetencer.

Desværre svarer kun 15 pct. af de kommunale chefer, at medarbejderne i høj eller meget høj grad besidder de digitale kompetencer, som kommunen har behov for. Og samtidig er det kun 17 pct. af cheferne, der giver udtryk for, at de i høj eller meget høj grad har en strategi for udvikling af disse kompetencer.

Der er med andre ord brug for en målrettet indsats.

Men giver det overhovedet mening at tale om digitale kompetencer som noget adskilt fra professionsfaglige kompetencer? Svaret er NEJ.

For at vi også i fremtiden kan indløse digitaliseringsgevinster, er det vigtigt, at vi sammentænker digitale og professionsfaglige kompetencer.

Og hvordan gør vi så det? Følgende tre indsatsområder er et bud:

Skab overblik

Strategisk forandringsledelse er en central lederkompetence. I et digitaliseringsperspektiv handler det om at kunne anvende denne kompetence til at koble forretningsstrategi med digitaliseringsstiltag og medarbejdernes behov for digitale kompetencer. Det handler om at kunne håndtere de hastige og radikale forandringer på en sådan måde, at ledere, medarbejdere og borgere kan følge med og finde mening i forandringerne.

De digitale teknologier rummer en række muligheder, udfordringer og risici. Ingen teknologianvendelse eller digitalisering er neutral. Som leder er det vigtigt at forstå, hvilke interesser der driver digitaliseringen. Hvad gør digitalisering ved kerneopgaven, organiseringen, fagfagligheden og så videre? Og hvad betyder digitaliseringen for borgerne, virksomhederne og medarbejderne?

Digitalisering har potentialet til at styrke fagfagligheden og til at øge kvaliteten af de kommunale velfærdsydelser og -services,

Som leder er det vigtigt at forstå, hvilke interesser der driver digitaliseringen. Hvad gør digitalisering ved kerneopgaven, organiseringen, fagfagligheden og så videre? Og hvad betyder digitaliseringen for borgerne, virksomhederne og medarbejderne?

som medarbejderne hver dag leverer. Men det kræver god ledelse og mod til at prioritere tid til forandringerne og til praksisnær læring, træning og justering af arbejdsgange.

Få brugerne med

Ledelse af digitale forandringer bliver en central kompetence. De kommunale topledelse skal kunne sætte den rigtige retning, sikre tid og rammer til implementering og sikre de ledelsesmæssige kompetencer. Fagchefer og ledere skal stå for at implementere de digitale forandringer og høste gevinsterne.

Samspeilet mellem strategi, digitalisering og professionsfaglighed er centralt. Den fortsatte succesfulde digitalisering lykkes kun, hvis den giver faglig og opgavemæssig mening. Medarbejdernes og ledernes digitale kompetencer kommer først for alvor i spil, når de bliver en integreret del af professionsfagligheden og opgaveløsningen.

Styrkede brugerkompetencer handler om korrekt, effektivt og hensigtsmæssigt at kunne anvende de programmer, digitale platforme og andet digitalt udstyr, der er nødvendigt for at udføre kerneopgaven.

For de medarbejdere, der har borger- og virksomhedskontakt, kan det desuden være vigtigt at kende de løsninger, som borgere og virksomheder anvender. Hermed får medarbejderne et godt udgangspunkt for at forstå og afhjælpe potentielle problemer, som borgere og virksomhederne oplever med digitaliseringen. Medarbejderne skal kunne rumme og tage del i den teknologiske forandring, håndtere kompleksitet og se de digitale muligheder fra forskellige perspektiver.

Tænk sikkerhed 24/7

Brugen af data har og får stadig større betydning i løsning af velfærdsopgaverne i den kommunale sektor. Kommunerne kommunikerer data på stadig flere kanaler og anvender data i stadig flere opgaveløsninger. Samtidig er kravene til borgernes samtykke og kontrol med brugen af data skærpet, og sanktionerne ved data- og sikkerhedsbrud er blevet skrapere. Det samme er truslen om ulovlig indtrængning i it-systemerne samt misbrug og ødelæggelse af data. Sikker omgang med data er central for borgernes tillid til kommunen som myndighed.

Kompetencer inden for data- og informationssikkerhed handler om viden og færdigheder til at anvende data og informationer sikkert, forsvarligt og lovligt.

Viden og færdigheder gør det dog ikke alene. Begge dele er væsentlige for, at medarbejderne kan udvikle en permanent opmærksomhed på datasikkerhed i hverdagen. Data- og informationssikkerhed må ikke blive et 'projekt' eller noget, kommunen, forvaltningen eller afdelingen beskæftiger sig med en gang i mellem. Medarbejderne og lederne skal hele tiden være opmærksomme på datasikkerhed i løsning af velfærdsopgaverne.

I kommunerne er man godt i gang med at forholde sig til, hvad digitaliseringen kan og ikke mindst, hvad den enkelte kommune vil med digitaliseringen. Vi får brug for at udvikle kompetencer og sikre løbende udvikling af disse. Det gælder såvel i forhold til ledere og medarbejdere, som til nye og erfarne.

At komme i mål med den udfordring kræver nye læringsformer og stærke læringsfællesskaber mellem kommunerne og os fra uddannelsessektoren. En udfordring, vi gerne tager op.

DK Job

» www.dknyt.dk/dkjob

SKIVEKOMMUNE

Projektchef til Teknik, Miljø & Udvikling, Skive Kommune

Vil du gøre en forskel på Skiveegnen?

Vi søger en projektchef, der brænder for at bidrage til den fortsatte udvikling af Skiveegnen, og som har stærke evner indenfor projektledelse, porteføljestyling og i særdeleshed tværgående udviklingsarbejde.

Ansøgningsfrist 19. august 2019

Leder til Sundhed og Træning, Norddjurs Kommune

Er du udviklingsorienteret, ambitiøs og har du blik for at skubbe folkesundheden i en fortsat positiv retning, skabe resultater i en politisk styret organisation og samtidig bygge bro til de mange relevante interessenter? Så er det lige dig, vi søger som leder i Sundhed og Træning i Norddjurs Kommune.

Ansøgningsfrist 19. august 2019.

14

kommuner er blevet såkaldt Bivenlig Kommune. Det betyder, at man sørger for mindst en hektar af kommunens areal med bivenlige blomsterblandinger.

Rekruttering er et puslespil - find de rigtige brikker

Af Jan Henriksen, chef for
KLK - KLS konsulentvirksomhed

Det sker jævnligt, at kommunerne leder efter en ny chef eller direktør. Enten fordi den tidligere er blevet fristet af et andet tilbud, eller fordi kommunen selv har sagt farvel og tak. Uanset hvad grunden er, skaber det en oplagt mulighed for at stoppe op og overveje, hvad der skal ske på både den korte og den lange bane.

Selv om det kan være fristende hurtigst muligt at finde en afløser og fortsætte i samme spor, er det en god investering at få kortlagt, hvad det er for en udvikling kommunen står overfor, og hvad der skal til for, at den lykkes. På den måde ved man også, hvilke forudsætninger der kræves for at lykkes i jobbet i forhold til erfaring, kvalifikationer, kompetencer og udviklingspotentiale.

Med andre ord skal man undgå alene at rekruttere på baggrund af fortiden og i stedet forholde sig til forventningerne til fremtiden. Det må ikke kun være tidligere meritter, der tæller. Det betyder, at rekruttering er meget mere end bare et ansættelsesforløb.

Udnyt situationen

Rekruttering af topledere handler om et gensidigt match og er en unik mulighed for at kickstarte en organisationsudvikling. Det kræver både refleksioner om fremtiden og et grundigt analysearbejde i forbindelse med selve rekrutteringen. Organisationens mål, intentioner og udfordringer bør udgøre fundamentet for den endelige udvælgelse af kandidaten.

Det koster både tid og penge at undervurdere rekrutteringsprocessen. Dels skal I formentlig igennem hele rekrutteringen igen inden for kort tid, hvilket betyder, at I igen skal bruge tid på nye ansættelsessamtaler og penge på annoncering. Dels risikerer I, at nogle medarbejdere igen må mangle en leder eller kollega.

I forhold til selve rekrutteringsprocessen er det vigtigt at lægge en god plan, hvor I - enten selv eller i samarbejde med rekrutteringskonsulenter - overvejer de forskellige elementer i rekrutteringen som for eksempel jobbeskrivelse, kompetencebehov, referenceindhentning, test og selve samtalerne. Brug dem som brikker, der danner det hele billede. Ingen af delene kan stå alene, men samlet giver de et godt billede af kandidaten.

Flere faldgruber

Det er i sig selv vanskeligt at vurdere en person, men det er endnu sværere i en rekrutteringssituation. Dels er der meget kort tid, dels er selve samtalen iscenesat, og dels får vi ingen viden om, hvordan kandidaterne rent faktisk virker i den kontekst, der rekrutteres til.

Særligt tre faldgruber gør det vanskeligt at vurdere et andet menneske.

Overgeneralisering: Tilstedeværelsen af et karaktertræk får os ofte til at tilskrive kandidaten en række andre karakteristika, selv om der ikke er nogen beviser for, at disse skulle være til stede. Det sker via association. Hvis en person for eksempel har briller, kan en

'Vi hjalp på et tidspunkt en havn med deres rekrutteringsproces, fordi de ofte oplevede, at der ikke var et match mellem kandidat og job. Derfor begyndte værkføreren at tage kandidaterne med op i kranen, hvor de fik lov til at styre den og flytte nogle containere.'

Foto: Peter Leth-Larsen, Jysk Fynske Medier, Ritzau Scanpix

automatisk virdering være, at han eller hun er klog, nørdet eller andet i den dur.

Similarity-effekten: Vi foretrækker typisk personer, der ligner os selv. Det kan eksempelvis være ud fra en forventning om, at de er nemmere at arbejde sammen med, eller fordi det skaber tryghed. Man tror, man ved, hvad man får.

Confirmation-bias: Vi mennesker er tilbøjelige til at forsøge at få vores for-forståelser og antagelser bekræftet. Det betyder, at vi meget hurtigt begynder at dyrke de første indtryk, vi danner os af kandidaterne. Vi stiller for eksempel lettere spørgsmål til kandidater, som vi opfatter som fagligt dygtige.

Her kan en anden beslægtet bias også komme i spil. Nemlig **negativity-effekten**. Den går ud på, at vi tolker fejl og mangler forskelligt alt efter, om vi kan lide folk eller ej. Hvis vi godt kan lide en kandidat, er vi tilbøjelige til at tilskrive fejl og mangler til omgivelser og situationen. Hvis vi derimod ikke bryder os om personen, tilskrives vi fejl og mangler deres personlighed.

Ind bag facaden med systematik

Ansættelsessamtaler er på mange måder et skuespil. Det handler derfor om at komme til at kende personen bag kandidaten. Når kan-

For at undgå skuespillet skal ansættelsessamtaler ligge så tæt op ad virkeligheden som muligt. Kandidaten skal kunne se, hvad vedkommende skal lave på jobbet. Der skal være sammenhæng mellem kultur, jobindhold og kandidat.

didaten eksempelvis taler om inklusion på skoleområdet, hvad mener han så egentlig?

Flosklerne skal udfordres, så vi kommer et spadestik dybere. Det er derfor, at vi i KLK blandt andet anvender værdisamtaler og en dialoganalyse, hvor kandidaten udfordres, og ansættelsesudvalget bringes i spil på en anden måde. Det sikrer et 360-graders indtryk af kandidaten og giver en grundigere snak om værdier, og hvordan de kommer til udtryk, som efterfølgende kan spejles imod, hvad kandidaten fortæller, og hvad referencerne siger.

For at undgå skuespillet skal ansættelsessamtaler ligge så tæt op ad virkeligheden som muligt. Kandidaten skal kunne se, hvad vedkommende skal lave på jobbet. Der skal være sammenhæng mellem kultur, jobindhold og kandidat.

Vi hjalp på et tidspunkt en havn med deres rekrutteringsproces, fordi de ofte oplevede, at der ikke var et match mellem kandidat og job. Derfor begyndte værkføreren at tage kandidaterne med op i kranen, hvor de fik lov til at styre den og flytte nogle containere. Det kan naturligvis være vanskeligt ved chef- og direktørrekrutteringer, men vi kan alligevel komme nærmere virkeligheden ved at være grundige i rekrutteringsprocessen og bruge referencerne bedre. En rekruttering er et puslespil, og jo flere brikker, vi har, des bedre. ●

Send navnestof til os:

Skriv til os, hvis karriereskift eller lignende skal nævnes her på siderne.
debatognavne@kommunen.dk

‘Alt det her med Udkantsdanmarks og Vandkantsdanmarks forfald er en forfalsket historie. For hvor tager vi hen, når det er sommer? Vi tager ud til kanten. Her låser vi ikke dørene, vi flader ud, vi har kakkelovn, det er primitivt. Vi laver ingenting og er åbne for at møde mennesker.’

Knud Romer, forfatter, i Kristeligt Dagblad

Kommuner

STRUER: Kommunaldirektør stopper

Mads Gammelmark har opsagt sin stilling som kommunaldirektør i Struer Kommune. Årsagen er, at han på grund af sygdom 'ikke længere kan bestride stillingen'.

Der er ikke nærmere oplysninger om baggrunden. Mads Gammelmark kom til stillingen i Struer i januar 2017, og økonomiudvalget beklager, at han nu må stoppe.

Direktør Jakob Bisgaard fra Teknik og Kultur vil blive konstitueret som kommunaldirektør, og der vil blive indledt en proces for at finde en ny kommunaldirektør, oplyser kommunen.

VARDE: LA-spidskandidat bliver løsgænger

Byrådsmedlem i Varde Steen Holm Iversen har meldt sig ud af Liberal Alliance. Det sker efter et par måneders betænkningstid og efter uenigheder mellem ham og Henrik Dahl om opstillingen til FV19 samt Dahls kritik af den daværende partiledelse, da FV19 var overstået og Dahl genvalgt. Iversen forlangte en undskyldning, ellers ville han melde sig ud. Han forbliver i byrådet som løsgænger.

KØBENHAVN: EL-borgmester forventer at raskmelde sig

Den sygemeldte teknik- og miljøborgmester Ninna Hedeager Olsen (EL) venter at raskmelde sig efter en retssag 28. august om en mulig voldtægt, der fandt sted i borgmesterens private hjem i april. Det oplyser Enhedslisten.

Sygemeldingen har fået Socialdemokratiets ordfører i København Jonas Bjørn Jensen til at opfordre hende til at fremlægge dokumentation for sygemeldingen.

Borgmesteren har været sygemeldt siden 7. april og modtager sin fulde månedsløn på godt 100.000 kr. uden modkrav. Ifølge reglerne kan politikere være sygemeldte op til ni måneder med fuld løn.

AALBORG: Børn- og ungechef bliver skolechef

42-årige Mads Rune Jørgensen er stoppet som børn- og ungechef i Rebild og tiltrådte

Køges borgmester, Marie Stærke (S), generobrede borgmesterposten ved kommunalvalget i 2017. Nu fylder hun rundt.

Foto: Bjarke MacCarthy, Socialdemokratiet

KØGE:

Comeback-borgmester fylder 40 år

Køges borgmester og socialdemokraten Marie Stærke var blot 26, da hun første gang fik borgmesterkæden om halsen i 2007. Dengang var hun danmarkshistoriens hidtil yngste kvindelige borgmester. Den 31. august fylder hun 40 år.

Marie Stærke bestred posten i syv år, lige indtil kommunalvalget i 2013, hvor De Konservative overtog borgmesterkontoret. Det endte et 90-årigt dynasti af socialdemokratiske borgmestre i Køge.

Men hun opgav ikke, og på sin sidste arbejdsdag som borgmester nedskrev hun fire mål: Hun ville gøre sin uddannelse på universitetet færdig, få et barn mere, starte egen konsulentvirksomhed og blive borgmester igen i 2018. Marie Stærke indfruede alle fire mål.

- Jeg har prøvet meget, og jeg har skullet rejse mig efter flere gevaldige kampe, hvor jeg er blevet sendt til tælling. Det giver styrke, og samtidig har det vist sig, at jeg har haft den også, sagde Marie Stærke til kommunen.dk i et portræt i foråret.

I 2013 tabte Marie Stærke (S) borgmesterposten ved kommunalvalget, fire år senere vandt hun den tilbage. Nu fylder hun 40 år.

den 1. august som skolechef i Aalborg.

Han er uddannet lærer og har erfaring fra skoleområdet i Aalborg efter have arbejdet på Vaarst-Fjellerad Skole, Stolpedalsskolen og Gistrup Skole.

VESTHIMMERLAND: V-medlem forlader byråd for studieplads

Byrådets yngste medlem i Vesthimmerland, Venstres 20-årige Peter Harbo, har fået studieplads på Copenhagen Business School i København. Derfor træder han ud af byrådet og må overlade

pladsen til V-suppleant Jakob Dyrman, skriver Nordjyske.

SORØ: Partiskift i Sorø

De Radikale i Sorø har fordoblet antallet af byrådsmedlemmer, og Alternativet har pludselig ingen. Det er konsekvensen af Niels Aalbæk Jensens skift til De Radikale i Sorø Byråd. Ifølge 58-årige Aalbæk Jensen har Alternativet rykket sig for langt væk fra den 'progressive og innovative linje, man lagde for dagen i begyndelsen'.

ODENSE: V i Odense skal have ny spidskandidat

Efter 22 år i kommunalpolitik i Odense genopstiller Venstres 45-årige by- og kulturrådmand Jane Jegind (V) ikke ved næste kommunalvalg. Hun har været spids- og borgmesterkandidaten for Venstre gennem 15 år. Dermed skal partiet finde en ny spidskandidat i den fynske hovedstad.

- Da jeg for godt 15 år siden sagde ja til at stille op som Venstres spidskandidat, var det aldrig med tanke på, at det skulle være det sidste, jeg skulle foretage mig i mit

arbejdsliv, lyder det på Facebook.

Hun har tidligere været ældre- og handicaprådmand i kommunen. Jane Jegind blev første gang valgt ind i byrådet ved KV97 og har siden det der siden.

FREDERIKSSUND: Ny - midlertidig - kommunaldirektør

Direktør for Velfærd, Arbejdsmarked og Sundhed Helle Hagemann Olsen bliver midlertidig kommunaldirektør i Frederikssund i stedet for Ole Jacobsen, der stoppede 9. august. Det oplyser Frederiksborg Amts Avis.

Helle Hagemann Olsen har været direktør i Frederikssund siden 2014, hvor hun kom fra Halsnæs, og hun er uddannet cand. scient. pol.

ODDER: Ny leder for børne- og familiecentret

Theresa Kepp begynder til august som ny leder af Børne- og Familiecentret i Odder.

Theresa Kepp er uddannet socialrådgiver, og hun har gennemført en Master i Offentlig Ledelse fra Syddansk Universitet. Siden 2005 har hun været ansat i Aarhus Kommune og fra 2013 til 2019 som afdelingsleder på Familiecenteret i Aarhus.

HEDENSTED: Leder til ny afdeling i Hedensted

Karina Kisum Jensen - nuværende planchef i Ikast-Brandeb - bliver fra 1. september leder af en ny Plan & Udviklingsafdeling i Hedensted. Afdelingen skal være et centralt omdrejningspunkt for den fortsatte udvikling af kommunens mange byer og lokalområder med blandt andet skoler, dagpasningsmuligheder og fritidsaktiviteter som grundlæggende fundament overalt i kommunen.

Karina Kisum Jensen har erfaring fra 11 år som planchef i Ikast-Brandeb. Forinden var hun i otte år planlægger i daværende Ikast Kommune. Karina Kisum Jensen er uddannet arkitekt og har også arbejdet som sådan i private arkitektfirmaer, ligesom hun i en periode har været formand for Danske Planchefer.

BRØNDERSLEV: Brønderslev skal have ny direktør

Den nuværende børne- og kulturdirektør, Henning Risager, går i slutningen af november på pension. Han blev i 2001 ansat som chef for området i den gamle Brønderslev Kommune og fik efterfølgende titel af direktør i forbindelse med kommunesammenlægningen med Dronninglund, skriver Nordjyske. Direktionen og økonomiudvalget skal i de kommende måneder beslutte sig for, hvad der skal ske med stillingen, og om der der skal rykkes rundt på ansvarsområderne i direktionen, der lige nu består af fire direktører foruden kommunaldirektør Søren Steensen.

155

hjemløse har tjent lidt ekstra via det sociale frikort, som blev indført fra nytår. Der er afsat 45 mio. kr. til projektet, heraf 14 mio. til it.

Kilde: A4 Nu

MORSØ:
Morsø-politiker skifter V ud med R

Byrådspolitiker i Morsø Jette Jepsen (V) skifter til De Radikale, oplyser Morsø Folkeblad. Ifølge avisen kritiserer hun både partidisciplinen i Venstre og den måde, man i Venstre på nationalt plan taler om udlændinge og flygtninge på. Efter Jette Jepsens partiskifte bevarer Venstre sit absolutte flertal med nu 11 mandater mod den samlede oppositions ti.

AABENRAA:
Aabenraa-direktør død

Direktør i Social- og sundhedsforvaltningen i Aabenraa, Jacob Kyndal, er død, 57 år.

Dermed mister kommunen en af sine nøglepersoner i administrationen, hvor Jacob Kyndal var med fra kommunalreformen i 2007 som direktør i sundhedsforvaltningen. Før det var havde han fire år som kommunaldirektør i Rødekro, en af kommunerne, som indgik i den sønderjyske fusion.

Jacob Kyndal engagerede sig også i tværkommunale samarbejder, især på sundhedsområdet, hvor han har været formand for de 22 kommuner i Region Syddanmarks tværgående samarbejde.

NORDDJURS:
Ny fællesforvaltningsdirektør

Lars Kirkegaard er tiltrådt en nyoprettet stilling som fællesforvaltningsdirektør i Norddjurs. Derfor består direktionen nu af kommunaldirektør, velfærdsdirektør og fællesforvaltningsdirektør. Lars Kirkegaard kommer fra en stilling som administrationschef på Regionshospitalet i Randers, men har også en baggrund som stabschef i Herning, forvaltningschef i Aaskov og direktør i Skanderborg.

SVENDBORG:
Ny direktør fra Assens

Rikke Berg er tiltrådt stillingen som direktør for miljø og teknik i Svendborg. Hun er tidligere udviklingsdirektør i Assens, kontorchef i Socialstyrelsen, lektor ved Institut for Statskundskab på SDU og chef for SDU Erhverv.

KALUNDBORG:
Ny direktør fra Faaborg-Midtfyn

Michael Gravesen er tiltrådt stillingen som direktør for

skole, børn og familie. Han kommer fra en stilling som chef for opvækst og læring i Faaborg-Midtfyn og har tidligere været skolechef i Holstebro.

FURESØ:
Furesø fuldender direktion

Steen Vinderslev er rykket fra kommunaldirektørposten i Middelfart til samme post i Furesø, mens konstitueret velfærdsdirektør Tine Gram er blevet fastansat. Sammen med by- og kulturdirektør Claus Torp udgør de nu direktionen. Steen Vinderslev har tidligere været centralforvaltningsdirektør i Middelfart og viceøkonomichef i Fredericia. Tine Gram er uddannet cand.jur. og har været chef i Furesø.

GLADSAXE:
Ny direktør fra Holbæk

Ulrich Schmidt-Hansen er startet som ny social- og sundhedsdirektør i Gladsaxe. Han kommer fra en stilling som direktør i Holbæk med ansvaret for ældre, sundhed, handicap, skole, børn og familie. Han har tidligere været i Finansministeriet.

TØNDER:
Direktion er fuldtallig

Tønder har ansat Jan Præstholm som direktør for Børn og Skole, Pleje og Omsorg og Ditte Lundgaard Jakobsen fra Aabenraa som direktør for Teknik & Miljø. Derfor er hele direktionen på plads. Jan Præstholm kommer fra en stilling som Børn- og ungedirektør i Aarhus og Ditte Lundgaard Jakobsen fra en stilling som chef i Aabenraa.

Regioner

SJÆLLAND:
Ny vicedirektør på Universitetshospital

Region Sjælland har ansat Jesper Gyllenborg som ny lægefaglig vicedirektør på Sjællands Universitetshospital i Roskilde og Køge. Det oplyser regionen.

49-årige Jesper Gyllenborg kommer fra en stilling som ledende overlæge for neurologisk afdeling på Sjællands Universitetshospital, hvor han gennem de sidste ti år har været med til at udvikle det neurologiske speciale på hospitalet.

En af den nye direktørs kommende opgaver bliver flytningen til det nye super-

sygehus i Køge, der gradvist skal tages i brug fra 2021.

SJÆLLAND:
Fra Sundhedsstyrelsen til sjællandske sygehuse

Henrik Stig Jørgensen er ny vicedirektør på Næstved, Slagelse og Ringsted sygehus. Han kommer fra en stilling som centerchef i Sundhedsstyrelsen og har tidligere været formand for Dansk Selskab for Kvalitet i Sundhedssektoren.

Henrik Stig Jørgensen er uddannet læge og har i Sundhedsstyrelsen arbejdet som centerchef for Evidens, uddannelse og forskning. Ved siden af arbejdet som centerchef har han i 2017 og 2018 været formand for Dansk Selskab for Kvalitet i Sundhedssektoren. Sygehuseets nye direktør Niels Reichstein Larsen tiltræder 1. august 2019.

Stat

Radikale får ny kommunalordfører

De Radikales 16 mand store gruppe i Folketinget har fået sat navne på ordførerskaberne. Nyvalgte Kathrine Olldag bliver kommunalordfører. 46-årige Olldag er valgt i Vordingborg-kredsen og bliver også skatteordfører og har blandt andet kommunal erhvervs erfaring fra Guldborgsund og Næstved.

Dansk Folkeparti får ny kommunalordfører

Dansk Folkeparti har på sit sommergruppemøde fordelt de ordførerskaber, som folketingsgruppen på 16 medlemmer før FV19 var 37 om at dele. Ny kommunalordfører er Jens Henrik Thulesen Dahl, mens Mette Hjermind Dencker fortsætter som ordfører for landdistrikter og øer. Hun bliver desuden ny boligordfører.

Venstre har fordelt ordførerskaber

På posterne med forbindelse til kommunale og regionale emneområder fortsætter Jane Heitmann som ældreordfører, Kristian Pihl Lorentzen som transportordfører og Hans Andersen som beskæftigelsesordfører. Nye poster er der til Anni Mathiesen som social- og indenrigsordfører og til Peter Juel-Jensen som ny landdistriktsordfører og ny beredskabsordfører, mens de tidligere ministre Sophie Løhde og Ellen Trane Nørby er hen-

holdsvis sundhedsordfører og børne- og undervisningsordfører.

Mange ordførere hos Socialdemokratiet

Socialdemokratiet har fordelt ordførerskaber til sine 48 folketingsmedlemmer. En ny post som ordfører for kommunal udligning blev besat af Christian Rabjerg Madsen. Øvrige af kommunal interesse: Beskæftigelsesordfører: Leif Lahn Jensen. Børne og undervisningsordfører: Jens Joel. Beredskabsordfører: Jan Johansen. Klima-, energi- og forsyningsordfører: Anne Paulin. Kulturordfører: Jan Johansen. Miljøordfører: Mette Gjerskov. Social- og indenrigsordfører: Camilla Fabricius. Transportordfører: Thomas Jensen. Handicapordfører: Daniel Toft Jakobsen. Ældreordfører: Birgitte Vind. Psykiatriordfører: Julie Skovsby. Sundhedsordfører: Rasmus Horn Langhoff. Havneordfører: Malte Larsen. Udlændinge- og integrationsordfører: Rasmus Stoklund. Ordfører for landdistrikter og øer: Lenart Damsbo-Andersen.

Ordførere hos Nye Borgerlige

Mette Thiesen, der udover at være MF også er medlem af byrådet i Hillerød, bliver gruppenæstformand og gruppesekretær og får derudover en række ordførerskaber, der relaterer til den kommunale praksis: familieordfører, undervisningsordfører, børneordfører, socialordfører, transportordfører, indenrigsordfører, indfødsretsordfører og landdistriktsordfører. Lars Boje Mathiesen, der tidligere sad i byrådet i Aarhus, har også fået nogle af de kommunale områder ind under sine ordførerskaber: beskæftigelsesordfører, sundhedsordfører, ældreordfører og boligordfører.

Organisationer

KL:
Adelskov afløser Joy Mogensen i KL

Borgmester i Odsherred, Thomas Adelskov (S), træder ind i KL's bestyrelse og som formand for KL's Socialudvalg, efter at Joy Mogensen (S) er blevet udnævnt til kultur- og kirkeminister. Han bestred også den post i den forrige valgperiode.

Ridder af Dannebrog

Følgende er af dronningen tildelt ridderkorset af Dannebrogordenen:

Per Møller Jensen (S), viceborgmester i Viborg
Finn Viberg Brunse (S), byrådsmedlem og forhenværende borgmester i Assens
Lars Kristian Pedersen (V), byrådsmedlem og forhenværende borgmester i Assens
Henrik Hansen (S), byrådsmedlem i Assens

Mogens Mulle Johansen (SF), byrådsmedlem i Assens
Finn Gerdes (S), kommunalbestyrelsesmedlem i Hvidovre
Anne Madsen (S), byrådsmedlem i Sorø

Vore konsulenttydelser

- **Det nye byråd/udvalg**
– arven fra det gamle byråd/udvalg
- **Udvikling af organisationen, ydelserne og det gode lederskab**
- **Rekruttering af topchefer, ledere og nøglemedarbejdere**
- **Studieture for politikere, ledergrupper, chefforeninger m.fl.**
- **Visions- og strategiprocesser for byråd, udvalg, direktør og ledergrupper**
- **Det lokale demokrati og aktivt medborgerskab**
- **Chef-til-leje**

H.C. Vestergaard
LEDELSE STYRING UDVIKLING

Brug proceskonsulenter med topledereerfaring. Den erfaring har vi!
Tlf. 7022 0272
www.hcvestergaard.dk

Lundgaard Konsulenterne

- Rekruttering af ledere og nøglemedarbejdere
- Visions- og strategiprocesser for den politiske- og administrative ledelse
- Netværksanalyse – vi kan vise hvordan organisationen *i virkeligheden* arbejder sammen
- Udvikling af ledere og ledergrupper – med eller uden typeprofilværktøjer
- Sparring/coaching med toppolitikere og ledere

www.lundgaard-konsulenterne.dk

Af Dorte Toft. Nasty Woman

Eldrevne minibusser uden fører er et fleksibelt plus for den offentlige transport i en række europæiske byer. Teknologien er umoden, men sikkerheden lader til at være god, hvilket er mere, end man kan sige om de meget omtalte el-løbehjul, der uden problemer er blevet godkendt herhjemme, skriver Dorte Toft.

Pressefoto: navya.tech

El-løbehjul har ufortjent overhalet selvkørende minibusser

Mens el-løbehjul busede direkte ind i trafikken, går det skidt for en anden teknologisk transportform, de selvkørende minibusser. Først skulle ny lovgivning på plads, siden vurdering af risici ved hvert ansøgt projekt og derefter en langstrakt godkendelsesproces. Så lang, at der i skrivende stund endnu ikke er udstedt en eneste køretilladelse til minibusserne, der i forsøgsprojekterne kører med maksimalt 18 kilometer i timen. El-løbehjulene kan nå op på 20.

Ulogisk forskelsbehandling

Umiddelbart virker det sært, hvis det er sikkerheden, der er afgørende. El-løbehjulene har foreløbig påført godt 100 mennesker skader siden medio januar alene i København.

En del af ulykkerne skyldes menneskelige faktorer som fuldskab. Og når jeg tjekker for personulykker forårsaget af selvkørende minibusser, finder jeg umiddelbart kun et eksempel i Wien.

En kvinde trådte ud på kørebanen lige foran bussen, der kørte med 12 kilometer i timen, men bussen bremsede straks, og kvinden slap med småskrammer. Ifølge medier, der talte med vidner, havde hun øjnene i mobilen, da hun trådte ud. Busserne blev sat i garage, mens undersøgelser stod på, men er nu igen i drift.

Flere lande i gang

Aalborg Kommune var først i Danmark til at søge køretilladelse for en selvkørende minibus på offentlig vej, og det skete med forventning om en tre-i-én-gevinst fra ruten, der er på 2,1 kilometer i Aalborg Øst.

Kommunen forventede både trafikale, sociale ogagemæssige gevinster.

På imagefronten er løbet kørt. Aalborg, der havde håbet på at få sat 'Danmark på landkortet', er forlængst overhalet. De selvkørende er allerede i pilotdrift i lande som Østrig, Schweiz, Norge, Sverige og Finland.

Kommunen, der ellers har arbejdet seriøst for sagen i knap fem år, måtte først afvente lovgivningsarbejde og siden kom flere forhindringer i vejen. I 2018 kunne kommunen endelig indsende ansøgning om køretilladelse. I marts 2019 sendtes en revideret ansøgning.

Tålmodigheden er slidt

De tilbageværende mulige gevinster er de trafikale og sociale.

Om de trafikale fortæller Maria Vestergaard, der i hele processen har stået i spidsen for Aalborg-projektet og har en ph.d. i mobilitet i udkantsområder på cv'et:

'Forleden ringede en ældre kvinde i Aalborg Øst og spurgte, om bussen dog ikke snart kommer til at køre'.

Kvinden var dårligt gående. Men også folk med bentøj i orden savner en trafikal forbindelse. Minibussen skal køre på Astrup-stien, der forbinder flere boligblokke, butikker og andre mål for folks færden som for eksempel læge. I dag er området så dårligt betjent med offentlig trafik, at det ifølge Maria Vestergaard ind imellem betaler sig at tage ind omkring Aalborg Centrum og ud igen til den anden del af Astrup-stien.

Gevinster må vente

De selvkørende ses ofte markedsført som en besparelse, idet omkring halvdelen af udgifterne til bustransport går til aflønning af chauffører, men der skal stadig mennesker til, omend én person kan overvåge flere busser.

Ifølge Maria Vestergaard handler det i Aalborg ikke så meget om besparelser. Her vil man især gerne kunne indsætte busser i byområder, hvor der er behov, men hvor man ellers ikke havde overvejet det. På sigt ser hun også et potentiale for bedre betjening af landdistrikter.

For det sociale aspekt tæller muligheden for bedre kontakt mellem folk i de ellers ret så

adskilte boligområder, hvoraf det ene tidligere var betegnet som et ghetto-område. Og det kan give et plus, at folk bliver stolte af at bo et sted, som omverdenen ser som helt på forkant.

København venter også

I Københavns Kommune ventes også. Her gælder det en minirute i det relativt nybyggede Nordhavnsområde, hvor minibussen skal køre rundt og forbinde til S-tog og parkeringsplads. I begge projekter er firmaet Holo, tidligere kendt som Autonomous Mobility, leverandør af selve transportservicen.

Holo bruger eldrevne busser fra franske Navya med plads til 11 passagerer og med cirka otte timers kørsel på en opladning. Firmaet har allerede sat busserne ind på forsøgsbassis i Oslo, Helsinki og Göteborg.

Dyr godkendelse uden klare mål

Hvorfor Danmark halter efter, har den administrerende direktør for Holo, Peter Sorgenfrei, sine bud på. Han nævner blandt andet den såkaldte assessor.

'Man har skabt en forordning, hvor en privat virksomhed, assessoren, skal vurdere sikkerheden i hvert eneste forsøg, og hvor man fra Transportministeriets side har undladt at udstede en vejledning. Det svarer lidt til at skulle løbe et maratonløb, hvor ruten ikke er offentliggjort, og målet ikke fastlagt,' siger Peter Sorgenfrei.

Firmaet, han står i spidsen for, Holo, skal iøvrigt betale vurderingsfirmaets fakturaer.

Sorgenfrei ønsker ikke at kommentere, hvorvidt der i den danske model savnes incitament til at få gjort vurderingen mere præcist afgrænset. Men at det går smidigere i nabolandene, ser han som et resultat af, at det er myndighederne selv, der sammen med Holo kigger på risici.

I Danmark er der endvidere nedsat en særlig organisation til behandling af ansøgninger med repræsentanter for Politi, Færdselsstyrelse og Vejdirektorat. Men gruppen må over-

lade den endelige afgørelse til Transportministeriet.

Ny teknologi med børnesygdomme

De omstændelige forhold har fået Holo til at undlade at opsøge nye kunder i herhjemme. Men direktøren, Peter Sorgenfrei, forsøger sig nu ikke med et skønsmaleri af, hvad Danmark går glip af. Han fortæller, at især Göteborg-forsøget, hvor der er mange forskellige slags trafikanter på vejen, en del venstresving og snævre passager, vidner om, at busserne stadig er umodne.

'Busserne vælger i for høj grad at stoppe, når der er en forhindring, hvor de burde køre udenom,' fortæller han. Der er dog i forsøgene altid en såkaldt operatør ombord, som i sådanne tilfælde kan overtage kontrollen over bussen.

Sorgenfrei skønner, at første sted, operatøren kan undværes, vil være i Aalborg Øst, hvor der ingen biler er på vejen, ingen krydsende trafik, og hvor minibussen kører adskilt fra fodgængerne.

Den foreløbige lære i Aalborg er ifølge teamkoordinatoren, Maria Vestergaard, at få planer holder. Det skyldes foruden den omstændelige godkendelse, også at der er tale om ny teknologi med børnesygdomme, og at der undervejs præsenteres en masse hvad-nu-hvis'er, såsom et krav fra assessoren om en redegørelse for, hvad der sker, hvis der hældes olie på stien, og den går i brand.

Siloer bremser udvikling

Hendes råd til andre i det offentlige lyder:

'Transportområdet er traditionelt meget silo-opdelt, men der savnes logik i siloerne i relation til de mange forskellige mobilitetsformer, der er og som opstår.'

Hun mener, de offentlige instanser bør arbejde mere sammen, også gerne med private aktører.

'Vi skal simpelthen være bedre til at tænke langsigtet, men agere kortsigtet,' siger Maria Vestergaard.